

Gorenjski Glas

PETEK, 25. SEPTEMBRA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 77, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V Žireh nova športna dvorana

Ob osnovni šoli v Žireh bodo popoldne tudi uradno odprli novo športno dvorano z navezovalnim delom na šolo, v katerem so uredili še kuhinjo z jedilnico, večnamenski prostor ter dve dodatni učilnici in dve igralnici.

MATEJA RANT

Žiri – Gradnjo 8,1 milijona evrov vredne nove športne dvorane v Žireh so končali že spomladi, a je zaradi razmer, povezanih z epidemijo novega koronavirusa, v polnosti zaživela šele ob začetku šolskega leta. Danes popoldne bodo dvorano, ki predstavlja največjo naložbo v zgodovini samostojne občine, tudi uradno odprli. Novo dvorano je mogoče razdeliti na tri polja, ob tem pa imajo uporabniki na voljo še tri spremljajoče dvorane: za ples, plezanje in

borilne športe. Posebnost v dvorani je še jama s penami za akrobacije.

»Začetki investicije v športno dvorano Žiri segajo že v leto 2010, ko smo naročili prostorsko preveritev možnosti za umestitev nove dvorane in nove osnovne šole, želje po novi dvorani pa so izhajale še iz časov, preden sem nastopil mandat župana,« je spomnil župan Janez Žakelj in dodal, da so se Žiri s skoraj štirideset let staro telovadnico uvrščale med pet odstotkov občin z najslabšo športno infrastrukturo in torej

najslabšimi pogoji za športno dejavnost. Z novo sodobno dvorano se je to spremenilo. Že od začetka novega šolskega leta v njej poteka športne dejavnosti osnovne šole, prav tako jo že uporabljajo tudi za popoldanske aktivnosti, je pojasnil Gregor Mlinar z Občine Žiri. Skupaj s šolo je tako v dvorani ta čas 22 uporabnikov, dvorana pa je za zdaj zasedena osemdesetodstotno. Prvo lopato za gradnjo nove dvorane so sicer zasadili avgusta 2018, glavnina del, vključno z opremo, pa je bila končana letos spomladi.

Nova dvorana predstavlja največjo naložbo v zgodovini samostojne občine, pravi župan Janez Žakelj. / Foto: Tina Dokl

Potrdili peti paket ukrepov

Vlada je potrdila peti protikoronski paket, ki podaljšuje subvencioniranje čakanja na delo vsaj do konca leta, zvišuje nadomestilo plače za starše otrok v karanteni, znova uvaja mesečni temeljni dohodek za samozaposlene ...

SIMON ŠUBIC,
SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Vlada je v sredo sprejela besedilo petega protikoronskega paketa ukrepov za omilitev posledic zdravstvene krize za ljudi in gospodarstvo (PKP5), ki podaljšuje tudi nekatere ukrepe iz četrtega paketa, ki potečejo konec septembra. Novi paket, ki je po oceni ministra za delo Janeza Ciglerja Kralja s socialnimi partnerji usklajen v približno štirih petinah, bo državni zbor potrjeval po nujnem postopku, do ponedeljka pa so še možne dopolnitve zakona.

Med ključnimi ukrepi je podaljšanje subvencioniranja čakanja na delo za vse panoge do 31. decembra z možnostjo podaljšanja ukrepa do konca junija 2021. Pri tem je vlada zaostriala vstopni pogoj, ki bo vsaj 30-odstoten upad prihodkov v primerjavi z letom 2019. Zaposlenim bo za čas odobrene karantene še naprej pripadalo nadomestilo plače iz četrtega svežnja ukrepov, staršem otrok do petega razreda osnovne šole, ki morajo v karanteno, pa po novem pripada 80-odstotno nadomestilo plače. Staršem predšolskih otrok, ki morajo v karanteno, za ta čas ne bo treba plačati vrtca.

V novem svežnju ukrepov je predvideno tudi povračilo samozaposlenim za čas desetdnevne karantene v višini 250 evrov. Samozaposlenim, ki jim je promet v primerjavi z lani upadel za 30 odstotkov, s 1. oktobrom znova pripada mesečni temeljni dohodek v višini 1100 evrov, od tega je 700 evrov nadomestila in 400 evrov za plačilo prispevkov.

Sprejeta je bila tudi rešitev za skrajšanje čakalnih vrst v zdravstvu, saj bodo imeli po novem možnost financiranja iz zdravstvene blagajne vsi izvajalci z registrirano zdravstveno dejavnostjo.

▶ 2. stran

Prilogi: **PREDDVOR**
deželne
novice

Padla obtožba zaradi obvodnega posojila ▶ 18. stran

NOVO!
Največji
Liebherr
razstavni
prostor na
Gorenjskem.

Celovita
ponudba
hladilnikov in
zamrzovalnikov
LIEBHERR

www.etis.si

Vabljeni v
prenovljeni
salon ETIS!

Ljubljanska c. 30
Kranj

ETIS 30 LET

GORENJSKA

Cesto v Selški dolini že davno povozil čas

To ugotavlja redni uporabnik regionalne ceste med Škofjo Loko in Železniki, ki je vse bolj obremenjena in tudi nevarna. Projekt rekonstrukcije ceste skozi sotesko je v recenziji, izvedba je odvisna od pridobitve zemljišč in denarja.

13

EKONOMIJA

Merjenje temperature koristen ukrep

Med ukrepi za zavezitev širjenja okužb s covidom-19 vlada napoveduje tudi obvezno merjenje temperature na delovnem mestu. Kako so podjetja pripravljena na ta ukrep in kakšne so izkušnje tistih, ki so ga izvajala že doslej?

17

GG+

Razmere v šolah obvladljive

Z ministrico za izobraževanje, znanost in šport Simono Kustec smo se pogovarjali o izzivih, ki jih prinaša šolanje v času epidemije, komentirala je tudi pozive k odstopu zaradi nenošenja maske na dobrodelni večerji.

23

ZADNJA

Železniški predor obnavljajo Avstrijci

Poleg gradnje druge cevi avtocestnega predora Karavanke so na Hrušiči dobili še drugo veliko gradbišče, prejšnji mesec se je namreč začela obnova železniškega predora Karavanke. Izvajalec del je Strabag.

32

VREME

Danes bo oblačno s plohami in nevihtami. Jutri bo dež ponehal. V nedeljo bo sprva sončno, popoldne bo spet začelo deževati.

9/13 °C
jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Stoodstotno naravno karitejevo maslo Yanumi

Slovenska blagovna znamka Yanumi ponuja širok izbor različnih vrst stoodstotno naravnega karitejevega masla, pridobljenega iz najkvalitetnejših sestavin, ki poskrbijo za primerno delovanje vaše kože in ji omogočijo, da zasije v vsej svoji lepoti. Poskrbite za zdravo in sijočo polt z visoko kvalitetnim karitejevim maslom Yanumi, polnim vitaminov E in A, ki slovi po sposobnosti vlaženja in zaščite kože, ne vsebuje parabenov, sintetičnih dodatkov ter umetnih dišav. Več informacij na www.yanumi.com.

Nagradno vprašanje: Naštejte dva vitamina, ki ju vsebuje karitejevo maslo. Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 6. oktobra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme SUZANA KOLMAN, Bohinjsko Jezero

Ob polletju negativno

Splošna bolnišnica Jesenice je v prvih šestih mesecih poslovala z minusom v višini 315 tisoč evrov.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Splošna bolnišnica Jesenice je prvo polletje zaključila z nekaj manj kot 315 tisoč evri minusa. Na poslovanje je negativno vplivalo zlasti dejstvo, da v času epidemije niso mogli opravljati dejavnosti. »Odstopanja so tako v hospitalnem kot ambulantnem delu. Ker bolnišnice s strani ZZS nismo financirane po pavšalu, ampak pridobimo finančna sredstva samo za program, ki ga dejansko opravimo, je nezmožnost opravljanja dejavnosti v mesecih marcu, aprilu in maju zelo negativno vplivala na poslovanje,« je pojasnila Maja Valjavec iz bolnišnice.

S poslovanjem se je prejšnji teden seznanil svet javnega zdravstvenega zavoda. Seznanil se je tudi s potekom treh velikih projektov, to je energetske in požarne sanacije ter prenove bolnišnične lekarne, ki ta čas potekajo v bolnišnici. Kot je pojasnila Maja Valjavec, se v oddelkih stavbe

V bolnišnici potekajo trije veliki projekti: energetska in požarna sanacija in prenova bolnišnične lekarne.

B izvajata energetska in požarna sanacija, v kleti stavbe A pa prenova bolnišnične lekarne. »Dela potekajo v skladu s termiškimi planom. V tem mesecu načrtujemo zagon prenovljenih toplotnih postaj, izvaja se nova fasada, nameščena je nova toplotna črpalka,« je povedala.

Ob tem pa je predsednik sveta zavoda Matevž Lakota z izbranim kandidatom za direktorja bolnišnice Markom Toplakom podpisal pogodbo o zaposlitvi za mandat direktorja. Toplak bo vodenje bolnišnice prevzel 1. oktobra. A velja omeniti, da postopki na sodišču še niso

zaključeni, neizbrani kandidat je namreč vložil tožbo, ker da naj izbrani kandidat ne bi izpolnjeval razpisnih pogojev. V bolnišnici so povedali, da čakajo, da bo sodišče razpisalo pripravljalni narok, ob tem pa zatrjili, da bo Toplak direktorsko mesto vseeno zasedel 1. oktobra.

Potrdili peti paket ukrepov

◀ 1. stran

Zakonski predlog prinaša tudi možnost koriščenja bolniške odsotnosti z dela do treh delovnih dni brez obiska osebnega zdravnika, a največ za devet dni na leto.

Na področju socialnega varstva PKP5 ustvarja pravno podlago za začasno praznopolnjenje zaposlenih, če pride do potrebe v socialno-varstvenih zavodih zaradi izbruhov okužbe z novim koronavirusom, je razložil minister. Ob tem je predvidena tudi uvedba dodatka za neposredno delo v sivih ali rdečih conah v višini 20 odstotkov urne postavke osnovne plače zaposlenega, kar velja tudi za delavce v zdravstvu, ki so v stiku z bolniki s covidom-19. Država bo tudi financirala nakup zaščitne opreme in sredstev za razkuževanje za socialnovarstvene, javne zdravstvene ter vzgojno-izobraževalne zavode. Na področju vzgoje in izobraževanja prinaša predlog tudi nekaj pravnih podlag za možnost sprememb šolskega koledarja in izobraževalnega procesa na daljavo.

Na področju infrastrukture se bo za ohranjanje delovnih mest izvajalec občasni prevozov in mestnih

prevozov zagotovilo nadomestilo stroškov, ki so jih imeli od začetka epidemije do 11. maja, ko zaradi omejitvenih ukrepov niso mogli opravljati prevozov. Prevozniki bodo lahko uveljavljali tudi stroške za zaščitno opremo in razkuževanje vozil.

Jezersko brez okužbe

V ponedeljek je bilo v Sloveniji na covid-19 pozitivnih 88 ljudi, od tega na širšem Gorenjskem štirje v Domžalah, po dva v Kranju, Šenčurju, na Jesenicah in po eden v Medvodah, Trziču in Radovljici. V torek je bilo 136 pozitivnih, od tega so potrdili štiri okužbe v Kranju, po tri v občinah Gorenja vas - Poljane, Kamnik in Medvode, po dve Škofji Loki, Trziču in Domžalah, po eno pa v občinah Železniki, Bohinj, Gorje, Radovljica, Naklo in Šenčur. Torkovi podatki o okužbah se uvrščajo na drugo mesto po številu potrjenih okužb v enem dnevu doslej. Več so jih našli le 17. septembra.

V sredo so testirali 2848 oseb in potrdili 122 okužb, od tega osem v Domžalah, po štiri v Kranju in Kamniku, po eno v občinah Jesenice, Trzič, Gorenja vas - Poljane, Bled, Mengeš in Bohinj. Hospitaliziranih je 63

bolnikov s covidom-19, od tega jih je 13 v intenzivni negi. Trije bolniki so v preteklih treh dneh umrli, skupaj do zdaj 145. Aktivnih okužb je v Sloveniji 1426. Največ okužb je potrjenih v osrednjeslovenski regiji, Gorenjska je na četrtem mestu po številu okužb med skupaj 12 regijami. Na Gorenjskem pa samo v občini Jezersko doslej še niso potrdili okužbe.

»To, kar se mi je zgodilo, se ne sme ponoviti«

Pred nekaj dnevi je na FB zaokrožil zapis bolnice iz okolice Kranja, ko je pomoč zaradi povišane temperature in trebušnih krčev poskala v Zdravstvenem domu (ZD) Kranj in v Splošni bolnišnici (SB) Jesenice. Kot je zapisala, se je borila z oteženo komunikacijo z osebnim zdravnikom, dolgim čakanjem na testiranje za covid-19 in na izvid, obiski laboratorijev, urgenc. Šele osmi dan je lahko v Kranju opravila pregled z ultrazvokom (UZ), ki je dal odgovor: razlitje slepiča. Operirana je bila deveti dan po pojavu simptomov. »Pa saj vi bi lahko umrli ...,« je bila po vrnitvi iz bolnišnice neposredna njena ginekologinja.

Kot sta povedala direktorica ZD Kranj Lili Gantar Žura, dr. med. in strokovni direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG) prim. dr. Aleksander Stepanović, dr. med., sta se z bolnico pogovorila. »Primer smo v vodstvu ZD Kranj in OZG podrobno analizirali. Ugotovili smo, da smo veliko težav, ki so obstajale v času, ko je zbolela, že odpravili. Predvsem smo izboljšali dostopnost do brisov in pregledov pacientov s sumom na covid-19, organizacijo pa sproti prilagajamo epidemiološki situaciji in bomo, če bo treba, odprli še nove vstopne točke. Dostopnost po telefonu je problem in ga v sodelovanju z operaterjem telefonskih storitev intenzivno rešujemo,« je pojasnil Stepanović, je pojasnil Stepanović, vseeno pa vse, ki znajo uporabljati druge komunikacijske poti, predvsem e-pošto, prosijo, da uporabljajo to, telefonske linije pa prepustijo ranljivim skupinam, ki drugega kot telefona ne obvladajo.

Lili Gantar Žura se omenjeni bolnici za zaplet opravičuje. Kot dodaja, sam bris na covid-19 v tem primeru ni imel vpliva na takojšnjo obravnavo, saj je bila bolnica

brez tega pri njih pregledana in bila napotena k specialistu v SB Jesenice. Meni pa, da bistva bolnišničnega zapisa večina ne razume. »Ni problem toliko bris, ampak bolj sistem in organizacija, ki pa ni problem samo v Kranju, ampak po vsej Sloveniji,« je pojasnila. Opozorila je na organizacijske in kadrovske težave, na katere že več let opozarjajo Ministrstvo za zdravje in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. »Sedaj, ko delo poteka drugače, je to samo še bolj prišlo na dan.« Dodatna delovišča lahko izvajajo samo s prerazporeditvami. To pomeni, da bodo trpeli drugi programi, npr. preventiva, ki je pomembna na dolgi rok. Pristojnim so dali konkretne predloge, kot so povečanje kadra v primarnih ambulantah za eno medicinsko sestro, administrativne razbremenitve zdravnikov, skrajšanje in poenostavitev postopka zaposlitve zdravnikov iz drugih držav, spremembo plačnega sistema ... Na odziv še čakajo.

Otežena dostopnost do UZ-preiskav

In če se vrnemo k omejenim bolnicam. UZ-pregled

je opravila v zasebni ambulanti v Kranju, saj kot je zapisala, tamkajšnji ZD, v katerem obratuje splošna nujna medicinska pomoč, UZ-aparata nima. Tudi v SB Jesenice zaradi pomanjkanja radiologov ne zmorejo zagotavljati 24-urne dostopnosti UZ-preiskav. »Težavo pri obravnavi omenjene pacientke vidimo v širšem smislu, predvsem v tem, da poudarja pomanjkanje specialistov radiologov v bolnišnici, zaradi česar je obravnavo pacientov celotne gorenjske regije manj varna, poleg navedenega so v stiski tudi naši zdravniki drugih specialnosti, katerih delo je vezano na omejeno diagnostiko. Izpostavljeni manko radiologov rešujemo s podjemnimi pogodbami, vendar je interes zunanjih sodelavcev predvsem pokrivanje CT-diagnostike, ki se izvaja v sklopu teleradiologije, torej na daljavo,« so sporočili iz bolnišnice. Za polno pokritost potreb bolnišnice, urgentnega centra in ambulante potrebujejo osem radiologov, od oktobra dalje pa bodo imeli zaposlena le 2,2 radiologa. Na težave opozarjajo različne deležnike že dlje časa.

Vitamin D je gorivo za imunske celice

Izsledki interventne randomizirane študije dobrobiti nadomeščanja vitamina D pri bolnikih s covidom-19 so pokazali dobre rezultate preprečevanja resnosti bolezni in zmanjšanja potrebe po interventnem zdravljenju v enotah intenzivne terapije, je pojasnil Darko Siuka, dr. med., specialist gastroenterolog. Več o vitaminu D in študiji pa v pogovoru z njim.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zakaj je vitamin D tako pomemben za človeško telo?

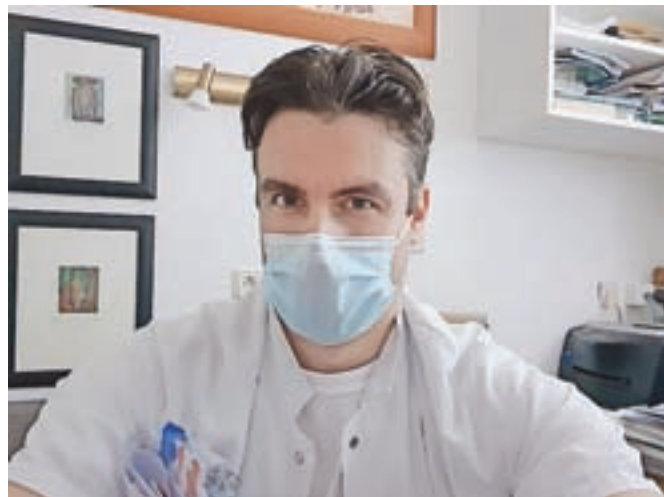
Vitamin D ima v človeškem telesu več kot dvesto funkcij, najbolj znana je vloga pri metabolizmu kalcija, fosforja in kosti, ljudem pa so manj znani vsi mehanizmi vpliva na imunski sistem, kar s skupno besedo poimenujemo imunomodulacija.

D-vitamin je tako rekoč gorivo za imunske celice. Omogoča proizvodnjo spojin, s katerimi makrofagi, celice, ki požirajo mikrobo, te mikrobo uničijo. Hkrati pa D-vitamin ublaži čezmerno izražanje vnetnih snovi, ki lahko povzročijo citokinski vihar, ki je lahko tako zelo usoden. Poleg tega je mehanizmov vpliva na imunski sistem še nešteto (vplivi na limfocite B in T, proizvodnjo protiteles ...).

Poleti je s soncem z UVB-žarki vnos vitamina D večji. Je bilo morda tudi zato poletni okužb z novim koronavirusom nekaj manj?

Poleti, kot smo videli in napovedovali, so okužbe bile, vendar je bila kritičnost bolezni veliko nižja, prav tako smrtnost. Ena utemeljitev je bila, da je bila prizadeta večinoma mlada populacija.

Moja teorija je bila in je, da je bil tako kot pri španski gripi poleti zaradi sonca, UVB in različnega imunskega odziva prav zaradi D-vitamina potek večine okužb zelo blag, jeseni, ko v mesecu ali

Darko Siuka, dr. med., specialist gastroenterolog s Kliničnega oddelka za gastroenterologijo Interne klinike UKC Ljubljana

dveh raven vitamina D pri večini upade, pa bo drugače.

Kako naj za zadosten vnos poskrbimo sami jeseni in pozimi?

Vitamina D₂ (neaktivna oblika) brez UVB človeško telo ne more spremeniti v D₃, ki ga telo lahko uporabi za različne procese, zato D₂ jeseni, pozimi in spomladi ni dovolj. D₃ je v hrani malo prisoten, nekaj malega ga je v rumenjkih, več v ribah severnih morij. Nekatere države obogatijo mlečne izdelke z D-vitaminom, to bi bilo v prihodnje tudi zelo zaželeno v Sloveniji. V obdobju epidemij je najboljšje vnesti vitamin D₃ v obliki prehranskih dodatkov (toliko ribjega mesa bi bilo enostavno predrago).

Randomizirana študija je študija, kjer se primerja učinek dveh ali več načinov

zdravljenja na izid bolezni, pri čemer so udeleženci naključno razvrščeni v skupine. Kaj je pokazala interventna randomizirana študija dobrobiti nadomeščanja vitamina D pri bolnikih s covidom-19? Kaj predlagate na podlagi teh izsledkov slovenski javnosti in stroki?

Že od marca obveščam javnost o dobrobiti D-vitamina v obdobjih okužb. V zadnjih mesecih je bilo objavljenih kar nekaj opazovalnih študij na temo bolnikov s covidom-19 in vitamina D, ki so večinoma vse potrdile ugodno in zaščitno povezanost. Ves čas je stroka poudarjala, da potrebujemo randomizirano študijo. Konec avgusta so bili objavljeni izsledki pilotne španske interventne randomizirane študije na 76 bolnikih.

Računalnik je naključno razdelil bolnike z dokazano okužbo s SARS-Cov-2

in tipično sliko pljučnice covid-19. Prvih petdeset je prejelo poleg standardne oskrbe še vitamin D₃ (25OHD – aktivno obliko), 26 bolnikov pa ga poleg standardne oskrbe ni dobilo.

V skupini petdesetih bolnikov, ki so vitamin D₃ prejeli, je le eden potreboval oskrbo v enoti za intenzivno terapijo, umrl ni nihče. V skupini, ki vitamina D₃ ni prejela, pa je 13 bolnikov, to je petdeset odstotkov, potrebovalo enoto intenzivne terapije, umrla pa sta dva bolnika. Rezultati so osupljivi in mimo njih ne moremo iti brezbržno.

Vitamin D v odmerkih za preventivo v obdobjih respiratornih okužb, to je približno dva tisoč mednarodnih enot dnevno, ima neznatno možnost predoziranja in neznatno možnost neželenih učinkov. Eden redkih možnih neželenih učinkov ob dolgotrajni, večinoma večletni uporabi je možnost povišanih vrednosti kalcija in ledvičnih kamnov pri hiperparatiroidizmu (bolezen obščitnice), ki pa je redka diagnoza.

Je tudi poceni in enostaven za uporabo. Glede na številne pretekle opazovalne študije ter novo randomizirano študijo upamo, da bo kmalu vključen tudi v smernice za obravnavno bolnikov s covidom-19. Španija pripravlja še podobno študijo več medicinskih centrov, z nestrpnostjo čakamo še rezultate študije na večjem številu bolnikov.

K

KOMENTAR
MARJANA AHAČIČ

Župan, jaz predlagam novo klop

Vse od poletja naprej tudi nekatere gorenjske občine zbirajo predloge občanov za sredstva, ki jih bodo namenile za manjše projekte po izbiri občanov v okviru tako imenovanega participativnega proračuna.

Nabor idej je pester in inovativen: od pločnikov, klopi, nadstreškov in ekoloških otokov ter športnih in otroških igrišč do parkov za sprehanje psov, urbanih vrtoev in izvedb izobraževanj. Kot pravijo v Radovljici, kjer so se izvedbe participativnega proračuna letos lotili prvič, na ta način želijo občane spodbuditi k aktivnejšemu vključevanju pri odločanju o porabi skupnega denarja ter k temu privabiti tudi mlade. V nasprotju z volitvami v tem primeru lahko glasujejo vsi, ki so dopolnili 15 let.

Občani, sploh mladi, imajo pogosto (upravičen) občutek, da nimajo vpliva na odločanje o zadevah skupnega pomena, tako da so pozdrava vredni prav vsi poskusi spodbujanja vključevanja čim večjega števila občanov v odločanje o skupnih projektih.

Pa vendar: postopki so kar zapleteni, sama izvedba zbiranja, preverjanja in glasovanja o projektih tudi ni zastoj. Pa še ime – participativni proračun – je tako komplicirano, da ga je eden

od občinskih svetnikov na začetku mandata pravilno izgovoril šele v tretjem poskusu. Če že pri njem ni šlo gladko, kako ne bi prestrašilo »navadnih« občanov?

In tudi: živimo v sistemu parlamentarne demokracije in na tej osnovi postavljenega delovanja lokalnih skupnosti. Občani imamo v občinski svetih predstavnike, ki smo jih izvolili zato, da v našem imenu odločajo o stvareh, ki se tičejo celotne skupnosti. Torej tudi o urbanih vrtoevih, nadstreških, igriščih in pasjih parkih. Če bi bila vez med nami in njimi tesnejša in ne omejena zgolj na čas pred volitvami, morda sploh ne bi potrebovali pripomočka zapletenega imena in konstrukcije? Ne nazadnje se, sploh po manjših krajih, večinoma poznoma med seboj ...

Zato bom sama tokrat, čeprav načeloma podpiram vsakršno obliko spodbujanja sodelovanja med občani in lokalno oblastjo, vendarle za začetek za rokav pocukala občinskega svetnika, ki sem ga volila pred dvema letoma, ga povabila na kavo in mu razložila, kje natančno bi imela tisto klop. Verjamem, da bo našel način, kako prepričati župana, občinsko upravo in kolege svetnike, da jo res potrebujemo – ali pa mene, da je ne.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci: Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Težave z vodo na zajetju Iverje

V sredo zvečer je prišlo do kritičnega pomanjkanja vode na vodnem zajetju Iverje, iz katerega se s pitno vodo napaja devetnajst tisoč ljudi, priključenih na največji kamniški vodooskrbni sistem.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Zaradi kritičnega pomanjkanja vode v vodooskrbnem sistemu Iverje se je v sredo zvečer poleg koncesionarja Komunalnega podjetja Kamnik aktiviral tudi občinski štab Civilne zaščite. Obvestili so uporabnike največjega kamniškega vodooskrbnega sistema, iz katerega se s pitno

vodo oskrbuje približno 19 tisoč prebivalcev v Kamniku in sosednji Komendi ter številna podjetja in javni zavodi. Pri intervenciji so sodelovali tudi kamniški gasilci, o razmerah pa je bil obveščen koncesionar za vodotoke Hidrotehnik.

»Strokovno pomoč Občinskemu štabu Civilne zaščite Kamnik nudijo zunanji strokovnjaki

operativnega štaba (hidrologi in predstavniki notranjega nadzora), ki skupaj z ekipami načrtujejo nujne ukrepe ter preučujejo vzroke nenadnega dogodka, ki je povzročil nenadno zmanjšanje izdatnosti vodnega vira,« so dodali na občinski upravi, kjer so večeraj nato poročali, da je bila intervencija uspešna in je prišlo do dviga višine vode v

drenažnem sistemu. Včeraj zjutraj so pristojni iz oddelka za mikrobiološke analize živil, vod in drugih vzorcev okolja Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano že odvzeli tudi vzorce za analizo kakovosti pitne vode. Do zaključka redakcije je sicer še vedno veljal ukrep prekuhanja vode do preklica in poziv k racionalni porabi vode.

Vršič in njegove zgodbe

Naraščanje turističnega obiska, prekoračene nosilne zmogljivosti in pritisk na ranljiva oziroma zavarovana območja zahtevajo drugačne turistične pristope. Eden izmed njih je tudi interpretacija dediščine. Cipra Slovenija je povabila na demonstracijsko turo pod naslovom Vršič in njegove zgodbe.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – »Gorski prelazi so že tisočletja omogočali prehajanje ne le ljudem, temveč tudi kulturam in dobrinam, ki so jih ti nosili s seboj. Zaradi svoje bogate dediščine imajo ogromen potencial s stališča interpretacije in omogočajo razvoj trajnostnih oblik turizma. Posredno predstavljajo tudi točke za umirjanje prometa – če namreč na gorskih prelazih prometa ne umirimo, v bogastvu naravne in kulturne dediščine prelazov le stežka tudi uživamo.« Ti stavki so vzeti iz publikacije Doživljanje gorskih prelazov in dolin, Priročnik za načrtovanje interpretacije dediščine ob gorenjskem delu ceste na Vršič, ki jo je po naročilu društva za varstvo Alp Cipra Slovenija v sodelovanju z več avtorji pripravil Poseben dan, zavod za pristna doživetja Solčava.

Vršičska cesta ima izjemen nabor naravnih in kulturnih znamenitosti, njihovo

Domačinka Jožica Globočnik (v sredini) je v narečju povedala pripovedko o Zlatorogu, ki se je v ljudskem izročilu ohranila kot posledica usodne soodvisnosti med naravo in človekom in ima pomemben nauk tudi za današnje dni.

ohranjanje pa je zaradi lege v zavarovanem območju Triglavskega narodnega parka (TNP) še toliko nujnejše. Da prepoznamo to izjemno vrednost, je Cipra Slovenija organizirala demonstracijsko turo za domačine in

obiskovalce, ki je ponudila doživetje Vršiča in njegovih zgodb. Začela se je s sprehomdom po Kranjski Gori, ogledom Liznjekove domačije, ki je nudila nekdanji dom več generacijam, danes pa je urejena v muzej. Pot so

udeleženci nadaljevali po Vršičski cesti s postanki vse do Erjavčeve kočice.

Tura je bila del projekta Usmerjanje obiska v Triglavskem narodnem parku – Smer TNP. Partnerji v projektu so poleg društva

Cipra Slovenija še Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, TNP, Turizem Bohinj ter občini Bohinj in Kranjska Gora. »Izkušnje namreč kažejo, da je ravno interpretacija dediščine učinkovit mehak ukrep za upravljanje turističnih tokov,« je pojasnila Katarina Žakelj, vodja projektov na Cipra Slovenija, in dodala: »Merilo uspešne turistične strategije v Sloveniji je še vedno število gostov, kar pa ni trajnostno. Vprašati se moramo, kakšne so nosilnosti prostora, socialne, okoljske in druge, kako se prebivalci tam počutijo, hkrati pa, kdo so naši gostje. Ponudimo jim raje kvalitetnejša doživetja, ne pa povprečnih za množice, ker bomo na ta način uničili pomemben razvojni vir in odgnali prebivalce.«

»Kar razžalosti me, ko vidim, da prevladuje interes kapitala. Domačini morajo biti tisti, ki morajo biti slišani, in treba je pozornost posvetiti temu, da ostanejo v svojem kraju, in jih čim bolj

vključevati,« je menila Katarina Polajnar Horvat iz Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU Ljubljana. Posebna čast je, ko ti ljudje govorijo v živo, je poudaril Marko Slapnik, ki se ukvarja z razvojem sonaravnega turizma in je eden od začetnikov njegovega razvoja na Solčavskem. Domačinka Jožica Globočnik je v narečju povedala pripovedko o Zlatorogu, ki se je v ljudskem izročilu ohranila kot posledica usodne soodvisnosti med naravo in človekom in ima pomemben nauk tudi za današnje dni.

Maša Adlešič iz Kranja je bila pozitivno presenečena, ker to ni bil samo »en izlet« po »eni cesti«, ampak je izvedela marsikatero zgodbo, pa ne v nizanju števil. Jože Pintar iz Gozda - Martuljka žive ohranja zgodbe svojih prednikov, kot pa je sklenil, je pomembno dati lokalnemu prebivalstvu (tudi mlajšim) možnost in motivacijo, da se identificira s turizmom.

Popravek

V torkovi številki Gorenjskega glasa ter v septembrski izdaji občinskega gasila Jurij smo v članku o občinskih nagradah in zlatih maturantih v občini Šenčur napačno zapisali ime ene od zlatih maturantk. Nagrajena je Tinkara (in ne Tamara) Krišelj iz Hotemaž. Za napako se opravičujemo. **Uredništvo**

Dobrodelna skrinjica za učence

Gostje kranjskogorske Korone z dobrodelnimi prispevki pomagajo šoloobveznim otrokom iz socialno šibkejših družin v osnovnih šolah (OŠ) Josipa Vandota Kranjska Gora in 16. decembra Mojstrana.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Letos dobrodelne akcije kranjskogorskih podjetnikov za pomoč otrokom iz socialno šibkejših družin z nakupom šolskih potrebščin zaradi okoliščin glede novega koronavirusa ni bilo, dober namen s še drugimi aktivnostmi v lokalni skupnosti pa se nadaljuje, je poudarila svetovalna delavka Tina Kralj iz OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora: »Sašo Pretnar, vodja zabavišnega centra Korona, Resort&Entertainment v Kranjski Gori, je sporočil na občino, da so njihovi gostje, ki jim v zabaviščnem centru brezplačno podarjajo zaščitne maske, izrazili željo, da bi v zameno za to podarili nekaj sredstev v dobrodelni namen. Vlasta Skumavc Rabič iz občinske uprave je takoj pomislila na šoloobvezne otroke in predlagala navezavo na osnovni šoli v občini. Že junija smo tako v OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora lepo okrasili skrinjico z rezo in v štirih jezikih napisali, čemu so namenjene donacije. Skrinjico so postavili

na recepcijo Korone, tam je stala čez celo poletje vse do 31. avgusta. Prijetno smo bili presenečeni, saj se je zbralo nekaj čez 1200 evrov. Z doniranimi sredstvi smo kupili delovne zvezke za osem otrok iz socialno šibkejših družin in še novo šolsko torbo za enega otroka. Ostalo je še nekaj čez petsto evrov, ki jih hranimo na računu šolskega sklada in bodo med šolskim letom služili enakemu namenu (za nakup šolskih

potrebščin, za katere se potreba pokaže med šolskim letom). Kar bo še ostalo denarja, pa bomo kupili šolske potrebščine za učence iz socialno šibkejših družin pred naslednjim šolskim letom.« Tina Kralj se ob tej priložnosti tudi v imenu družin še enkrat najlepše zahvaljuje Sašu Pretnarju za pobudo, gostom Korone pa za donirana sredstva.

Nad pobudo so navdušeni tudi na OŠ 16. decembra

Mojstrana. Dobrodelno skrinjico za njihove učence iz socialno šibkejših družin so že postavili. »Hvaležni smo in bomo za vsak prispevek, ki bo našim učencem oziroma njihovim družinam omilil finančno stisko. Ko bo skrinjica polna, bomo sredstva namenili za lajšanje tistih finančnih bremen, pri katerih z drugimi vrstami pomoči staršem na šoli ne moremo pomagati. Spremljali bomo razmere, povezane z epidemiološko situacijo novega koronavirusa, in potrebe učencev oziroma družin, ki so povezane tudi z drugimi dejavnostmi šole. Utegnemo se pokazati stiske zaradi izpadov dohodkov v času epidemije, morda bodo potrebe po računalniški opremljenosti – še posebej v družinah z več otroki, ki si ne morejo privoščiti opreme za morebitno šolanje na daljavo –, lahko bodo učenci potrebovali opremo za šolske tečaje ali druge pripomočke za šolo ... Vsakršna sredstva so in bodo dobrodošla,« je povedala svetovalna delavka Nives Košir Maček na OŠ 16. decembra Mojstrana.

Z doniranimi sredstvi so v OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora kupili delovne zvezke za osem otrok iz socialno šibkejših družin in še novo šolsko torbo za enega otroka.

DIJAŠKI IN ŠTUDENSKI DOM KIDRIČEVA 53, 4000 KRANJ

Svet Dijaškega in študentskega doma Kranj, Kidričeva 53, 4000 Kranj, na podlagi 6. sklepa 8. seje Sveta zavoda z dne 28. 2. 2020 razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA (m/ž)

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 2/15 Odl. US: U-I-269/12-24, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj).

Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Delo na delovnem mestu ravnatelja se opravlja polni delovni čas. Izbrani kandidat bo imenovan za 5 let.

Predvideni začetek dela bo 17. 1. 2021 oziroma skladno z mnenjem ministra k imenovanju.

Kandidat mora predložiti:

– potrdila o izobrazbi, opravljenem strokovnem izpitu, dokazila o delovnih izkušnjah, dokazila o opravljenem ravnateljskem izpitu oziroma mora tega pridobiti najkasneje v 1 letu po začetku mandata, potrdilo o nekaznovanosti in potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku, ki ne smeta biti starejša od 30 dni;

– kratek življenjepis in program oziroma vizijo razvoja ter dela doma za mandatno obdobje.

Prijavo z dokazili pošljite najpozneje v 8 dneh po objavi razpisa na naslov:

Svet Dijaškega in študentskega doma Kranj, Kidričeva 53, 4000 Kranj, s pripisom »Razpis za ravnatelja«.

Kandidati bodo prejeli pisno obvestilo o izboru v zakonitem roku.

Teritorialne obrambe niso nikoli razorožili

Osrednjo zgornjegorenjsko slovesnost ob trideseti obletnici dogodkov, ki so pomembno zaznamovali osamosvajanje Slovenije, so v petek pripravili v Bohinju. Slavnostni govornik general Ladislav Lipič je ponovno poudaril, da Teritorialna obramba ni bila nikoli razorožena in linija poveljevanja ne prekinjena, za osamosvojitve pa so zaslužni številni domoljubi, ne le peščica.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) Zgornja Gorenjska je v sodelovanju z Občino Bohinj v petek v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici pripravilo osrednjo slovesnost ob trideseti obletnici preprečitve razorožitve Teritorialne obrambe (TO). Zbrane je najprej natovoril župan Bohinja Jože Sodja, ki je poudaril, da se po tridesetih letih preprečitve poskusa razorožitve teritorialne obrambe lahko jasno zavedamo, da je šlo za dogodek, ki so ključno vplivali na to, da imamo danes svojo državo in svojo vojsko.

Slavnostni govornik predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo general Ladislav Lipič je ob tej priložnosti spomnil na po njegovih besedah zgodovinsko

General Ladislav Lipič, predsednik Združenja veteranov vojne za Slovenijo, slavnostni govornik na spominski slovesnosti v Bohinju

dogajanje, ko so se 16 štabov in razvojna skupina tedanje Teritorialne obrambe odločili, da ne bodo izpolnili ukaza o predaji orožja. Ob tem je poudaril, da je bila TO del tedanjega obrambnega sistema, zato je tudi osamosvojitve Slovenije zasluga slovenskega naroda, ne le peščice

ljudi. Spet je poudaril, da nekateri občinski odbori orožja niso mogli zaščititi, saj je bilo v skladu z uveljavljenim sistemom shranjeno v skladiščih Jugoslovanske ljudske armade, zato na odvzem poveljniki in tudi občinske oblasti niso imeli nobenega vpliva.

»A pomembno je, da je upor v 16 štabih sprožil procese, ki so rezultirali v nastajanju organizacije narodne zaščite. Ta je bila tista, ki je skrbela za to, da je prenašala usmeritve tedanje slovenske politike do pokrajinskih štabov, ti pa po liniji vodenja in poveljevanja svojim nižjim,

to je občinskim štabom. Tako da lahko zagotovimo, da linija vodenja in poveljevanja v Teritorialni obrambi ni bila nikoli prekinjena. Druga pomembna ugotovitev pa je ta, da Teritorialna obramba RS ni bila razorožena.«

»Menim, da je prav, da se vsako leto spomnimo dogodkov, ki so vezani na preskladiščenje orožja v tajna skladišča Teritorialne obrambe,« je poudaril Janez Koselj, predsednik zgornjegorenjskega odbora ZVVS. Eden od tistih, ki so se brez obotavljanja odločili, da sprejmejo orožje v hrambo na svojem domu, je bil tudi Janez Smukavec. »Orožje sem imel spravljeno doma, na kmetiji v Podjelju. Na strah nisem pomislil, samo prostor sem naredil, da smo lahko potem neke noči orožje, ki so ga pripeljali s štirimi kombiji, le še zložili in prostor zabarikadirali.

Janez Smukavec je na svoji kmetiji v Podjelju skoraj leto dni skrival orožje tedanje Teritorialne obrambe, ki ga Bohinjci niso hoteli oddati Jugoslovanski ljudski armadi.

Tam je ostalo približno eno leto.« Ko danes gleda na čas pred tridesetimi leti, je zadovoljen, da se je odločil, kot se je. »Zadovoljen sem, da sem tudi jaz nekaj prispeval k osamosvojitvi Slovenije,« pravi.

Oktobra nova zdravnica

Občina je podpisala pogodbo o koncesiji, na podlagi katere bo že prihodnji mesec v radovljiškem zdravstvenem domu ambulanto odprla specialistka družinske medicine. Potrebujejo vsaj še dva zdravnika.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški župan Ciril Globočnik je v začetku tedna z zdravnico Gordano Ščepanovič, specialistko družinske medicine, podpisal pogodbo o koncesiji za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti. Koncesija je podeljena za obdobje 15 let z možnostjo podaljšanja. Zdravnica bo dejavnost izvajala v prostorih Zdravstvenega doma Radovljica in delo začela v mesecu oktobru, so sporočili z radovljiške občinske uprave.

Radovljiški občinski svet je sicer januarja sprejel

odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti na primarni ravni za program splošne ambulante v občini Radovljica. Odlok je bil pripravljen, ker je eden od dolgoletnih koncesionarjev zaradi upokojitve odpovedal koncesijsko razmerje. Na podlagi odloka je bil spomladi objavljen javni razpis, na katerem je bila za koncesionarko izbrana Ščepanovičeva.

Kot je pojasnila direktorica zdravstvenega doma Radovljica Maja Petrovič Šteblaj, sicer za nemoteno delovanje ambulant brez

nadomeščanj nujno potrebujejo še dva zdravnika. »Potrebujemo zdravnika za delo v Domu dr. Janke Benedika in CUDV Matježa Langusa ter enega v Zdravstvenem domu Radovljica. Če bi želeli zagotoviti delo po normativih, pa bi potrebovali še štiri zdravnike specialiste družinske medicine, enega pediatra, dva urgentna zdravnika in specialista oftalmologije,« pojasnjuje direktorica zdravstvenega doma.

Ob tem poudarja, da trenutna epidemiološka situacija ustvarja dodatne kadrovske stiske, saj je zdravstveni dom organiziral dodatni ambulantni, kjer se pregledujejo bolniki z znaki okužbe dihal in jemljejo brisi za novi koronavirus. To so ambulate, ki jih trenutni način financiranja ne pokriva niti kadrovske niti materialno, opozarja Maja Petrovič Šteblaj.

Ob tem zagotavlja, da kljub kadrovske stiski zagotavljajo oskrbo vseh občanov občine Radovljica. Zaposleni zdravniki poleg svojega rednega dela izvajajo nadomeščanje izpadlih ambulant.

Z zdravnico Gordano Ščepanovič, specialistko družinske medicine, je župan Ciril Globočnik podpisal pogodbo o koncesiji za obdobje petnajstih let.

lipbled
Pesem gozda v vašem domu!

www.lip-bled.si

V vseh prodajnih salonih LIP BLED do 10. oktobra 2020

- NOTRANJA VRATA
- VHODNA VRATA
- TALNE OBLOGE

KO DOBIŠ VEČ.

PRODAJNI SALONI:
BLED, INDUSTRIJSKI PRODAJNI CENTER, T: 04 579 51 30, 04 579 51 73
KRANJ-ŠENČUR / CUBIS CENTER, T: 04 234 00 90

Priznanje za jeklene poligone

V Skupini SIJ so prejeli priznanje Mednarodnega olimpijskega komiteja za projekt postavitve jeklenih poligonov za vadbo na prostem. Poligone izdelujejo v jeseniškem SIJ Acroni.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Skupina SIJ je prejela priznanje Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) za razvijanje športnih objektov z uporabo trajnostnih materialov, in sicer za projekt postavitve jeklenih poligonov za vadbo na prostem po vsej Sloveniji. Na Gorenjskem sta dva takšna poligona, na Jesenicah in v Trzinu. Vsak poligon ima tudi svojega ambasadorja, uspešnega športnika iz kraja, kjer je postavljen. Na Jesenicah je to smučarka Alenka Dovžan, v Trzinu pa sta ambasadorja deskar na snegu in dobitnik treh olimpijskih odličij Žan Košir in smučar Andrej Jerman. V državi je skupaj 14 poligonov za vadbo na prostem, vsak je sestavljen iz 86 metrov jeklenih cevi, izdelani pa so v jeseniški družbi SIJ Acroni.

Kot je dejal Andrej Zubitkiy, predsednik uprave

Skupine SIJ, si s projektom razvijanja jeklenih poligonov prizadevajo, da bi javnost spoznala, kako pomemben in vsesplošno uporaben material v naših življenjih je jeklo.

»Z njim se srečujemo povsod, tudi v športu in športni infrastrukturi. Z vsakim podarjenim poligonom v Skupini SIJ naredimo veliko dobrega za prebivalce lokalnih skupnosti,« je dejal. Možnosti uporabe jekla in stranskih proizvodov v športni infrastrukturi so številne, naslednje leto bodo tako na olimpijske igre v Tokio ponesli slovensko baklo, narejeno iz SIJ-evega stootstotno recikliranega jekla in lesa.

Razvijajo pa tudi projekt kolesarskih poligonov, t. i. pumptrackov, kjer bi pri izdelavi lahko uporabljali žlindro, ki nastaja na Jesenicah kot stranski proizvod pri proizvodnji jekla.

Zbirka o športih na ledu

JANKO RABIČ

Jesenice – Triindvajseti september, odslej slovenski državni praznik športa, so na Jesenicah počastili z odprtjem spominske zbirke o jeseniških športih na ledu. Uredili so jo v avli ponosnega hrama jeseniškega hokeja, dvorani Podmežakla. Na panojih je z dokumentarnimi gradivom in fotografijami predstavljena zgodovina in dosežki športnikov štirih športov na ledu, poleg hokeja kot najpopularnejšega športa vseh časov v mestu, še kegljanje na ledu, umetnostno drsanje in curling. V vitrinah je zbrana športna oprema, pokali in priznanja. Zbirka predstavlja začetek udejanjanja večletne velike želje, da glede na

dosežke v okoli tridesetih športnih panogah mesto dobi muzej športa. Projekt postopoma, glede na finančne zmožnosti, izvajajo Občina Jesenice, Zavod za šport Jesenice, Športna zveza Jesenice in Gornjesavski muzej Jesenice, ki je tudi prispeval del svojega dokumentarnega gradiva. Praznične besede je zbranim nekdanjim športnikom, športnim delavcem in drugim navzočim namenil član izvršnega odbora Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez in vodja jeseniške regijske pisarne OKS – SZS Brane Jeršin, vsebino je predstavil Aljaž Pogačnik iz Gornjesavskega muzeja Jesenice, spominsko zbirko pa je odprl župan Občine Jesenice Blaž Račič.

Spominska zbirka v avli dvorane Podmežakla je zametek jeseniškega muzeja športa.

Slovinci imamo radi šport

V Sloveniji smo v sredo prvič zaznamovali dan slovenskega športa kot državni praznik. Na ta dan je minilo tudi dvajset let, odkar so športniki na olimpijskih igrah osvojili prve zlate kolajne za Slovenijo.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Na olimpijskih igrah v Sydneyju je 23. septembra leta 2000 zaigrala slovenska himna. Veslača Iztok Čop in Luka Špik ter strelec Rajmond Debevec so prvič v samostojni Sloveniji osvojili zlate medalje. Njihov uspeh izpred dvajsetih let je Olimpijski komite Slovenije (OKS) v sodelovanju z veslaško in strelsko zvezo ter blejsko občino v sredo na Bledu počastil s športno-družabnim dogodkom. Udeležili so se ga tudi člani olimpijske odprave v Sydneyju in vidni predstavniki slovenskega

športa. Štiri ekipe so se pomerile v strelskem izzivu, veslaški izziv pa je bil zaradi dežja odpovedan. Sledil je slavnostni del, kjer so z videoposnetki obudili spomin, prvim zlatim olimpijcem pa podelili olimpijski certifikat. »S ponosom in zadovoljstvom se spominjam tistih zlatih trenutkov. Uspešno nam je to, k čemur smo stremeli. Vloga favorita je bila tedaj veliko breme, drugo mesto bi za naju z Luko pomenil velik poraz,« je dejal Iztok Čop in komentiral še prvo praznovanje omenjenega državnega praznika: »Prav je, da imamo dan,

Gorenjca Luka Špik in Iztok Čop sta bila na olimpijskih igrah v Sydneyju leta 2000 najboljša v dvojnem dvojcu.

ko športu zavestno namenimo večjo pozornost, pa ne le vrhunskemu športu, temveč vsem oblikam športnega udejstvovanja, tudi športni vzgoji mladih in dostopnosti športa.«

Na pobudo OKS – Združenja športnih zvez je Državni zbor Republike Slovenije 23. september razglasil za dan slovenskega športa, ki smo ga letos s številnimi športno-rekreativnimi dogodki za vse starosti počastili prvič. Praznik spodbuja Slovence in Slovenke, da s telesno aktivnostjo izrazijo svoj odnos do športnega udejstvovanja, ki ne le vzgaja, krepi zdravje in spodbuja pozitivne

vrednote, temveč tudi povezuje Slovenijo, kar je dokazal nedavni kolesarski uspeh Tadeja Pogačarja in Primoža Rogliča. »Praznik je poseben zato, ker z njim dokazujemo, da imamo Slovenci šport resnično radi, in želimo si, da bi bil ta športni duh med nami prisoten vsak dan v letu,« je dejal predsednik OKS Bogdan Gabrovce.

Ob tem dnevu je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor vročil državno odlikovanje zlati red za zasluge Atletski zvezi Slovenije ob stoletnici organiziranega delovanja atletike v Sloveniji kot množičnega in vrhunškega športa.

Ob dvajseti obletnici osvojitve prvih slovenskih zlatih olimpijskih kolajn je na Bledu potekala športno-družabna prireditev. / Foto: Gorazd Kavčič

Park Jojo na Planini je že odprt

Prenovili so športno in otroško igrišče, prepleskali zaklonišče in garažo ter poslikali steno.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na dan slovenskega športa so v kranjski občini v uporabo uradno predali obnovljeno športno in otroško igrišče v Parku Jojo, poimenovanem po vzdevku donatorja sredstev za obnovo nogometaša Josipa Iličića.

Park Jojo je na zelenici med večstanovanjskimi stavbami na območju Krajevne skupnosti Bratov Smuk na Planini 2, za njegovo obnovo pa je Josip Iličić z Mestno občino Kranj sklenil donatorsko pogodbo v višini trideset tisoč evrov. Otroško igrišče ima zdaj dve novi igralni z varovalno podlago, košarkarsko igrišče pa je prekrito s kakovostno umetno maso, ima novi konstrukciji košev ter dva gola za rokomet. V Parku Jojo je tudi nekaj novih lesenih klopi, prepleskali so bližnje zaklonišče in garažo, z ene od sten na igrišču bo otroke in mladino spodbujala poslikava z motivom Josipa Iličića - Joja.

Kranjski podžupan Janez Černe, Igor Iličić, župan Matjaž Rakovec in predsednica Krajevne skupnosti Bratov Smuk Manja Zorko /Foto: arhiv MOK

»Z obnovo športnega in otroškega igrišča v naši krajevni skupnosti Josip Iličić dokazuje, da ni nikoli pozabil na pripadnost našemu mestu in njegovi sosedi, kjer se je naučil prvih nogometnih trikov,« je ob uradni predaji med drugim povedala predsednica

KS Bratov Smuk Manja Zorko.

Ker je Josip Iličić zaradi delovnih obveznosti odsoten, je igrišči v uporabo predal njegov brat Igor Iličić. V imenu Mestne občine Kranj, ki je lastnica omenjenih površin in bo tudi skrbela za upravljanje in

vzdrževanje Parka Jojo, sta uspešno zaključeni projekt pozdravila kranjski župan Matjaž Rakovec in podžupan Janez Černe.

Ko se bo Josip Iličić vrnil v Slovenijo in ko bo epidemiološka situacija to omogočala, bo tudi uradno odprta parka.

Rodnost v Sloveniji upada

Za prebivalstvo Slovenije je značilna tako imenovana zožena reprodukcija, kar pomeni, da se rodi premalo otrok, da bi se prebivalstvo obnavljalo po enostavni poti.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih državnega statističnega urada se je v obdobju 2008–2017 v Sloveniji vsako leto rodilo več kot 20 tisoč (živih) otrok, lani je bilo drugo leto zapored, ko se jih je rodilo manj kot 20 tisoč. Rodilo se je namreč 19.328 otrok, od tega je bilo 9977 dečkov in 9351 deklic. Prvič po dvanajstih letih se je lani rodilo manj kot 10 tisoč dečkov, število živorojenih deklic je padlo pod to mejo že v letu 2016. Na upadanje rodnosti kaže tudi vrednost osnovnega kazalnika rodnosti, ki pove, koliko otrok se je povprečno rodilo v posameznem kalendarjem letu na tisoč prebivalcev. Pred tridesetimi leti je bila vrednost tega kazalnika 11,7, lani le 9,3.

Lani so bili v Sloveniji trije porodi trojčkov in 347 porodov dvojčkov. Pri dvojčkih je bilo največ (131) mešanih parov, v 112 primerih sta se rodila dva dečka, v 104 primerih pa dve deklici.

V Sloveniji se je lani že drugo leto zapored rodilo manj kot dvajset tisoč otrok. Slika je simbolična. / Foto: Tina Dokl

Matere ob rojstvu prvega otroka vse starejše

Za upadanje rodnosti je več razlogov, eden od njih je vse višja povprečna starost mater ob rojstvu otroka. Lani so bile ženske ob rojstvu prvega otroka v povprečju stare 29,6 leta ali kar šest let več kot pred tridesetimi leti, povprečna starost mater ob rojstvu kategorikoli otroka po vrsti pa je znašala 31,1 leta in se je v tridesetih letih zvišala za nekaj več kot pet let. Ženske, ki so lani rodile prvič, so bile v povprečju najmlajše v koroški statistični regiji in so bile povprečno 2,2 leta

mlajše od tistih iz obalno-kraške regije, ki so bile najstarejše.

Zmanjšuje se število žensk v rodni dobi

Razlog za manjše število rojstev je tudi zmanjševanje števila žensk v rodni dobi, to je v obdobju med 15. in 49. letom starosti, ugotavljajo v državnem statističnem uradu, kjer navajajo podatek, da se je lani, od začetka do konca leta, število žensk v rodni dobi zmanjšalo za 2300, pri čemer se je najbolj zmanjšalo število žensk v starosti od 25 do 34 let, ko je rodnost najvišja.

Tri petine otrok se rodi neporočenim materam

Od skupnega števila 19.328 lani rojenih otrok se jih je 11.146 ali skoraj 58 odstotkov rodilo neporočenim staršem, 8182 otrok pa poročenim staršem. Delež otrok, ki so se rodili neporočenim materam, je bil najvišji (70-odstotni) v koroški statistični regiji, le malo nižji (68-odstotni) je bil v pomurski regiji, najnižji (49-odstotni) pa v goriški regiji. V go-

renjski regiji se je od 2017 lani rojenih otrok rodilo neporočenim materam 1059 otrok ali 52 odstotkov vseh.

Tujke rojevajo mlajše kot državljanke Slovenije

Matere 2183 lani rojenih otrok so bile tuje državljanke, med njimi je bilo 40 odstotkov državljanek Bosne in Hercegovine, 18 odstotkov državljanek Kosova, 12 odstotkov državljanek držav članic Evropske unije ... Tujke državljanke so bile ob rojstvu otroka stare povprečno 29,5 leta in so bile za 1,8 leta mlajše od državljanek Slovenije.

Obnovljeno korito v Doslovčah

V žirovniški občini so letos uvedli participatorni proračun, prejeli šest predlogov, na koncu pa sklenili, da bodo z denarjem obnovili vaško korito v Doslovčah.

URŠA PETERNEL

Doslovče – V žirovniški občini so letos prvič uvedli participatorni proračun. O porabi določenega dela denarja, tokrat so za to namenili deset tisoč evrov, so odločali vaški odbori, ki so podali šest predlogov. Posebna komisija pa je izbrala projekt obnove vaškega korita v Doslovčah. To je bilo poškodovano, zato že poteka obnova, v vaškem jedru pa bodo namestili tudi dve klopci in smetnjak.

Ostali predlogi za porabo denarja iz participatornega

dela proračuna so bili še gradnja parkirišča pred vhom v Završnico, širitev otroškega igrišča na Bregu, postavitev informacijskih tabel, postavitev nadstreška za avtobusno postajališče in razpis natečaja za celostno krajinsko ureditev Vrbe.

Po napovedi župana Leopolda Pogačarja se bo delež participatornega proračuna v prihodnjih letih povečal, možnost odločanja o porabi denarja pa bodo imele različne skupine občanov. Letos so bili to vaški odbori, v prihodnje bodo denimo kmetje, društva, mladi ...

Vaško korito je bilo poškodovano, zato ga obnavljajo.

Lek d. d.

Gašper Antičević, vodja tehničnih storitev, Mojca Bernik, odgovorna oseba za varstvo okolja, Tina Duškov, odgovorna oseba za požarno varnost

Zdaj in jutri. Za okolje.

Svojo odgovornost do skupnega naravnega okolja spremljamo z meritvami, raziskovanjem in preverjanjem vplivov.

Prizadevamo si za okoljsko vzdržnost, ogljično, vodno in plastično nevtralnost. Pri iskanju stalnih izboljšav nas vodijo tudi priporočila neodvisnih presojevalcev mednarodnih okoljskih standardov. Smo prvo farmacevtsko podjetje v Sloveniji, vključeno v evropsko shemo za okoljsko vodenje poslovanja EMAS.

Smo Novartis. Soustvarjamo medicino.

NOVARTIS | Reimagining Medicine

Voda je pomembna

V Trziču in na Jezerskem so organizirali izobraževanje za doživljajsko interpretacijo naravne dediščine s poudarkom na vodni naravni dediščini.

ALENKA BRUN

Zg. Jezersko – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj je v okviru projekta Bogastvo narave povabil na izobraževanje, ki je udeležence seznanilo z metodami za doživljajsko predstavljanje pomena vodne na-

pred dvema letoma potrdile tudi biološke in kemične analize sedemdesetih vodnih virov, izvirov in potočkov v Kamniško-Savinjskih Alpah in Karavankah. So se pa potem v Centru odločili še, v okviru omenjenega projekta, ki ga podpira tudi Evropski kmetijski sklad za

Pitnik Ankove oziroma jezerske slatine

ravne dediščine z vidika naravoslovja, etnologije, varovanja narave, človekovega tradicionalnega (sonaravnega) in sodobnega gospodarjenja ... na primerih vodne naravne dediščine lokalnega območja. Delavnico je vodil Marko Slapnik, bila je interaktivna, obisk je bil do-

razvoj podeželja, da opravi jo še štirideset analiz z bioenergetikom Jožetom Munihom. Tudi glede energijskega učinka na človekovo dobro počutje so imele vode v teh krajih dober rezultat.

»Želimo, da se ljudem na doživljajski način predstavi kulturna in naravna dediščina, jih tako na neki način motiviramo, da začnejo razmišljati o njenem ohranjanju,« je še povedal Brankovič.

Marko Slapnik pa se že dolga leta ukvarja z razvojem sonaravnega turizma, sedaj v okviru podjetja Natur-Etno Alp ter kot razlagalec narave in kulturne dediščine. Poudaril je, da principi interpretacije dediščine niso samo za turizem: »Z njimi lahko navdušimo, nagovorimo odločevalce, domačine, tudi druge ciljne skupine, ne samo turiste.« Na vprašanje, kakšnega turista pa bi tovrstna tema zanimala, je Slapnik odgovoril, da jih je veliko. Navedel je primer, ko je bila izraelska turistka navdušena že samo nad tem, da voda pri nas je; da je prisotna. »Predvsem je pa pomen te interpretacije, da lahko na primeren način predstaviš tisto, kar nosiš v srcu; in če domačini in turistični delavci čutijo, da je ta voda pomembna, jo bodo znali na takšen način tudi predstaviti drugim,« je še poudaril Slapnik.

Marko Slapnik

ber. Potekala je v predavalnici in na bližnjem terenu okrog vodnih lokacij. Tako so se na Jezerskem udeleženci na primer osredotočili na Mlinarjev potok, izvir slatine in pa t. i. Lehnjakov izvir, ki je pri Smrtnikovi domačiji.

Uroš Brankovič iz Centra za trajnostni razvoj podeželja Kranj je pojasnil, da so se odločili, da delavnice izpeljejo v Trziču in na Jezerskem zato, ker sta kraja znana po dobrih vodah, kar so

Skrbijo tudi za starostnike

Na zadnji seji kranjskega mestnega sveta so sprejeli strategijo varstva starejših, čim prej pa si želijo začeti graditi nov dom za starostnike in urediti center za dnevno varstvo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na zadnji seji potrdili sklep o prerazporeditvi sredstev za nakup zemljišča na Zlatem polju v velikosti dobrih štiri tisoč kvadratnih metrov. Gre za ozek pas med zemljiščem Osnovne šole Franceta Prešerna in bodočim domom upokojenec. Po namenu gre za stavbno zemljišče, kjer je možno izvajati trgovske, gostinske, oskrbne, storitvene, upravne, stanovanjske, izobraževalne in druge dejavnosti. Ker zemljišče leži na strateški lokaciji, ki na obeh straneh meji na zemljišči v lasti Mestne občine Kranj, je nakup po ponujeni ceni šestdeset evrov za kvadratni meter smiseln, občina pa bo zanj plačala 260 tisoč evrov.

»Kot vemo, je na tem mestu naša želja zgraditi nov dom za starostnike skupaj z ostalo ponudbo zanj,« je povedal župan Matjaž Rakovec, svetniki pa so na seji sprejeli tudi strategijo varstva starejših v občini od leta 2020 do leta 2024,

Dom upokojenecv Kranj že dolgo ne zadošča več potrebam. / Foto: Tina Dokl

katere cilj je ustvariti vizijo celostnega razvoja skrbi za starejše v občini.

»Poleg novega doma za starostnike gre še za vrsto oblik neinstitucionalnega varstva za starostnike, od uvedbe storitve Prostofer do dnevnega varstva. Vemo namreč, da se je v zadnjih dvajsetih letih populacija – ne le v Kranju, ampak v celotni Sloveniji – postarala za deset odstotkov. To od nas zahteva aktivnosti, saj želimo vsem zagotoviti potrebno pomoč

oziroma varstvo,« je povedal župan Rakovec in pojasnil, da trenutno pripravljajo dokumentacijo oziroma gradbeno dovoljenje za izgradnjo novega doma za starostnike, kar naj bi jim uspelo še letos. »Lovimo prosta kohezijska sredstva, ki bi jih za gradnjo doma lahko dobili,« je povedal Matjaž Rakovec in pojasnil, da za gradnjo ne iščejo koncesionarja.

Trenutno je sicer v mestni občini Kranj za dom upokojenecv več kot devetsto

čakajočih starostnikov. »V obstoječem domu je nekaj več kot dvesto postelj in tudi načrtovanih dodatnih sto petdeset je res malo. Vendar je to standard v Evropi za institucionalne domove za starostnike in politika v Evropi sledi neinstitucionalni oskrbi. Zato temu posvečamo vedno več pozornosti,« je povedal župan Rakovec in pojasnil, da je na Planini narejen projekt centra za dnevno varstvo, ki bo v nekdanji Mercatorjevi trgovini.

Gimnazijska Luč*čka

V Gimnaziji Kranj so predstavili literarni zbornik z naslovom Luč*čka, v katerem je zbrana dijaška ustvarjalnost preteklega leta.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Kljub razmeram, ki jih od marca tudi v Sloveniji z večjo ali manjšo ostrino kroji novi koronavirus, je v torek na predstavitvi aktualnega literarnega zbornika sijala svetloba. Gimnazijci, ki svojo pesniško in pisateljsko nadarjenost plemenitijo na literarnih srečanjih pod mentorstvom profesorice Bernarde Lenaršič, so na recitalu predstavili zbornik z naslovom Luč*čka. Predstavitve z recitacijami v živo in

na daljavo je vodila ena od že širše prepoznavnih avtoric Hana Bujanović Kokot.

Svoje ustvarjalne misli je v zborniku prispevalo 24 dijakov, objavili pa so 19 proznih del in 43 pesmi. S svojimi literarnimi snovanji se predstavljajo Julija Benedik Markovič, Hana Bujanović Kokot, Taja Dagarin, Jaka Florjančič, Neja Jeraj Sedej, Neža Kejžar, Izabela Letonja, Jona Levar, Lara Lukančič, Kaja Magovac, Lara Mayland, Anara Nemančič, Brina Nemančič, Miha

Persyn, Helena Potočnik, Martina Potočnik, Brina Robinik Kobal, Tinkara Roblek, Eva Ručigaj, Pika Ruper, Domen Sajovic, Tina Sgerm, Oskar Šubic, Žan Žnidar ter gostujoče pero Eva Poklukar. Pisano besedo so z dvajsetimi izvirnimi ilustracijami pod mentorstvom profesorice Nataše Kne likovno opremile gimnazijke Neža Kočevar, Klara Stariha, Varvara Titova in Živa Zidar.

Zbirka prinaša zelo raznovrstno poezijo in kratko

prozo, ki kaže na bogato in hkrati brezmejno različnost, ki v gimnazijskih letih zapolnjuje misli mladih ljudi. »Že peto leto delam z mladimi, ki jih v naš krožek privablja ljubezen do literature, medsebojno druženje ter branje in nenehno raziskovanje,« je povedala mentorica Bernarda Lenaršič in pri tem poudarila, da so mnogi izmed sodelujočih gimnazijcev uspešni tudi zunaj šole na različnih literarnih natečajih in pozivih za mlade avtorje. Letos so k sodelovanju prvič povabili tudi likovnice. »Dekleta so pri delu imela nekaj omejitev v modri in črni barvi, obveza je bila tudi, da motivi vsebujejo figuro, naj bo človeka ali živali. Ustvarjale so v tehniki svinčnik in barvice,« je povedala Nataša Kne, bralci zbornika pa bodo skozi ilustracije spoznali tudi prav posebno zgodbo. Zbornik je tako kot prejšnje štiri s posebno pozornostjo do vsebine oblikoval Jernej Kejžar.

»Mladi so si izbrali naslov zbornika, ki obeta sladko, cvetoče, lahko pa je tudi lučka, ki razsvetljuje pot, po kateri hodimo. Želim, da še naprej stopate po tej poti, da bomo še deležni vaših misli in ustvarjalnih zapisov ter risb,« je ponosen na gimnazijke in gimnazijce dejal ravnatelj Aljoša Brlogar.

Na recitalu so predstavili mlado gimnazijsko ustvarjalnost. / Foto: Igor Kavčič

Češka kočica bo kulturni spomenik

Pred 120 leti zgrajeno planinsko postojanko bodo razglasili za kulturni spomenik lokalnega pomena. Kočica je ohranila izvorno obliko, poleg številnih vrednot pa na Jezerskem prepoznavajo njeno vrednost tudi zaradi izjemnega sodelovanja slovenskih in čeških planincev na prelomu prejšnjega stoletja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Odlok o tem je v prvi obravnavi na nedavni seji sprejel občinski svet na Jezerskem. Lastnica kočice je Občina Jezersko, leta 1900 pa jo je postavila Češka podružnica Slovenskega planinskega društva po načrtih arhitekta Jozefa Podhajskega na mestu, kjer je prej stal pastirski stan Kropivnikove kmetije. Oblikovanje kočice izhaja iz ideala češke kmetije in »češke kočice« (Česká chalupa), ki jo je leta 1891 pripravil arhitekt Antonín Wiehl za jubilejno razstavo v Pragi. Takšen tip kočice je z razstavo postal popularen po vsej Češki in je imel narodnoubuditeljski pomen, pojasnjujejo v besedilu odloka.

In še nekaj podrobnosti: »Kočica je postavljena na rob uravnave na način, da je klet, zidana iz kamna, na vzhodni strani odprta. Prilije je

iz tesanih brun, ki so v vogalih vezana na lastovičji rep. Zahodna fasada je opažena, prav tako oba zatrepa. Južno in vzhodno fasado oklepa gank, ki ima funkcijo zunanjega hodnika. Gank je s streho povezan z rezljanimi stebrički. Deli prvotnega ganka, ki ga je 1976 odtrgal plaz, so razstavljeni v Jenkovi kasarni. Novi gank je bil narejen kot kopija starega. Streha ima lomljeni strešini in je krita s pažnicami. Čopa sta izdelana v obliki polkroga. Okna so dvokrilna in razdeljena na tri polja, zastirajo jih lesene polknice. Vhodna vrata so preprosta, narejena iz lesenih plohov in z zapiralom na rigelj. V hiši je ohranjenih še nekaj prvotnih vrat.«

Podrobnosti je jezerskim svetnikom predstavila Saša Roškar z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Kranj. Na

Jezerskem so na kočico izjemno ponosni, zanje ima kočica zaradi zgodovinskih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih ter drugih izjemnih lastnosti poseben pomen, zato jo želijo ravnobesno ob letošnjih 120-letnici, ko je manj možnosti za množično praznovanje v mednarodni družini, razglasiti za kulturni spomenik lokalnega pomena. Od njene postavitve se je ohranila njena izvorna oblika in vrsta elementov. Leta 1971 je bila po načrtih arhitekta Marka Šenka podzidana klet s sanitariji in shrambnim prostorom, vendar na način, da se zunanja podoba ni bistveno spremenila. Češka kočica je izjemen primer sodelovanja slovenskih in čeških planincev na prelomu v 20. stoletje in je edina ohranjena planinska kočica, ki so jo češki planinci zgradili v naših gorah. Lokalni skupnosti predstavlja pomemben identitetni

Češka kočica bo kulturni spomenik lokalnega pomena. / Foto: Tina Dokl

objekt, na katerega je naslonjena njena gorniška, športna in turistična dejavnost. Med vrsto naštetih vrednot, zaradi katerih si Češka kočica zasluži razglasitev za kulturni spomenik, so tudi ljudje, ki so jo oskrbovali. Oskrbniki

kočice v preteklosti (predvsem Jernej Krč in Andrej Karničar) so bili pomembne in v planinski srenji spoštovane osebnosti, ki so tudi s poznavanjem lokalnega okolja, okoliših gora in zaradi odnosa do kočice pomembno

vplivali (in še vplivajo) na njeno javno podobo.

Ob nedavnem občinskem prazniku so v novem medgeneracijskem centru odprli tudi razstavo o Češki kočici, ki v besedi in sliki prikazuje njeno preteklost.

Zelena naselja po zaključenem projektu še bolj zelena

V OBČINAH BLED, PREDDVOR IN TRŽIČ SO V SKLOPU PROJEKTA ZELENNA NASELJA V TEH DNEH ZAKLJUČILI OZELENITVE IN OŽIVITVE DEGRADIRANIH DELOV NASELJ.

Zapuščena, degradirana območja so rak rana mnogih naselij; s svojo neurejeno podobo kazijo celovito podobo naselij in postajajo nelegalna odlagališča raznovrstnih odpadkov, predvsem pa predstavljajo neizkoriščen prostor, ki lahko z dobro idejno zasnovo in novimi vsebinami za širšo publiko zaživi v novi luči.

Namen projekta Zelena naselja, katerega vodilni partner je **BSC, poslovno podporni center, d. o. o. Kranj**, je bil zagotoviti inovativni pristop za ozelenitve degradiranih območij v centru urbanih naselij. Izvedene so bile pilotne ozelenitve v treh naseljih v treh gorenjskih občinah: Bled – Seliše, Preddvor – park ob gradu in Tržič – vzhodni del območja nekdanje tovarne BPT, in sicer z ozelenitvijo površin in novimi aktivnostmi na površinah ter študijami za nadaljnjo revitalizacijo degradiranih območij.

Projekt LAS Gorenjska košarica ZELENNA NASELJA je sofinanciran s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj; skupna vrednost operacije je 558.964,12 EUR, višina sofinanciranja je 299.995,80 EUR. Na Bledu so ozelenili poslovno-stanovanjsko območje Seliše in s tem izboljšali krajinsko arhitekturo degradiranega območja ter sanirali dimnik za ohranitev kančka preteklosti, kot spomin na nekdanje zelo bogato industrijsko dediščino. V Preddvoru je novo podobo dobil

grajski park, z investicijo so zagotovili, da bodo urejene zelene površine še naprej omogočale bogato biotsko raznovrstnost območja. V Tržiču so na vzhodnem delu območja BPT uredili sodoben urbani park z otroškimi igriščem in rekreacijskim poligonom za kolesarje.

Borut Sajovic, župan Občine Tržič:

»Najboljša ocena izvedenega projekta v Tržiču je odziv, uporabnost in obisk uporabnikov, ki je nad vsemi pričakovanji. To je tisto, kar je na koncu najbolj pomembno. Zadovoljni in aktivni občani. In če kdaj, nam je s parkom BPT v tem pogledu vsem skupaj res uspelo. V utesnjem mestnem jedru se zdaj v senci starih dreves ob vodi in ob kulisi stare industrijske dediščine zbirajo vse generacije naših občanov in občanov. To je sedaj kraj, kjer z mladostno energijo oživi kulturna dediščina v novi preobleki.«

Eden od ciljev projekta je bila tudi izdelava študije za nadaljnjo revitalizacijo degradiranih območij na treh območjih v istih občinah. Projektni partner, društvo arhitektov Krarh, je v sodelovanju z društvom Aktivat izvedel tri delavnice z okoliškimi prebivalci. Na podlagi predlogov občanov so pripravili idejno zasnovo ureditve zelenih površin alpskih blokov na Bledu ter dva inovativna koncepta skupnostnega urejanja grajskega vrta v Preddvoru in muzejskega vrta v Tržiču.

Tina Pernuš, društvo Aktivat:

»V okviru projekta Zelena naselja smo pripravili koncepte za ureditve območij z velikim potencialom za dvig kakovosti bivanja v posameznem kraju. Z anketiranjem smo pridobili ključne informacije o željah in potrebah prebivalcev. Večina sodelujočih je izrazila željo po zasaditvi novih dreves, umestitvi otroških igral in telovadnih orodij. V svojih krajih pogrešajo urejene koticke za druženje in prostore za prireditve na prostem. Delavnic na terenu so se udeležile vse generacije, od otrok, mladih družin do starejših prebivalcev, kar nas je prijetno presenetilo. Sodelujoči so imeli priložnost predlagati in sooblikovati smiselne rešitve ter opozoriti na izzive in probleme, s katerimi se soočajo na določenem prostoru. Na podlagi rezultatov anket in predlogov na delavnicah smo nato oblikovali koncepte ureditev in jih predstavili zainteresirani javnosti. Interaktivni in vključujoč pristop pri urejanju prostora se kaže v sprejemanju in pozitivnih odzivih lokalne skupnosti na predlagane rešitve.«

Predlogi prebivalcev, zbrani v idejnih zasnovah, so bili v tem mesecu javno predstavljeni na vseh treh lokacijah in so odlična popotnica za nadaljnje urejanje in oživljanje degradiranih koticov gorenjskih naselij.

»Barkači« imajo knjižno hišico

Zaživel je projekt Medvode: Povezana skupnost bralcev. Knjižne hišice bodo postavili na šestih lokacijah po občini Medvode. Prva in druga sta že napolnjeni s knjigami.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Pred kratkim so pri delavnicah društva Barka v Zbiljah namestili in uradno odprli prvo knjižno hišico. Nastala je v sklopu projekta Medvode: Povezana skupnost bralcev. Knjižne hišice bodo postavili na skupaj šestih lokacijah po občini Medvode.

Projekt je nadaljevanje dogodka Izmenjevalnica knjig, ki sta ga februarja letos organizirali blogerki Petra Kalan in Ana Jelovčan (PetrAna). »Veseli in ponosni sva, da je ta projekt zrasel na temeljih Izmenjevalnice knjig. Knjige so takrat ostale in zavezale sva se, da bova iz tega naredili nekaj koristnega. Hit-

Prideš, pogledaš vanjo, če ti je kakšna knjiga všeč, jo lahko na licu mesta prebereš, lahko jo vzameš domov, zaželiš zase, vrneš ali doma poiščeš kakšno, za katero ni več interesa, in jo prineseš v hišico za koga drugega,« je dejala Saša Kastelic in društva Barka. Cilji projekta so povečanje socialne vključenosti različnih ranljivih skupin, predvsem odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju in starostnikov, povečanje medgeneracijskega sodelovanja in druženja na ravni občine, dvig kakovosti življenja ranljivih skupin prek skupinskega branja knjig, pravljič in slikanic, spodbujanje zanimanja ljudi za branje knjig in tako prispevanje k izboljša-

Knjižna hišica pri delavnicah društva Barka je dobro sprejeta. V njej je tudi gradivo, ki je primerno za osebe z motnjami v duševnem razvoju.

ro je padla odeja o knjižnih hišicah,« je povedala Ana Jelovčan. V projektu sodelujejo še društvo Barka kot nosilec, Knjižnica Medvode in DEOS – Center starejših Medvode. Sofinancira ga Občina Medvode. Ob odprtju prve hišice je potekal tudi bralni dogodek. »Zelo prijetno sem presenečena, da so naše osebe za hišico in za dogodek nasploh pokazale takšen interes. Mislim, da bo v uporabi. V njej so tudi pravila uporabe.

nju pismenosti v občini Medvode ter dvig kakovosti življenja občanov občine Medvode in njihove medsebojne povezanosti. Včeraj so v uporabo uradno predali že drugo bralno hišico, in sicer pri DEOS Centru starejših Medvode. Potekal je tudi bralni dogodek.

Bralne hišice v Medvoški občini niso novost. Šest jih je v sklopu projekta Knjiga na potepu že postavila Knjižnica Medvode.

Turistične bone so unovčili tudi na Trziškem

Tržič – Od junija do avgusta so na območju občine Tržič zabeležili nekaj manj kot deset tisoč namestitev, ki jih je ustvarilo več kot tri tisoč gostov. Ti so v občini povprečno bivali 2,94 dneva. V primerjavi z lanskim letom so v poletnih mesecih zabeležili 32,6-odstoten upad nočitev, veseli pa jih, da jim je za skoraj pol dneva uspelo dvigniti povprečno dobo bivanja. Kljub omejitvam potovanja je razmerje nočitev med domačimi in tujimi gosti ostalo enako, so pa tuji gostje v tržiški občini bivali 1,2 dneva dlje kot domači. Domači gostje so po zadnjih dostopnih podatkih republiške finančne uprave v Tržiču unovčili 730 turističnih bonov v vrednosti 82.417 evrov, kar občino uvršča na osmo mesto med 18 gorenjskimi občinami.

Začelo se je v domači garaži

V mizarskem podjetju INT vrata so sredi septembra praznovali dvajsetletnico delovanja. Iz mizarske delavnice v domači garaži se je v tem času razvilo sodobno podjetje z desetimi zaposlenimi.

MATEJA RANT

Todraž – Leto 2000 je bilo za Petra Baniča, direktorja podjetja INT vrata, resnično prelomno, saj se je takrat odločil, da bo v domači garaži v Žireh začel izdelovanje vhodnih vrat. Še istega leta se je predstavil na sejmu v Ljubljani in že takoj pridobil ogromno naročil, tako da je takoj moral poiskati še enega delavca za pomoč. Naročila so nato rasla iz leta v leto in vsako leto se jim je pridružil kakšen nov sodelavec. V podjetju se je leta 2010 zaposlila tudi žena Metka Banič, ki je prevzela vodenja salona v Ljubljani, leta 2016 pa še sin in snaha, tako da so pravo družinsko podjetje, je ponosen Peter Banič.

V svoji delavnici v Žireh je kot prvi v Sloveniji začel proizvodnjo lesenih vhodnih vrat z vgrajeno kovinsko sredico. »Sčasoma se je obseg naročil tako povečal, da je domača delavnica postala premajhna. Zato smo leta 2006 kupili zemljišče v Industrijski coni Todraž, kjer smo zgradili moderen poslovno-proizvodni objekt, v katerega smo se preselili slabi dve leti kasneje,« je razložil Peter Banič. Ravno takrat pa se je začela gospodarska kriza,

Praznovanje je med drugim popestrila vokalna skupina Zala, v kateri poje tudi Peter Banič (prvi z desne). / Foto: Jure Ferlan

ki ni prizanesla niti njihovega podjetju, saj se je dodana vrednost pri njihovih izdelkih prepolovila. To jih je navedlo k iskanju novih priložnosti in tako so poleg vhodnih vrat začeli izdelovati še okna in notranja vrata. »V štirih letih smo nato proizvodnjo povečali za sto odstotkov.« Ravno pred razglasitvijo karantene v marcu so jim dostavili nov CNC stroj, ki pa je prav zaradi epidemije moral na montažo čakati vse do junija. »Ta čas smo potem izkoristili za ureditev 120 kvadratnih metrov velikega

prostora, da smo ga sploh lahko kam postavili,« je pojasnil Peter Banič, ki se ob tem zaveda, da noben stroj ne more nadomestiti dobrih delavcev. »S tako ekipo ni težko izdelovati vrhunskih vrat,« je pohvalil vse svoje sodelavce. Zadovoljne stranke, še pravi, najdejo tudi zunaj slovenskih meja – v Nemčiji, Avstriji in Švici.

Tudi danes svoje poslanstvo vidijo v razvoju vrhunskih vrat, ki so moderna in uporabniku prijazna ter obenem ekološka in tehnično dovršena. Prav zato v

vsah vhodna in garažna vrata standardno vgrajujejo mehanizem proti krivljenju, ki so ga sami razvili in patentirali, je pojasnil Ignac Banič in dodal, da jim to omogoča izdelavo vrat, ki merijo tudi do tri metre v višino. Ugodijo tudi najbolj zahtevnim željam kupcev, ki danes povprašujejo recimo tudi po vratih, poravnanih s steno. »Zadnjih deset let pa so vrata postala tudi 'pametna',« je poudaril Ignac Banič in dodal, da za najzahtevnejše kupce izdelujejo vrata, ki se celo sama odpirajo.

Soglasje za direktorico

Tržič – Zaradi prenehanja mandata tržiškemu svetniku Dušku Krupljaninu je mandat svetnika s sklepom občinskega sveta prešel na Franja Liška (Lista Up mladih Tržič), zaradi prenehanja mandata svetnici Tanji Perčič Poklukar pa na Vesno Tišler Sušnik (SDS). Svetniki so dali soglasje k imenovanju Marinke Kenk Tomazin za direktorico Knjižnice dr. Toneta Pretnarja Tržič za mandatno obdobje 2020–2025; Tomazinova knjižnico vodi od leta 2010. Pozitivno mnenje so svetniki dali tudi Dini Pintarič, kandidatki za ravnateljico OŠ Bistrica.

Pravljični šepet gora

Mojstrana – Slovenski planinski muzej vsak zadnji petek v mesecu vabi na potep s slovenskimi gorskimi pravljičami, namenjen otrokom. Pravljičice pripoveduje kustosinja pedagoginja Natalija Štular. Da bodo glavni junaki zaživel v slikah in oblikah, poskrbi akademska slikarka Špela Oblak. V petek, 25. septembra, ob 17. uri boste ustvarjali in poslušali pravljičico Gorski škrt.

Preplet čipke in fotografije

ANA ŠUBIC

Železniki – Galerijo Muzeja Železniki ta čas krasi razstava Čipkopisi domačega fotografskega mojstra Aleksandra Čufarja. »Izumitelj fotografije na steklo Janez Puhar je svoje fotografije poimenoval Svitlopisi, zato sem svojo serijo, ki povezuje čipko in fotografijo, poimenoval Čipkopisi,« je pojasnil Čufar, ki z razstavljenimi fotografijami predstavlja čipke na modernejši način. Fotografiji čipke je dodal nov umetniški izraz, je ob nedavnem odprtju razstave poudarila učiteljica klekljanja Jana Rihtaršič ter dodala, da je Čufar spoštovanje do truda, vloženega v izdelavo klekljane čipke, prenesel v umetnost sodobne fotografije. Po njenih besedah ne gre več samo za fotografijo čipke, ampak je ta spretno vtkana v kreativno kompozicijo njegove portretne in krajske fotografije.

Čufarju je glavni povod za ustvarjanje Čipkopisov dala

Čipkopisi Aleksandra Čufarja bodo v Galeriji Muzeja Železniki na ogled do 6. oktobra. / Foto: Simon Benedičič

prijateljica, prav tako učiteljica klekljanja Irena Benedičič. Odločil se je, da jo bo ob srečanju z Abrahamom obdaril s serijo petdesetih njenih fotografij. Ker so mu zdravstvene težave preprečile nadaljnje fotografiranje na terenu, se je lotil obdelave arhivskih fotografij. Tako je nastala prva fotografija iz serije Čipkopisov – Eva v raju, pri kateri je fotografirano čipko drevesa prepletel s portretom Benedičičeve

in dodal še motiv ugriznjene jabolka. K tovrstnemu ustvarjanju ga je dodatno spodbudila še ena učiteljica klekljanja, Alenka Vrhovnik iz Naklega, za katero je fotografiral beneške maske, ki jih krasijo izdelki njenih učenk. »Veliko mi pomeni, da je razstava všeč tudi klekljaricam. Ne nazadnje sta med njimi tudi moja mati in hči, tako da imam do čipke veliko spoštovanje,« je poudaril Čufar.

Večgeneracijski center Gorenjske zaradi velikih potreb po izvajanju projektnih aktivnosti presega vse načrtovane rezultate

Ljudska univerza Kranj kot vodilni partner izvaja projekt Večgeneracijski center (VGC) Gorenjske skupaj z Ljudsko univerzo Jesenice, Zavodom O, Zavodom škofjeloške mladine in Ljudsko univerzo Radovljica že od 4. januarja 2017. Projekt s 1. oktobrom 2020 vstopa v zadnje projektno leto. Predlog za nadaljnje financiranje VGC v okviru novega operativnega programa je vključen med prioritete naložbe MD-DSZ. Konkretnih informacij o nadaljevanju projekta še ni.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropski socialni sklad v letih 2017–2021 sofinancirata 15 VGC po Sloveniji, med katerimi je tudi VGC Gorenjske, pri čemer se predvideva, da bo vsaj polovica podprtih VGC-jev ohranila delovanje še najmanj šest mesecev po zaključku sofinanciranja projektov, torej do 31. marca 2022. V VGC Gorenjske stremijo k trajnosti in načrtujejo izvajanje aktivnosti tudi po zaključku projekta.

Na Gorenjskem se projekt več kot uspešno izvaja v 12 občinah, ki zagotavljajo prostore in sofinancirajo izvajanje aktivnosti. Na projektu zaposleno osebje (trije strokovni delavci in pol) se financira s strani pristojnega ministrstva. Tako izvaja Ljudska univerza Kranj projektne aktivnosti v Kranju, Cerkljah na Gorenjskem, Šenčurju in Preddvoru, Ljudska univerza Jesenice na Jesenicah, v Kranjski Gori, Žirovnici in Bohinju, Zavod O, Zavod škofjeloške mladine, v Škofji Loki in v občini Gorenja vas - Poljane ter Ljudska univerza Radovljica v Radovljici in na Bledu. Po zaključku projekta se bo izvajanje aktivnosti lahko kakovostno nadaljevalo le v občinah, ki bodo uspele zagotavljati prostore in bodo pripravljene financirati tako osebje kot tudi aktivnosti.

V vseh partnerskih organizacijah VGC predstavlja osrednji prostor srečevanja v lokalnem okolju, kjer se občani vsakodnevno lahko vključujejo v številne dejavnosti, s poudarkom na socialnem vključevanju, izobraževanju ter medkulturnem in medgeneracijskem povezovanju. Aktivnosti so zasnovane tako, da so čim bolj pestre, zanimive, usmerjene k pridobivanju uporabnih, kakovostnih ter aktualnih spretnosti in znanj za potrebe dela in vsakdanjega življenja občanov. V času trajanja projekta je vključenih občanov prostovoljna in brezplačna. Na razpolago so tudi prostori za neformalno druženje in informacijsko središče za pridobivanje informacij, ki jih občani potrebujejo ob soočanju z različnimi izzivi v življenju. V ta namen sodeluje posamezna partnerska organizacija s številnimi organizacijami v lokalnem okolju, ki bodisi izvajajo aktivnosti bodisi so v nadaljnjo pomoč občanom.

Vključevanje v aktivnosti VGC Gorenjske ima številne prednosti: občani spoznavajo nove ljudi, sklepajo nove vezi,

pridobivajo nova znanja, izkušnje, socialne veščine in funkcionalna znanja, ki jim omogočajo, da se bolje znajdejo v družbi in si izboljšajo kakovost življenja.

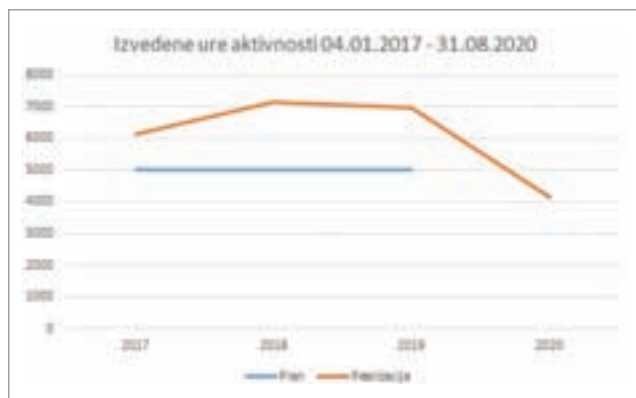
Rezultati dosedanjega izvajanja projekta na Gorenjskem kažejo, da so potrebe po aktivnostih, ki se izvajajo v okviru VGC v posameznih lokalnih okoljih, resnično velike.

Eden izmed na začetku začetih ciljev projekta je bil ta, da se v aktivnosti letno vključi najmanj dva tisoč različnih uporabnikov, pripadnikov ciljnih skupin projekta. Z začetkom izvajanja projekta so že prvo leto krepko presegle načrtovano število vključenih, saj se je leta 2017 vključilo 4600 različnih uporabnikov. Vključevanje v projektne aktivnosti nad načrtovanim številom je postala stalnica. Tako se je leta 2018 vključilo 4516 različnih uporabnikov, leta 2019 4300 različnih uporabnikov, do 31. avgusta 2020 pa 2622 različnih uporabnikov.

Skupno to predstavlja 10.731 vključenih različnih uporabnikov v obdobju od 4. januarja 2017 do 31. avgusta 2020, ki je opravilo 95.545 obiskov aktivnosti. Od vključenih je 7555 pripadnic ženskega spola in 3176 pripadnikov moškega spola. V aktivnosti se vključujejo prav vse generacije – od najmlajših, predšolskih otrok do starejših.

Drugi izmed na začetku začetih ciljev projekta je bil ta, da se v okviru VGC letno izvede 5003 ure aktivnosti. Tudi ta cilj je bil že v prvem letu izvajanja projekta presežen z realizacijo 6120 izvedenih ur aktivnosti. Zaradi velikih potreb po projektnih aktivnostih v posameznih lokalnih okoljih so v drugem letu izvedli kar 7156 ur aktivnosti, v letu 2019 pa 6978 ur aktivnosti in do 31. avgusta 2020 kar 4130 ur aktivnosti.

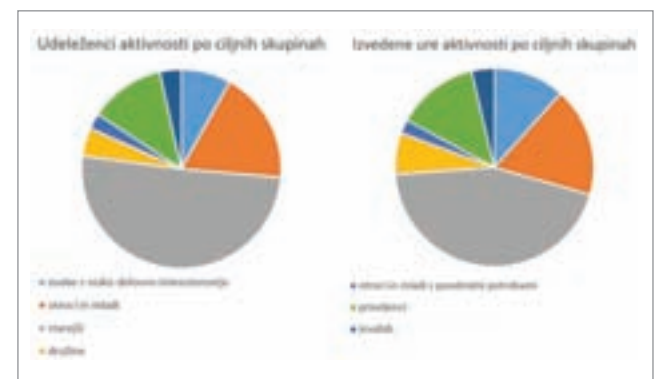
Aktivnosti so v VGC Gorenjske izvajali tudi spomladi, v času epidemije koronavirusa, ko so bile ciljne skupine projekta še bolj osamljene in potrebne pomoči kot sicer. Prostori so bili sicer zaprti, a so aktivnosti izvajali na daljavo. Strokovne delavke so bile dostopne po telefonu in e-pošti ter v spletnih aplikacijah, ki omogočajo videokonference za namen informiranja in pogovora.

Vadba v naravi

Na daljavo so potekale vadbe, ustvarjalne delavnice, meditacije, kulinarčne delavnice, predavanja in računalniške delavnice. Hkrati so strokovne delavke nudile individualno tehnično pomoč po telefonu in se trudile omogočiti dostop do vsebin na daljavo čim več uporabnikom. Aktivnosti so delili tudi na FB-straneh partnerskih organizacij in FB-strani projekta. Vsem uporabnikom, ki so se odločili za sprejemanje elektronskih novic, pa so pošiljali tedenske novice s povezavami do spletnih vsebin z najrazličnejših področij: vadba, ustvarjanje, jezikovno znanje, digitalne vsebine, kulinarika, branje, obisk muzeja in ogled filma. Ob nudenju tehnične pomoči na daljavo preko telefonskih pogovorov so se strokovne delavke VGC Gorenjske še bolj povezale z uporabniki in poleg tehnične podpore nudile tudi socialno oporo in pogovor. Med sogovorniki je bila tudi starejša gospa, ki je povedala, da je vesela klika, ker že 14 dni ni spregovorila z nikomer.

V povprečju obiskuje aktivnosti 51 odstotkov starejših, 18 odstotkov otrok in mladih, 13 odstotkov priseljencev, osem odstotkov oseb z nizko delovno intenzivnostjo, pet odstotkov družin, trije odstotki invalidov ter dva odstotka otrok in mladih s posebnimi potrebami.

Zastopanost ciljnih skupin v VGC Gorenjske omogoča **medgeneracijsko in medkulturno povezovanje**, sodelovanje in pomoč ter zagotavlja zastopanost in vključenost vseh generacij in ciljnih skupin projekta ter tako prispeva k večji družbeni povezanosti.

Ker je navedene rezultate s tremi strokovnimi delavci in pol praktično nemogoče dosegati, si partnerske organizacije pomagajo z zaposlitvami v programu javnih del ter spodbujajo in cenijo prostovoljstvo. Prostovoljci izvajajo aktivnosti, pomagajo pri aktivnostih in opravljajo druge oblike pomoči. Občani – prostovoljci se tako počutijo koristne in aktivno sodelujejo v VGC, obenem pa ohranjajo in nadgrajujejo svoja znanja ter pridobivajo nova.

Vse, ki se v štirih letih izvajanja projekta še niste uspeli vključiti v eno izmed aktivnosti, vabijo k ogledu programa aktivnosti na spletni strani projekta www.vgc-gorenjska.si, vseli pa bodo tudi vsakega novega prostovoljca.

Šiviljska delavnica

Na proračun vplivala epidemija

Občinski svetniki so v Škofji Loki prisluhnili poročilu o polletnem izvrševanju proračuna, ki ga je letos dodobra zaznamovalo dogajanje v zvezi s covidom-19.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka – Do zdaj sta bila sprejeta že dva rebalansa proračuna, sicer pa je direktorica občinske uprave Špela Justin poročala, da so prihodki občinskega proračuna v polletju dosegli 45 odstotkov načrtovanih. Glavnina je davčnih prihodkov, kjer se letos pri deležu odstopljene dohodnine že vidi učinek višje povprečnine. Nižji kot doslej, celo najnižji v zadnjih letih, pa so nedavčni prihodki, kjer se v največji meri občutijo posledice epidemije covid-19 in z njo povezanih državnih ukrepov. Najbolj se pozna izpad najemnin, prihodki so nižji tudi zaradi podaljšanih rokov izplačil gospodarstva. Pri kapitalskih prihodkih so letos zadovoljni, ker so prejele celoten znesek od prenosa plinovodnega omrežja, manj pa s transfernimi prihodki, kjer neznanka ostajajo

evropski viri, čeprav je končanih več projektov na tem področju in so tudi že plačani. Tu je kritika uperjena zoper državne organe, ki zavlačujejo postopke, povezane z vračili iz nepovratnih virov.

Odhodki iz proračuna so po poročanju Špela Justin realizirani v višini 9,4 milijona evrov in predstavljajo 41 odstotkov načrtovanih. Tudi tu se čuti učinek epidemije in z njo povezanih stroškov. Manj kot tretjina je izpolnjenih investicijskih odhodkov, največ jih predstavlja odkup stavbe Name, ki je bil marca letos po več letih dokončan, več naložb pa je oživelo polti. Škofjeloški svetniki so potrdili poročilo o proračunu v polletju, župan Tine Radinja pa je ob tem povedal, da je občina že vložila zahtevke za povračilo neposrednih stroškov, povezanih z epidemijo. Bolj boleči pa bodo posredni stroški.

Praznik zelja na Zalem Logu

Zali Log – Kulturno in turistično društvo Zali Log ta konec tedna pripravlja Praznik zelja, a ga zaradi omejitev, povezanih s koronavirusom, ne bodo mogli izpeljati v takem obsegu, kot so načrtovali. Prireditev, posvečena zaloškemu zelju, se bo začela danes ob 18. uri s kuharsko delavnico za otroke, ki bo potekala na prostem na športnem igrišču, v soboto pa načrtujejo stare vaške zeljne igre. Osrednje dogajanje bo v nedeljo, ko bo na parkirišču pred vaško gostilno med 10. in 14. uro tržnica domačih izdelkov in pridelkov, med katerimi bo tudi zaloško zelje, poleg tega pa načrtujejo še voden etnološko-kulinarčni pohod po poti okoli Zalega Loga. Zbirno mesto bo ob 10. uri pred gostilno. Pohod bo trajal približno tri ure.

Šolska ulica za otroke, pešce in kolesarje ter za druženje

Pet sobot, zadnji teden pa tudi ob jutrih, ko otroci hodijo v šolo, so Šolsko ulico zaprli za motorni promet in jo prepustili pešcem, kolesarjem in različnemu družabnemu dogajanju.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka – Ta teden pa so ob dnevu brez avtomobila povabili k razpravi o tem, kakšno Šolsko ulico si ljudje želijo v prihodnje. Potekala je v ožjem krogu, saj so morali zaradi razmer odpraviti sicer množičen dogodek, ki so ga na ulici prvotno načrtovali. Županu Tinetu Radinji in njegovim sodelavcem ter predstavnikom Inštituta za politike prostora iz Ljubljane, ki koordinira ta projekt, so se pridružili iz bližnje šole, ki je v največji meri občutila spremenjen prometni sistem. Od občanov se jim je pridružil samo lastnik poslovnega prostora v Šolski ulici, ki pa v zaprtju Šolske ulice za motorni promet ne vidi prednosti, češ da je bil tako njemu kot strankam otežen dostop.

V Osnovni šoli Škofja Loka mesto so bili zadovoljni, da je bila Šolska ulica v jutranji konici zaprta za tranzitni promet. Starši, ki sicer otroke prepeljejo prav do šolskih vrat, so jih tako puščali na dveh točkah, imenovanih Poljubi in odpelji, da so vsaj nekaj deset metrov do šole lahko premerili peš. Tudi sicer se jim v šoli zdi smiselno, da bi otroci, ki so od šole oddaljeni nekaj sto metrov, prihajali peš,

Šolsko ulico so pet sobot zapored odprli različnemu družabnemu dogajanju. / Foto: Primož Pičulin

ne le zaradi gibanja, temveč tudi zaradi prednosti druženja z vrstniki na poti v šolo. Da bi omejitev prometa dosegli zgolj s priporočili staršem, se jim ne zdi verjetno, vsaj v začetni fazi uveljavljanja prometnih sprememb morajo obstajati omejitve, so si bili soglasni sogovorniki pod štirimi macesni ob Šolski ulici, ki je letošnjega septembra ob sobotah postala nov škofjeloški prireditveni prostor. Kako so se obnesle tako sobote kot zapora prometa ob jutranjih konicah, so organizatorji sproti poizvedovali med mimoidočimi, še več bodo izvedeli

iz anket, ki so jih izpolnjevali prebivalci Šolske ulice, ostali občani in obiskovalci sobotnih dogodkov ter starši šolskih otrok. Šolska ulica, ki povezuje dve mestni središči, staro mestno jedro in novo nastajajoče v nekdanji vojašnici, je preveč obremenjena s tranzitnim prometom, ugotavljajo v Škofji Loki. Povezana je z zelo prometno Kidričevo cesto in bližnjo avtobusno postajo. Pilotni projekt, ki ga je izvajal Inštitut za politike prostora, je bil preizkus, kako v prihodnje urediti prometni režim, da bo Šolska ulica varnejša za pešce in kolesarje,

hkrati pa ne bi oviral prebivalcev ulice in tistih, ki imajo ob njej poslovne prostore. Naj bo ulica enosmerna, naj motorni promet po njej omejujejo zgolj z ozaveščanjem, opozorili, prometno signalizacijo, nadzorom rediteljev ali s fizičnimi zapori; če s slednjimi, katere dni ob katerih urah? Ali bi bila rešitev lahko podobna kot na Spodnjem trgu, kjer so promet upočasnili s postavitvijo urbane opreme? Izkušnje Odprte ulice bodo lahko dobra podlaga za odločanje o prihodnjih ukrepih, je ocenil župan Tine Radinja.

#OstaniZdrav

Aplikacija za varovanje zdravja in življenja ljudi

Pomagajte zajeziti širjenje novega koronavirusa.

080 17 87

Naložite si
#OstaniZdrav
še danes.

Že večina delnic za javno komunalno podjetje

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka – Občinski svet v Škofji Loki je na nedavni seji obravnaval potek aktivnosti, povezanih z vzpostavitvijo javnega podjetja Komunalna Škofja Loka. Predvidene so bile tri variante, a so v študiji izvedljivosti že poleti sprejeli odločitev o varianti A, ki predvideva nakup delnic podjetja Loška komunala. Omenjena študija je bila tudi osnova za način financiranja projekta, ki ga je prav tako že pred časom potrdil občinski svet.

V drugem tednu septembra, ko je zasedal tudi občinski svet, se je izteklo rok za overitev pogodb

za nakup delnic. Na seji so ugotavljali, da je zagotovljenih nekaj več kot polovica delnic, medtem ko je pogoj za uspeh najmanj 91 odstotkov. Ta teden pa nam je župan Tine Radinja povedal, da je velika večina delničarjev zdaj že podpisala notarsko pogodbo o prenosu delnic na javno podjetje, ostalo jih je le še nekaj. »To nam bo omogočilo, da se bomo vpisali kot večinski lastniki več kot 91-odstotnega deleža, če pa pridemo do sto odstotkov, bomo pripojitev izpeljali takoj. Če se to še ne bo zgodilo, bosta oba pravna subjekta soobstajala, saj bi imela v veliki meri enakega lastnika,« je pojasnil Radinja.

Cesto v Selški dolini že davno povozil čas

To ugotavlja redni uporabnik regionalne ceste med Škofjo Loko in Železniki, ki je vse bolj obremenjena in ponekod tudi nevarna. Kdaj bodo udeleženci v prometu, med njimi je veliko motoristov in kolesarjev, varnejši? Projekt rekonstrukcije ceste skozi sotesko je v recenziji, izvedba pa je odvisna od pridobitve zemljišč in denarja.

ANA ŠUBIC

Železniki – Po tragični prometni nesreči, v kateri sta v začetku septembra na regionalni cesti Škofja Loka–Železniki pred Dolenjo vasjo umrla dva motorista, smo v uredništvo prejeli pismo občana Železnikov, ki se vsakodnevno vozi po tej cesti in ob tem, kot je zapisal, doživi marsikaj hudega. »To, kar se dogaja zadnja leta, pa je nevzdržno. Promet se povečuje, avtomobili so vedno večji, širši, hitrejši, vedno več je kolesarjev, motoristov, pešci so vedno bolj izpostavljeni,« je opozoril ter dodal, da je cesto v Selški dolini že davno povozil čas in je nevarna, kar potrjujejo pogoste nesreče, tudi s smrtnimi izidi.

Foto: Gorazd Kavčič

Pred Dolenjo vasjo sta se v začetku septembra smrtno ponesrečila motorista.

Dela v soteski ocenjena na šest milijonov evrov

Ker gre za državno cesto, smo se z vprašanjem, ali načrtujejo kakšen poseg za povečanje prometne varnosti v Selški dolini, najprej obrnili na Direkcijo RS za infrastrukturo. »Po javno objavljenih podatkih je do omenjene nesreče prišlo zaradi nepravilnega prehitavanja voznika na motornem kolesu. Takšnega ravnanja voznikov ni možno

preprečevati s tehničnimi ukrepi ali rekonstrukcijami. Promet je kompleksen sistem, ki se lahko odvija relativno varno, dokler vsi udeleženi spoštujejo dogovorjena pravila obnašanja,« so odgovorili na direkciji, ki sicer upravlja šest tisoč kilometrov glavnih in regionalnih cest. Kot so pojasnili, najprej izboljšujejo stanje na odsekih, ki z vidika prometne varnosti predstavljajo največji izziv. Stanje vozišč spremljajo tudi v okviru rednega vzdrževanja. »Tako se tudi na povezavi med Škofjo

Loko in Železniki redno izvajajo manjši posegi in sanacije vozišča,« so razložili in omenili še tri večja vlaganja zadnjih let, in sicer v ureditve skozi naselje Dolenja vas in Selca ter na odseku Klančar–Podlubnik.

Dodali so, da je v teku projekt rekonstrukcije regionalne ceste od Podlubnika skozi sotesko do Praprotna ter dograditev enostranske dvosmerne kolesarske poti. »Projektne dokumentacije za izvedbo je trenutno v postopku recenzije, sledijo postopki za pridobitev zemljišč

in nato gradnja, ki je ocenjena na 6,3 milijona evrov. Začetek del je odvisen od pridobitve potrebnih zemljišč in zagotovljenih finančnih sredstev v proračunu.«

Načrtujejo tudi kolesarsko stezo

Projekt rekonstrukcije tega odseka je direkcija imela pripravljen že kar nekaj časa, a je po podatkih župana Železnikov Antona Luznarja imela težave z nakupi zemljišč za širitev ceste v soteski, zato do izvedbe

ni prišlo. »Približno pred letom in pol so se odločili, da bodo zraven ceste sprojevali tudi kolesarsko stezo. Že večkrat smo jih prosili, naj nam pokažejo projekt, pa so dejali, da bodo prej naredili še njegovo recenzijo. Pravi, da so v najožjem delu v soteski kolesarsko stezo projektirali ob cesti proti bregu in da je v istem nivoju kot cesta,« je povedal Luznar.

Spomnil je, da direkcija počasi pripravlja tudi obvožno cesto v začetku Škofje Loke, s čimer se bodo izognili vožnji skozi sotesko, v Železnikih pa načrtuje obvoznico mimo starega dela mesta, ki naj bi bila zgrajena hkrati s protipoplavnimi ureditvami do konca leta 2023. »Trenutno potekajo dela na Studnem pri cvetličarni, kjer bomo skupaj z direkcijo uredili odvodnjavanje meteorne vode cestišča in nekaj hiš na tem območju ter zanj uredili še fekalno kanalizacijo,« je razložil Luznar.

Nov prehod v Selcih

Glede posegov Občine Železniki za izboljšanje prometne varnosti na državni cesti v Selški dolini je župan povedal, da so v času poletnih počitnic zgradili prehod pri šoli v Selcih. »V Dolenji vasi

smo projektirali pločnik v delu vasi, kjer ga še ni. Kasneje smo projektirali pločnike, široke dva metra na vsako stran cestišča, ki bodo namenjeni tako pešcem kot tudi kolesarjem. Vsi lastniki na obeh straneh z izjemo enega so se s tem strinjali in

Projekt rekonstrukcije ceste od Podlubnika do Praprotna je direkcija imela pripravljen že nekaj časa, a je po podatkih župana Železnikov Antona Luznarja imela težave z nakupi zemljišč za širitev ceste v soteski. Sedaj so zraven ceste sprojevali še kolesarsko stezo.

tudi že podpisali pogodbe, da so pripravljene prodati zemljišča za tako širok pločnik, ki bo hkrati tudi kolesarska steza. Težave pa imamo s pridobivanjem zemljišč od Selc do Dolenje vasi,« je pojasnil župan. Poleg tega nameravajo v prihodnjih letih preko regionalne razvojne agencije BSC Kranj s pomočjo evropskih in državnih sredstev zgraditi kolesarsko povezavo od Selc do Plenšaka nad Železniki.

Civilni štab bo dobil nove prostore

Občinski štab Civilne zaščite Kamnik bo v okviru evropskega projekta MUHA dobil nove prostore. Gradnjo prizidka si je ogledal tudi minister za obrambo mag. Matej Tonin.

JASNA PALADIN

Kamnik – Občina Kamnik ob stavbi gasilskega doma v Kamniku gradi prizidek, v katerem bo prostore dobila štabna soba, ki jo bodo opremili

v okviru evropskega projekta MUHA. Projekt MUHA je za trideset mesecev (do avgusta 2022) združil deset partnerjev iz jadransko-jonske regije v prizadevanjih za izboljšanje odziv sistemov vodooskrbe.

Občina Kamnika ima v okviru tega projekta proračun v višini 235 tisoč evrov, s 35.250 evri lastne udeležbe (15 odstotkov), medtem ko bo preostalih 85 odstotkov financiranih s strani Evropskega sklada

za regionalni razvoj. Štabno sobo bodo opremili z nekaterimi ključnimi komponentami za izboljšani odziv v primeru naravnih in drugih nesreč. Poleg tega bo imela občina izdelano analizo in načrt izvedbe odziva, skladen s sodobnimi standardi Svetovne zdravstvene organizacije za varno delovanje vodovodnih sistemov, ter izdelan hidravlični model vodovodnega sistema mesta Kamnik.

Kako napreduje gradnja, si je sredi meseca v okviru delovnega obiska ogledal tudi minister za obrambo mag. Matej Tonin, ki se je mudil pri županu Mateju Slaparju, ob tem pa si je ogledal tudi trenutne prostore Občinskega štaba Civilne zaščite in skladišče materialno-tehničnih sredstev za delovanje ob boju zoper koronavirus.

Štabna soba Občinskega štaba Civilne zaščite bo urejena v prizidku h gasilskemu domu.

V naših gorskih kočah na smučišču Turracher Höhe na avstrijskem Koroškem z novembrom 2020

ZAPOSILIMO 1 SOBARICO M/Ž (1 STUBENMÄDCHEN)

OD VAS PRIČAKUJEMO:
delovne izkušnje v hotelirstvu so prednost
dobro znanje nemščine | zanesljivost
vozniško dovoljenje kategorije B
pripravljenost potovati
(za službene vožnje vam je na razpolago službeno vozilo)

DELOVNI ČAS:
20-30 ur na teden
delo od ponedeljka do sobote, 5 dni na teden
delo med 7. in 16. uro | točen urnik dela po dogovoru

VESELIMO SE VAŠE VLOGE NA:
HOLLMANN TURRACHER HÖHE; IRIS ROSENZOPF:
office@crazyhollmann.com
OZ. PO TELEFONU: +43 (0) 660 11 46 033
crazyhollmann.com

hagebau Wallner

www.hagebau-wallner.at
Deutschlandsberg Stainz Eibiswald

V naši poslovni enoti z gradbenim materialom Hagebaumarkt Eibiswald takoj zaposlimo:

PRODAJALCE (m/ž)
na oddelkih za kopalniško opremo,
keramične ploščice, električno opremo, les in barve
(Verkaufsberater/in für Sanitär/Fliesen/Elektro und Holz/Farbe)

Veselimo se vaše vloge v nemščini na:
Alois Wallner GmbH, z.H. Herrn Wolfgang Stelzl
Eibiswald 232, A-8552 Eibiswald
tel.: 03466 47011 311, e-pošta: stelzl@wallner-gmbh.at

V Suhadolah še naprej odvažajo embalažo

Suhadole – Kot sporočajo iz družbe Publikus, ki upravlja Center za ravnanje z odpadki Suhadole, jim je od začetka leta pa do konca avgusta s tamkajšnjega odlagališča uspelo odpeljati 3.049 ton predhodno skladiščene odpadne embalaže. V skladu z novo pogodbo pa nameravajo do novembra prevzemniku predati še 851 ton teh odpadkov. S tem bi iz suhadolskega centra za ravnanje z odpadki odpeljali vso predhodno nakopičeno odpadno embalažo, skupno torej 3900 ton.

Stacionarni radar v Utiku

Utik – Od srede hitrost na šolski poti v Utiku meri stacionarni radar. Kot so sporočili z vodiške občinske uprave, radar meritve hitrosti, ki ne sme presežati predpisanih štiridesetih kilometrov na uro, beleži v obe smeri vožnje. Z meritvami hitrosti nameravajo izboljšati prometno varnost predvsem šolarjev, najmlajših in najranljivejših udeležencev v prometu.

V Komendi zbirajo nevarne odpadke

Komenda – Jutri bo v občini Komenda potekala akcija zbiranja nevarnih odpadkov. Med 8. in 10. uro jih bo mogoče oddati na pri gasilskem domu na Križu, od 10.15 do 12.15 pri kmetijski zadrugi v Komendi, od 12.30 do 14.30 pa v Mostah pri nekdanji mlekarji.

Spregledani jezikoslovec iz Repenj

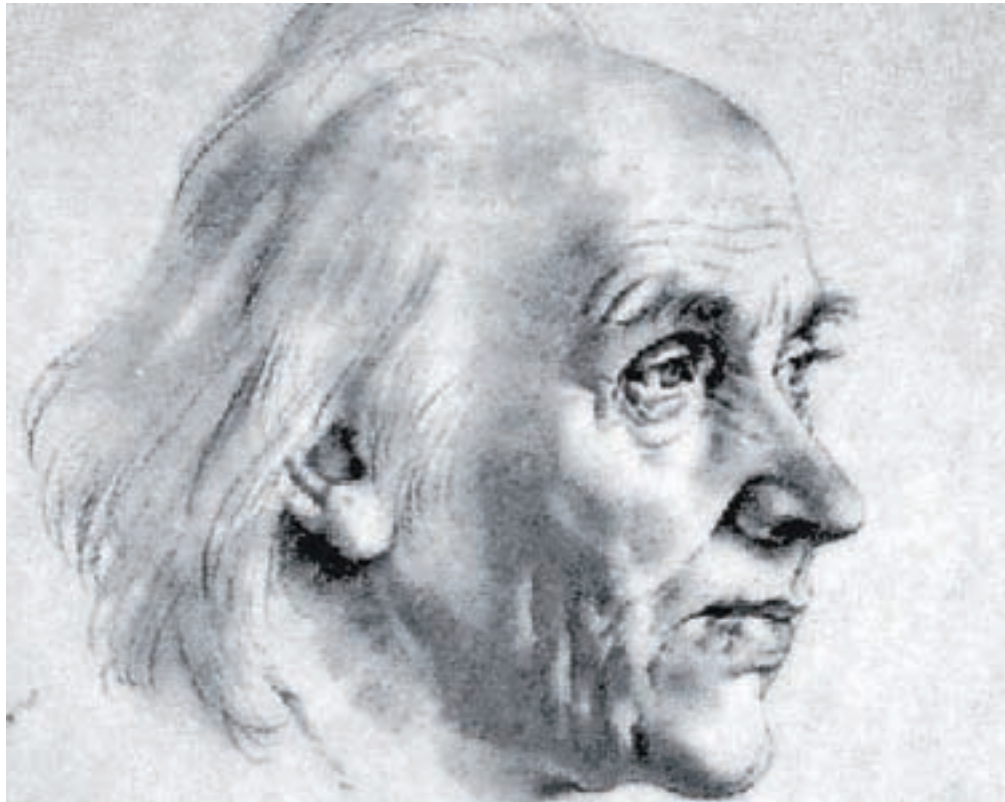
Nedavno je minilo dvesto štirideset let od rojstva slovenskega jezikoslovca in v svojem času v tujini izjemno cenjenega znanstvenika, ki pa v današnji zavesti Slovencev – tudi zaradi Prešernovega verza – ostaja v negativnem spominu.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Jernej Kopitar se je rodil 21. avgusta 1780 v Rešnjah pri Vodichah kot četrta od sedmih otrok v ugledni kmečki družini. Pot ga je nato vodila v krog mentorja in mecena Žige Zoisa, kjer je spoznal Valentina Vodnika, Antona Tomaža Linhartha, Jurija Japlja in druge ugledne slovenske intelektualce tistega časa, stike pa je navezal tudi s tujimi slavisti in drugimi znanstveniki. Prav Zois ga je leta 1808 poslal na Dunaj, kjer je študiral in poučeval študente iz visokih krogov.

Na Dunaju je postal cenzor za slovanske in novogrške knjige, izdane v habsburški monarhiji, nato pa tudi vodilni skriptor Dvorne knjižnice. Leta 1814 ga je cesar poslal v Pariz, kjer mu je uspelo pridobiti v času Napoleona odtujene knjige in rokopise, srečal pa se je tudi z uglednimi francoskimi znanstveniki. V tistem obdobju je veliko potoval po Evropi in se med drugim seznanil tudi z Vukom Karadžićem, ki je postal njegov dober prijatelj in sodelavec.

Na Dunaju se je srečal tudi s Francetom Prešernom, ki mu je v branje prinesel nekaj

Kopitarjev portret slikarja Sava Sovreta / Vir: Wikipedia

svojih pesmi, Kopitar pa jih je ostro zavrnil. Kasneje se je s Čopovim in Prešernovim krogom zapletel v črkarsko pravdo in ostro cenzuriral četrti zvezek Kranjske čbelice. Prešeren pa se mu je odločil s ponarodelim: »Le čelje sodi naj Kopitar«.

Mordatudizato Kopitar danes med Slovenci ostaja prezrt. A kot v svojem obširnem

prispevku o Jerneju Kopitarju v letošnjem vodiškem občinskem zborniku opozarja Jana Ozimek, bi morala država bolj ceniti svoje znanstvenike in umetnike. »Še posebej pa bi morali biti ponosni na svojega znamenitega rojaka Jerneja Kopitarja,« podarja; ki je napisal prvo sodobno slovnico slovenskega jezika in prvi opisal

Brižinske spomenike. Na znanstvenem področju pa je njegov najpomembnejši dosežek, da je slovenščino in vse slovanske jezike postavil ob bok uveljavljenim romanskim in germanskim. Kot piše Ozimekova, je z umestitvijo Slovencev in Slovanov na zemljevid Evrope in sveta odprl zanimanje za slovanske civilizacijske in

kulturne dosežke, s čimer se je začelo njihovo raziskovanje.

Kot vodilni poznavalec slovanske kulture je Kopitar, ki je takrat veljal za najuglednejšega Kranjca in najpomembnejšega živečega evropskega slavista, postal član vseh pomembnih evropskih znanstvenih ustanov, 27. aprila 1844 pa ga je cesar imenoval za prvega kustosa in dvorne svetnika. A v časti, ki ga je doletela, ni dolgo užival, saj je zbolel za pljučnico in 11. avgusta 1844 umrl. Pokopan je bil na pokopališču sv. Marka na Dunaju, njegove posmrtnne ostanke pa so leta 1897 prenesli na ljubljansko Navje.

V spomin na svojega rojaka so v Vodichah po Kopitarju poimenovali trg in občinsko glasilo. V prihodnjih letih nameravajo zgraditi kulturno-upravno središče, poimenovano po njem, v njegovo čast pa organizirajo Kopitarjeve dneve, eno od osrednjih kulturnih prireditev v občini. Neizpolnjena želja Vodičanov pa je, da bi pridobili tudi njegov portret, ki naj bi bil izgubljen nekje v Beogradu. Kljub poizvedovanjem v različnih beograjskih pa tudi dunajskih ustanovah jim ga do danes še ni uspelo najti.

Obnovili okolico Groharjevega spomenika

Sorica – Člani Turističnega društva (TD) Sorica so v okviru nedavne prireditve Pozdrav jeseni uradno predali namenu obnovljeno okolico Groharjevega spomenika pred vasjo, ki sicer velja za eno najlepših v Sloveniji. Obnovili in uredili so klopi, tlakovano pot ter sanirali teren in zatravili okolico. Projekt obnove je pripravil arhitekt Bojan Rihtaršič, ki je v največji možni meri predvidel uporabo materialov iz lokalnega okolja, na primer kamna za tlakovanje poti. Prenovo so pokrili s prihodki iz turistične takse v višini 3300 evrov, poleg tega pa so člani TD opravili še okoli 150 delovnih ur. »Verjamemo, da bodo obiskovalci Sorice sedaj še rajši posedeli pri spomeniku in tam ustvarjali lepe spomine,« je dejala predsednica TD Sorica Polona Golija. Nad urejeno okolico spomenika je bil navdušen tudi župan Železnikov Anton Luznar. Pohvalil je prizadevne turistične delavce, ki z razvojem ponudbe v Sorici in na Soriški planini v občino Železniki privabljajo vse več turistov.

Obnovljeno okolico spomenika slikarju Ivanu Groharju sta z rezanjem traku simbolično predala namenu predsednica TD Sorica Polona Golija in župan Železnikov Anton Luznar.

Epohalno delo za Vodice

Kopitarjevi dnevi, ki so jih že devetnajstič pripravili v Vodichah, so bili tokrat posvečeni prvemu občinskemu zborniku, ki nosi naslov Dediščina ljudi in krajev.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Pred kratkim so se na seznam slovenskih občin, ki so svojo dediščino popisale v zborniku, uvrstile tudi Vodice. Ideja je nastala pred dvema letoma na Kopitarjevih dnevih in po mesecih trdega dela so minuli petek na 19. Kopitarjevih dnevih avtorji javnosti predstavili obsežno delo, ki so ga naslovlili Dediščina ljudi in krajev. Uredniku Radu Čuku je uspelo zbrati krog sodelavcev, poznavalcev različnih področij, ki so na več kot 350 straneh izrisali pestro zgodovino območja, predstavili kulturno dediščino, pomembne osebnosti, zgodovino šolstva, društvene dejavnosti ... »Ocenjujem, da je zajetega veliko gradiva, še marsikaj pa ostaja neobdelano in dodaten izziv bodočim snovalcem pogleda v preteklost,« je povedal Rado Čuk,

O zborniku je spregovoril urednik Rado Čuk.

še posebno laskavo pa je o zborniku spregovoril arhidiakon in kanonik ljubljanske nadškofije Franci Petrič, ki kot duhovni pomočnik deluje tudi na območju Vodice, ob pripravi zbornika pa mu je bila zaupana naloga enega od recenzentov. Poudaril je delo avtorjev prispevkov, ki jim je vsebinsko uspelo podati strokovno, a na poljuben in tudi nepoučenemu bralcu

razumljiv način. Zbornik pa je označil za epohalno delo, kakršnega Vodice doslej niso imele.

Kratek presek vsebine so na petkovi predstavitvi podali tudi nekateri avtorji. Tako je arheolog Luka Rozman osvetlil arheološko podobo območja Vodice, Simon Prosen zgodovino od konca antike do visokega srednjega veka, dr. Jurij Šilc pa je orisal

starejšo zgodovino Vodice do zloma Kraljevine Jugoslavije. Karmen Jančar je predstavila zgodovino šolstva v občini, Jana Ozimek pomembne osebnosti in še posebej Jerneja Kopitarja, čigar 240. obletnico rojstva praznujemo letos, Marjeta Žebovec izvor krajevnih imen v občini, Tomaž Miško pa slikarja Matija Koželja.

Župan Aco Franc Šuštar je izid zbornika označil za poklon bogati zgodovini in dediščini, med razlogi za nastanek dela pa je omenil krepitev lokalne identitete in izboljšanje prepoznavnosti krajev, povezanih v občino Vodice.

Predstavitev, ki jo je povezovala Tanja Dominko, je odprla Godba Vodice, z domoljubno pesmijo pa so jo obogatili Mladinski pevski zbor OŠ Vodice, Mešani pevski zbor Biser ter Fantovska glasbena skupina Matici.

Za vse generacije

V Medgeneracijskem centru (MGC) Bled so v letošnji sezoni znova pripravili pester program dejavnosti, ki so namenjene vsem generacijam, od najmlajših do najstarejših.

MATEJA RANT

Bled – V MGC Bled so tudi za letošnjo sezono oblikovali raznolik program, v okviru katerega bodo ponudili pester nabor dejavnosti tako za otroke kot odrasle. Že ta teden so začeli z vsemi tečaji, ki so namenjeni otrokom, prav tako se je že ta mesec mogoče udeležiti tudi nekaterih delavnic za odrasle. Vse dejavnosti se odvijajo v Ledeni dvorani na Bledu, nekaj dejavnosti pa bodo izvedli tudi v občini Gorje.

Otroci med šestim in enajstim letom starosti se bodo vsak ponedeljek in torek lahko pridružili otroški šoli slikanja, ki jo bodo izvajale Sergeja Ažman Lapajne, Ana Marija Kovač, Kara Kalajžič, Romana Žitko, Biserka Lazar, Darja Kemperle, Nada Radonjič in Hana Premrl. Torki pa bodo namenjeni tudi šoli risanja in slikanja

z akademsko slikarko Lučko Šparovec, v okviru katere bodo spoznali različne risarske in slikarske tehnike ter pomen risanja in slikanja kot osnove za vse druge likovne dejavnosti. »Cilj je spodbujati otrokovo ustvarjalnost

Že ta teden so začeli vse tečaje, ki so namenjeni otrokom.

skozi proces spoznavanja likovne umetnosti,« so pojasnili v MGC Bled. Ob četrtkih se bodo lahko skozi slikanje učili nemščino z mentorico Mojco Ahčin Rozman, ob sredah pa bo mentorica Urška A. Potočnik razvijala kreativni potencial otrok z modernim mozaikom.

V MGC Bled v novi sezoni ponujajo tudi vrsto brezplačnih aktivnosti za odrasle. Med drugim pripravljajo tečaje za osebnostno rast

– delavnice joge, vaje za hrbtenico in terapevtske delavnice. Posvetili se bodo tudi ustvarjanju na tečajih kaligrafije, suhega in mokrega polstenja, šivanja, izdelovanja keramike in risanja ornamentov. O jagodičevju na vrtu, vrtnicah ter drugih rastlinah in cvetju na vrtu se bo mogoče poučiti na predavanjih o vrtnarjenju, pripravili bodo tudi predavanja na temo zdravlja. Pogovorom o knjigah se bodo posvetili v okviru bralnih krožkov z Nino Kosmač, znanje tujih jezikov pa bo mogoče usvojiti na plačljivih tečajih italijanščine in ruščine. V okviru tečajev Društva upokojenec Bled bodo ponudili ples v krogu, možgansko 'aerobiko' in tečaj angleškega jezika. V Gorjah pa se bo mogoče udeležiti kulinarčne delavnice z Matejo Reš, tečaja joge in predavanj o pridelavi zelenjave na vrtu.

Menjava strehe

Zabreznica – Občina Žirovnica bo zamenjala streho na večnamenski dvorani pri osnovni šoli, ki nosi ime Dvorana pod Stolom, in nad veznim hodnikom. Pred dnevi je objavila naročilo male vrednosti za izbiro izvajalca, po besedah župana Leopolda Pogačarja naj bi po terminskem planu pogodbo z izbranim izvajalcem sklenili do 10. oktobra, takrat naj bi se dela tudi začela, končana pa naj bi bila najkasneje do 15. decembra letos. Dvorana v tem času ne bo zaprta, je dejal župan. Projektantska ocena del znaša dobrih 372 tisoč evrov, denar je zagotovljen v občinskem proračunu, a za znesek sanacije v sodnem sporu terjajo projektanta in izvajalca del, je povedal župan. Dvorano so odprli leta 2010, streha pa je po mnenju občine izvedena slabo.

Primerjava zavarovanj

Kranj – Iz Finančne hiše so sporočili, da je v Sloveniji zaživel spletni portal zavaGO.si. Portal omogoča potrošnikom, da v primerjalniku primerjajo zavarovanja različnih zavarovalnic in da izbrano zavarovanje sklenejo prek spleta.

Dovoljeno tudi po kolesarskem pasu

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Po celoviti obnovi komunalne infrastrukture in novi preplastitvi na nekaterih cestah v Cerkljah

prometu Občine Cerklje na Gorenjskem, se morajo motorna vozila voziti ob desnem robu vozišča, kar pomeni, da se vozijo tudi po kolesarskem pasu. »Ločil-

Motorna vozila lahko vozijo tudi po kolesarskem pasu.

in Gradu velja nova prometna ureditev. Kolesarski pas je namreč označen na vozišču in je od prometnega pasu ločen s prekinjeno vzdolžno črto. Zaradi novih talnih označb je med vozniki motornih vozil nastal dvom, kako pravilno voziti po takšnem vozišču. Kot odgovarjajo v Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem

na prekinjena vzdolžna črta pomeni, da je možna vožnja po njej ali čeznjo. Ko dohitite kolesarja na kolesarskem pasu, vozite za njim toliko časa, da ga lahko varno prehitite in nato nadaljujete vožnjo ponovno ob desnem robu vozišča. Za kolesarje pa je pravilno, da se vozijo po kolesarskem pasu,« pojasnjujejo v svetu.

HVALA!

ZARADI VAS SMO
PRVI NA GORENJSKEM

od 1962

radio GORENC

Nova sezona za košarkarje

VILMA STANOVNIK

Kranj – Potem ko so z zmago nad Krko prejšnji četrtak na tekmi v Kranju košarkarji Cedeвите Olimpije postali zmagovalci slovenskega Superpokala, se jutri s prvim kolom začenja tudi nova sezona v prvi SKL. Najboljša slovenska klubska košarkarska liga v prihajajoči sezoni 2020/2021 praznuje tridesetletnico. V prvem delu tekmovanja bodo igrali vsi najboljši slovenski klubi, Cede-vita Olimpija pa se jim bo – zaradi nastopov v evropskem pokalu in regionalni ligi – pridružila v drugem delu tekmovanja. Jubilejno sezono bo odprl novopečeni prvligaš ECE Triglav iz Kranja, ki

bo jutri ob 18. uri doma gostil ekipo iz Podčetrčka. Ekipa Gorenjske gradbene družbe Šenčur bo jutri gostovala pri Krki, domžalski Helios Suns pa pri Kopru Primorski.

Prvi krog jutri čaka tudi ekipe v drugi SKL za moške. Brinox Medvode bo ob 19. uri gostil Branik, LTH Castings pa tokrat gostuje pri Gorici.

Tudi košarkarice v članski ligi ta konec tedna čakajo prvi obračuni. V sezoni 2020/2021 se bo za naslov državnih prvakinj pomerilo osem ekip. Naslov prvakinj bo branila ekipa Cinkarne Celje. Ekipa kranjskega Triglava bo danes ob 20.15 gostila Grosuplje, domžalska Ledita pa bo gostovala pri Ježici.

Biatlonski dan in državno prvenstvo

Rudno polje – Pretekli konec tedna je bilo na Pokljuki državno prvenstvo v biatlonu. Naslovov državnih prvakov v absolutni kategoriji so se veselili Jakov Fak in Lea Einfalt na sprinterski tekmi ter Rok Tršan in Lena Repinc na tekmi s skupinskim startom. V soboto je na Pokljuki potekal tudi Biatlonski dan, na katerem so podelili nagrade za najboljše tekmovalce in klube v pretekli sezoni v skupnem seštevku Pokala Alpina v biatlonu. Najuspešnejši klub je TSK Triglav Kranj, ki je slavil pred SK Ihan in SK Brdo. Podpisane so bile tudi nove sponzorske pogodbe (Rodeo team za oblačila Halti in očala Cebe ter Avto hiša Kranj z blagovno znamko Citroën), s katerimi bodo reprezentancam omogočili še boljše pogoje za delo. Pred slovenskimi biatlonci je sedaj prvi snežni trening na ledeniku Dachstein v Avstriji, Jakov Fak pa se bo v nedeljo udeležil prestižnega mestnega spektakla v biatlonu v nemškem Wiesbadnu.

Najprestižnejši zmagi Vrtačičevi in Bojancu

Bled – V soboto je v organizaciji Triatlonskega kluba Trisport Kamnik na Bledu potekal Triglav triatlon Bled 2020. Dopoldan so se triatlonci pomerili v super sprintu, sprintu, triatlonu za vsakogar, najmlajši pa v akvatlonu. Nato so prišli na vrsto še nekoliko bolj vzdržljivi, ki so tekmovali v kategoriji akvabike in v standard/olimpijskem triatlonu. Obe preizkušnji sta šteli za državno prvenstvo. Za veselje organizatorjev je poskrbela Tjaša Vrtačič (TK Trisport Kamnik), ki je postala absolutna zmagovalka v olimpijskem triatlonu. Druga je bila Simona Dolinar Majdič (TK Inles Riko Ribnica), tretja pa Neža Pogačar (TK Utrip). Pri moških je državni prvak Klemen Bojanc (ŠK Triatlon lajf), ki je slavil pred Markom Mandičem (TK Utrip) in Janom Škrjancem (TK Trisport Kamnik).

Triatlonci so v soboto tekmovali na Bledu. / Foto: Primož Pičulin

Kolesarji na svetovnem prvenstvu

Kranj – Za svetovno prvenstvo v Imoli, ki bo to nedeljo, je selektor slovenske moške kolesarske reprezentance Andrej Hauptman na seznam uvrstil junaka Toura Tadeja Pogačarja in Primoža Rogliča, v ekipi pa so še Jan Tratnik, ki bo kot edini vozil kronometer, Jan Polanc, Luka Mezgec, Jani Brajkovič, Domen Novak in Luka Pibernik. Mateja Mohorič je selektor zaradi stresnega Toura postavil med rezerve, Gregor Bole pa je poškodovan. Selektor ženske reprezentance Gorazd Penko je za jutrišnji nastop izbral Eugenio Bujak, Uršo Pintar, Urško Žigart, Urško Bravec in Špelo Kern.

Velika podpora športnikom

Dan slovenskega športa je bil prazničen tudi v Škofji Loki, kjer so pripravili podelitev priznanj športnikom in športnim delavcem, predsednik škofjeloške športne zveze Blaž Pipp pa je ponosno povedal, da imajo športniki in šport v občini veliko podporo.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Prireditev s podelitvijo priznanj športnikom in športnim delavcem navadno v Škofji Loki Zavod za šport in Športna zveza Škofja Loka pripravita konec marca, zaradi razmer ob epidemiji covid-19 pa so jo letos preložili na september.

Dan slovenskega športa minulo sredo je bil za slovesnost še kako primeren, seveda pa so bili med udeleženci prireditve zgolj povabljeni, vsi skupaj pa so upoštevali predpisana priporočila NIJZ. Kljub temu so bili nagrajenci deležni pristrčnega aplavza, ki ga je dobil tudi predsednik škofjeloške športne zveze Blaž Pipp, ki je spomnil na dolgo in bogato zgodovino tako slovenskega kot loškega športa.

»Z veseljem in ponosom se tudi Ločani lahko pohvalimo, da je Škofja Loka mesto, kjer je šport doma. Telovadba oziroma šport je področje, ki je v našem kraju organizirano že skoraj 120 let. V več športnih panogah so naši športniki v slovenskem prostoru celo orali ledino in utirali pot množičnosti. Na območju Škofje Loke je trenutno okoli tri tisoč aktivnih športnikov, ki so vključeni v različne tekmovalne sisteme. Tudi naši športni delavci v klubih in društvih svoje delo opravljajo zagnano, predvsem pa z veliko zavzetostjo,« je povedal Blaž Pipp in spomnil tudi na podporo, ki jo občina namenja športu in športnikom. »Za razvoj športne dejavnosti je potrebnih precej finančnih sredstev, ki jih vedno primanjkuje. V Sloveniji še vedno nimamo sistematično urejenega financiranja športnih dejavnosti, veseli in hvaležni pa smo, da imamo

Foto: Primož Pičulin

Za uspehe v jadrnanju je predsednik Športne zveze Škofja Loka Blaž Pipp (desno) čestital Goranu Djordjeviču.

podporo doma, da nas podpirajo domači župan in člani občinskega sveta, saj so se javna sredstva za dejavnost športnih klubov in društev letos zvišala. Želimo si, da bi bilo tako tudi v prihodnjem letu,« je poudaril Blaž Pipp, nato pa čestital vsem športnikom in športnim delavcem.

Priznanja za športne rezultate v minulemu letu in mlade perspektivne športnike, majolike, so si zaslužili Uroš Bernik za uspehe v kolesarjenju, Goran Djordjevič za uspehe v jadrnanju, Nika Kustec za uspehe v skvošu in Gregor Selak za uspehe v športnem plezanju.

Predsednica odbora za priznanja Saška Benedičič

Tomat je zbrane nato spomnila na veliko vlogo športa in zdravega gibanja ter podelila bronaste plakete. Zaslužili so si jih Pavle Dobovšek, Peter Hartman, Staš Mlakar, Jaka Šiberle in Nejc Zihlerl.

Predsednik sveta Zavoda za šport Škofja Loka Marko Primožič je podelil srebrne plakete, ki so jih prejeli Drago Brdnik, Iris Dumenčič, Roman Oman ter v imenu Športnega društva Utrip predsednik Jaka Rupnik. Zlata plaketa sta si zaslužila Simon Krelj in Marko Terkaj.

Škofjeloški župan Tine Radinja je podelil svečane listine, ki so jih za delo na športnem področju prejeli Janez Dekleva, Igor Dolenc

Foto: Primož Pičulin

Pod vodstvom Saške Benedičič Tomat so se zbrani v Sokolskem domu tudi razgibali.

Domžalski nogometaši so optimistični

JOŽE MARINČEK

Domžale, Kranj – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi bodo konec tedna odigrali tekme petega kroga. Domžalčani, ki so v četrtem krogu s 3 : 1 premagali ekipo CB24 Tabor Sežana, bodo gostovali pri Olimpiji. »Proti Olimpiji si želimo vknjižiti tri nove točke. Pokazali smo, da je bil uvodni poraz proti Bravu posledica pomanjkanja pripravljanih tekem in z dosedanjim

pozitivnim nizom ne bomo kar tako hitro zadovoljni,« je pred nedeljsko tekmo povedal 19-letni junak tekme četrtega kroga Tamar Svetlin.

Ekipa v drugi SNL čakajo tekme devetega kroga. Kalcer Radomlje bo jutri ob 16. uri gostil Brda, ob isti uri pa bo tekmo na Dobu začela tudi ekipa Doba, ki se bo pomerila z Nafto 1911. Nogometaši Triglava tokrat gostujejo v Velenju.

V tretji SNL – zahod so na sporedu tekme sedmega

kroga. Tinex Šenčur jutri odhaja v Tolmin, Šobec Lesce bo gostil Zagorje, nogometaši Save Kranj bodo gostili ekipo Elta Izola, nogometaši Arola Škofja Loka pa bodo gostovali pri Svobodi Ljubljana. V nedeljo v Postojni čaka tekma še ekipa Žirov.

V gorenjski nogometni ligi so jutri ob 16. uri na sporedu tekme petega kroga. Pari: Bled Hirter – Niko Železniki, Polet – Visoko, Velesovo Cerklje

in Jano Rant, prav posebno zahvalo za dolgoletno delo pa je ob koncu prejel še legenda škofjeloškega plezanja Jože Stanonik.

»Škofja Loka je od nekdaj športno mesto, v letošnjem letu pa je bila, tako kot druga, na preizkušnji. Vendar sta kultura in šport tisto, kar daje 'žmoht' našemu življenju; in v časih preizkušenj se moramo spomniti tistega, za kar je vredno živeti, in tudi tega, kaj krepi naše mesto. Zato se ne bodo zmanjšala sredstva za šport in kulturo, ampak se bodo še povečala. Zato je vredno, da še naprej gradimo našo športno zgodbo. Prav tako je vredno, da se potrudimo in organiziramo prireditve, čeprav moramo sedeti narazen in imeti na obrazih maske. Vredno se je potruditi, da tudi v teh res težkih okoliščinah organiziramo tekmovanja in druženja, predvsem za najmlajše. Tudi zato, da bomo, ko izidemo iz te epidemije, še vedno športno mesto, da bomo še vedno zdravi in nasmejani,« je ob čestitkah nagrajencem poudaril župan Tine Radinja, ki je bil tako kot drugi udeleženci prireditve ob dnevu športa v športnih oblačilih.

Merjenje temperature koristen ukrep

Med ukrepi za zajezitev širjenja okužb s covidom-19 vlada napoveduje tudi obvezno merjenje temperature na delovnem mestu. Kako so podjetja pripravljena na ta ukrep in kakšne so izkušnje tistih, ki so ga izvajala že doslej?

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Domelu iz Železnikov imajo že izkušnje z merjenjem temperature pri zaposlenih ob njihovem prihodu na delovno mesto, saj so ga uvedli že kmalu po razglasitvi epidemije covid-19 marca letos. Poleti so merjenje prekinili, v ponedeljek pa so ga znova uvedli. »Z merjenjem temperature zaposlenim imamo nekaj težav, saj je za točno meritev treba zadostiti veliko pogojem, kar pa ob menjavi izmene in prehodu večjega števila zaposlenih ni enostavno. Trenutno se poslužujemo ročnega merjenja na vhodu v podjetje, pri čemer je meritev z laboratorijsko IR-kamero dovolj zanesljiva, meritev s preprostim ročnim merilcem pa je manj zanesljiva in je lahko izvedena le v notranjih prostorih. Ukrep merjenja ima tudi psihološki vpliv, saj zaposlene pozivamo, da v podjetje pridejo samo, če so povsem zdravi,« je pojasnil predsednik uprave Domel Holdinga Matjaž Čemažar. V Domelu so sicer septembra še zaostri zaščitne ukrepe za zajezitev širjenja okužb s koronavirusom.

Tudi v Sumidi Slovenija na Blejski Dobravi je merjenje

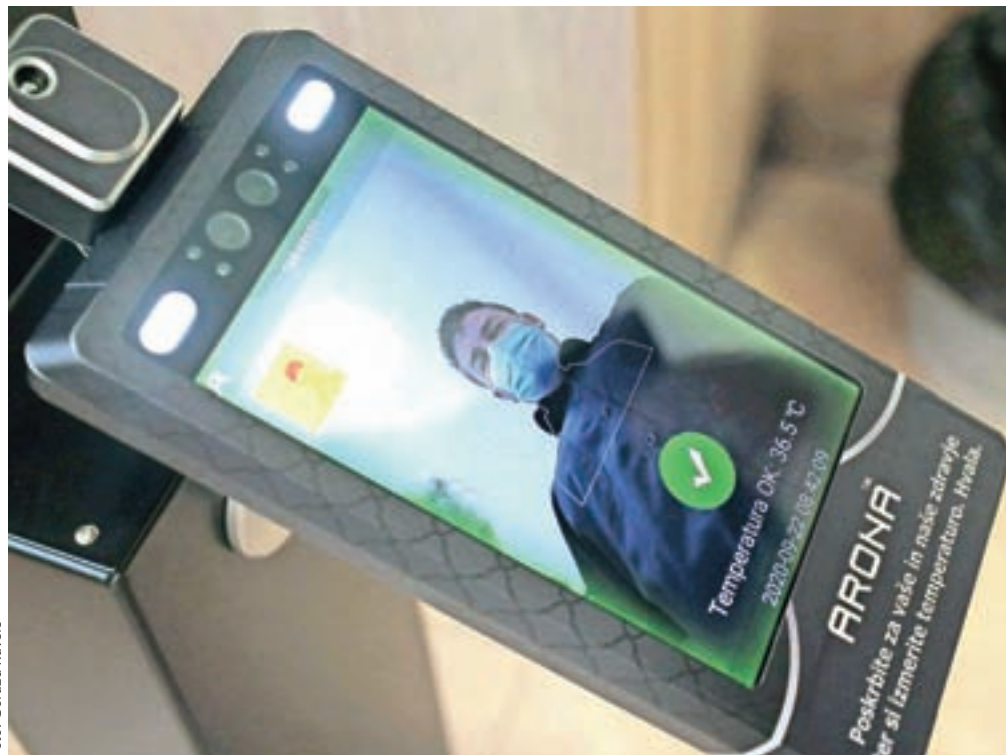

Foto: Gorazd Kavčič

Ukrep merjenja telesne temperature daje zaposlenim psihološki občutek varnosti in jih spodbuja, da v službo pridejo samo, če so povsem zdravi, ugotavljajo v podjetjih.

telesne temperature le eden od preventivnih ukrepov, ki jih izvajajo. Merjenje temperature so na vhodu v podjetje dnevno izvajali že v času epidemije, v primeru obveznega merjenja pa ga bodo ponovno uvedli, je napovedal direktor Primož Egart. »Zaposleni so glavno vodilo delovanja našega podjetja in verjamemo, da vsak preventivni ukrep pomaga pri

zaščiti našega zdravja,« razmišlja. V podjetju so sicer v času epidemije uvedli stroge ukrepe za zmanjšanje tveganja prenosa okužbe, po preklicu epidemije pa izvajajo ukrepe v skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje in odloki vlade.

V družbah Skupine SIJ, med katere sodi tudi jesejniški Acroni, so takoj ob pomladanskem izbruhu

koronavirusa uvedli številne preventivne ukrepe za zagotavljanje varnega delovnega okolja in obenem nemotnega poslovanja, ukrepe pa so preko poletja glede na epidemiološko situacijo nadgrajevali oziroma sproščali. »Eden izmed ukrepov pri preprečevanju širjenja koronavirusa oziroma za njegovo pravočasno odkrivanje je tudi merjenje telesne temperature, ki

smo ga uporabili takoj s pojavom prvih okužb v občinah, kjer so naše družbe. Pri tem smo upoštevali organizacijske specifičnosti naših posameznih družb, ki so merjenje temperature zagotavljale skladno z razpoložljivostjo ustrezne opreme in kadrov,« so pojasnili. Kot so napovedali, bodo morebitno obvezno merjenje temperature dosledno izvajali, čeprav ugotavljajo, da ukrep ni povsem zanesljiv. »Zaposleni je lahko okužen, a nima temperature, za odstranitev vremenskih in drugih vplivov bi moral biti zaposleni pred meritvijo vsaj od deset do petnajst minut na sobni temperaturi ...« so predstavili svoje izkušnje. Vseeno pozdravljajo vsak ukrep, ki kakorkoli prispeva k zajezitvi širitve koronavirusnih okužb, so poudarili. »Poleg tega ima ukrep merjenja telesne temperature dodaten pozitiven vpliv, saj zaposlenim daje psihološki občutek varnosti in spodbuja k samopreventivnim ostajanjem obolelih doma. Ukrep seveda terja finančni vložek in organizacijsko prilaganje, vendar kot že rečeno, je to naložba v zdravje zaposlenih in zagotavljanje nemotnega poslovanja v Skupini SIJ in celotnem

slovenskem gospodarstvu,« so še povedali.

V kranjski družbi Goodyear Dunlop Sava Tires so pojasnili, da so vsakodnevno merjenje temperature ob prihodu na delovno mesto uvedli že v sredini aprila ob ponovnem zagonu proizvodnje po skoraj enomesečni prekinitev. »Z junijem smo s tem ukrepom prenehali in ga za vse zaposlene v proizvodnji, skladišču ter tokrat tudi za obiskovalce ponovno vzpostavili z začetkom septembra,« so razložili v Goodyearu, kjer so poskrbeli tudi za druge zaščitne ukrepe, kot so vzdrževanje medosebne razdalje, dezinfekcija rok, zaščitne pregrade med določenimi delovnimi mesti, prilagojen način organiziranja prehrane na delu, uporaba mask v skupnih prostorih, kadar ustrezne razdalje ni mogoče vzdrževati.

V Iskra Mehanizmih so temperaturo zaposlenim začeli meriti že marca in jo merijo še danes, pa je razložil glavni direktor Marjan Pogacnik. »Menim, da je ukrep smiseln, saj predstavlja neki grob 'filter oz. identifikacija'. Težko pa komentiram, ali bi bil kakšen drug 'filter oz. identifikacija' bolj učinkovit ukrep,« je povedal.

Tudi Iskraemeco poziva voditelje EU

Več kot sto petdeset evropskih podjetij, vlagateljev in poslovnih mrež, med njimi tudi kranjski Iskraemeco, poziva voditelje Evropske unije k višjim podnebnim ambicijam.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Med 157 evropskimi podjetji, vlagatelji in poslovnimi mrežami, ki pozivajo voditelje Evropske unije (EU), naj podprejo ambicijo, določeno v evropskem zelenem dogovoru, in do leta 2030 zmanjšajo emisije toplogrednih plinov za vsaj 55 odstotkov, je tudi kranjska družba Iskraemeco. Pod odprto pismo, v katerem so direktorji iz vse Evrope in gospodarstvo izrazili svojo odločenost sodelovanja z EU pri spopadanju z učinkom pandemije koronavirusa in hkratnem okrevanju, skladnem s klimatskimi cilji, so se med drugim podpisali tudi Microsoft, IKEA, Deutsche Bank, Unilever, H&M, Google, EDF, Signify in Apple, od slovenskih družb pa še Lumar in Plastika Skaza.

Pismo navaja raznolikost in večstranskost podpore evropskega gospodarstva višjim podnebnim ambicijam, pri čemer 55-odstotni cilj podpirajo podjetja iz več sektorjev, vključno s predelovalno industrijo, težko industri-

Luis Goncalves, izvršni direktor Iskraemeca:
»Petinsedemdeset odstotkov ogljikovega dioksida v EU nastane zaradi povpraševanja in proizvodnje energije. Hkrati obstajajo neizkoriščene priložnosti in ogromne možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti, ko se v celoti izkoristi potencial obstoječih tehnologij.«

jo, finančnim sektorjem, široko potrošnje, proizvodnjo električne energije in visoko tehnologijo. »Prave odločitve lahko zdaj pomagajo ustvariti in zaščititi zdrave in uspešne skupnosti ter zagotovijo jasn načrt za uspešno gospodarstvo v prihodnosti. S poslovnega vidika in vidika

vlagateljev je bistvenega pomena jasna pot tranzicije in časovnica za vsak specifični ekonomski sektor, obenem pa politika in zakonodaja, ki omogoča znatne naložbe v ogljično nevtralne rešitve. Te jasne strategije, časovnice

in določbe bi gospodarstvu zagotovile samozavest, ki je potrebna za odločne naložbe s potrebnim tempom in obsegom za zmanjšanje emisij, ustvarjanje dostojnih zelenih delovnih mest, spodbujanje inovacij in pospešitev obnove gospodarstva v kontekstu podnebno nevtralne

ekonomije,« med drugim piše v odprtem pismu.

»Zadosti je besed. 4.0 industrijska revolucija ni samo tehnološka, temveč je revolucija znanja, vrednot in sodelovanja. To pomeni, da moramo na prvo mesto postaviti aktivnosti. Petinsedemdeset odstotkov ogljikovega dioksida v EU nastane zaradi povpraševanja in proizvodnje energije. Hkrati obstajajo neizkoriščene priložnosti in ogromne možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti, ko se v celoti izkoristi potencial obstoječih tehnologij. Evropejci, evropsko gospodarstvo in cel svet potrebujejo pametne in hitre odločitve. Izkoristimo digitalni in zeleni prehod, tako na področju energije kot v drugih sektorjih,« pa sporoča Luis Goncalves, izvršni direktor Iskraemeca.

Priznanja Združenja Manager

Združenje Manager je včeraj na Managerskem kongresu v Portorožu podelilo priznanja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Upravni odbor združenja je za manedžerja leta izbral Enza Smrekarja, glavnega direktorja Atlantic Droge Kolinske, priznanje Vključi.Vse pa so po odločitvi sekcije managerk prejele Ljubljanske mlekarne.

Kot so zapisali v Združenju Manager, je Enzo Smrekar prejel priznanje za izjemne poslovne rezultate družbe, sicer pa je inovativen vodja in močno vpet v delovanje Smučarske zveze Slovenije. V podjetju so lani s prodajo ustvarili 166 milijonov evrov čistih prihodkov, tudi letos pa za zdaj kaže, da koronarazmere ne bodo imele večjih negativnih vplivov na poslovanje. Lani so ustvarili 23,5 milijona evrov čistega dobička,

dodana vrednost na zaposlenega je bila 102 tisoč evrov, plače zaposlenih pa so bile 44 odstotkov nad povprečjem panoge.

Ljubljanske mlekarne, ki so z odkupom mleka ter s prodajo izdelkov močno zasidrane tudi na Gorenjskem, so prejele priznanje Vključi.Vse za uspešno upravljanje spolne, narodnostne, verske in starostne raznolikosti, za uravnoteženo vodstveno sestavo in dobre poslovne rezultate. Družba zaposluje več kot šeststo delavcev, med katerimi so večinoma moški, a v ožjem poslovanju je kar 73 odstotkov žensk in v širšem dobra polovica. Poslovanje je starostno raznoliko, družba je v zadnjih treh letih povečala dobiček za več kot eno četrtino.

Padla obtožba zaradi obvodnega posojila

Obtožba zoper nekdanje vodilne v Gorenjski banki in Iskratelu zaradi domnevne zlorabe položaja pri obvodnem financiranju menedžerskega nakupa Merkurja je bila pravnomočno zavržena.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kazenski postopek zoper nekdanje vodilne v Gorenjski banki in Iskratelu zaradi domnevne zlorabe položaja pri financiranju menedžerskega prevzema Merkurja v letu 2007 se je dobrih pet let od vložitve kazenske ovadbe končal s pravnomočno zavrnitvijo obtožbe. Višje sodišče v Ljubljani je namreč potrdilo odločitev ljubljanskega okrožnega sodišča, ki je vloženo obtožbo zavrnilo, ker v ravnanju obtoženih ni podanih elementov kaznivega dejanja. S specializiranega državnega tožilstva so za Gorenjski glas odgovorili, da se na odločitev višjega sodišča niso pritožili oziroma niso vložili izrednega pravnega sredstva.

Gorenjski kriminalisti so v začetku leta 2015 podali kazensko ovadbo zoper sedem fizičnih oseb in eno družbo, ki so jim očitali zlorabo položaja in pomoč pri kaznivem dejanju pri domnevnom obvodnem financiranju menedžerskega odkupa Merkurja v letu 2007. Po naših podatkih so bili poleg nekdanjega prvega moža Merkurja Bineta Kordeža ovadeni še Zlatko Kavčič, Gorazd Trček, Srečko Korbar in Tilen Zugwitz iz Gorenjske banke ter Andrej Polenec in Metod Zaplotnik iz Iskratela. Kot so tedaj navedli kriminalisti, naj bi kaznivo dejanje storili s tem, da je Iskratel pri Gorenjski

banki pridobil posojilo v višini dvajset milijonov evrov, ki jih je nato posodil naprej Merfinu, preko katerega je potekal menedžerski prevzem Merkurja. Iskratel naj bi v zgodbi nastopal le kot obvodno podjetje, saj Merfin zaradi prevelike izpostavljenosti Merkurja do Gorenjske banke takega posojila ne bi mogel pridobiti, so v kazenski ovadbi trdili kriminalisti, pri tem očitku pa je ves čas vztrajalo tudi specializirano državno tožilstvo in po končani večletni sodni preiskavi tudi vložilo obtožbo.

Banki škoda ni nastala

A najprej ljubljansko okrožno sodišče in nato še višje sodišče sta se odločila za zavrnitev vložene obtožbe, saj sta ocenili, da v opisanem dejanju ni elementov kaznivega dejanja, tožilstvo pa da je pri trditvah v obtožbi prihajalo v nasprotje samo s seboj. Višji sodniki so navedli, da Gorenjska banka, tudi če bi vedela, da bo Iskratel 20 milijonov evrov posodil naprej Merfinu, ni storila ničesar nezakonitega, ker posredno financiranje ni prepovedano. Poleg tega banka ni stopila v nikakršno razmerje z Merfinom, zato ji ni možno oporekati izogibanje preveliki izpostavljenosti do Merfina. Prav tako v tem poslu ni nastala škoda za banko, saj je Iskratel najeto posojilo ves

Kot kaže, se nobena od šestih kazenskih ovadb, ki je bila zoper nekdanje vodstvo Gorenjske banke podana v povezavi z lastninjenjem Merkurja in Iskratela, ne bo končala z obsodbo na sodišču. / Foto: Gorazd Kavčič

čas odplačeval in ga v celoti poplačal maja 2016.

Nekdanji predsednik uprave Gorenjske banke Zlatko Kavčič je dejal, da je bila zavrnitev obtožbe pričakovana. Po njegovi oceni je bila obtožba vložena na silo, saj tudi vsi trije sodni izvedenci, ki so bili angažirani v fazi sodne preiskave, niso potrdili trditve tožilstva. »Nikomur ne privoščim, da je po krivem obtožen, za poslovodje ne more biti hujšega. Vedno sem veljal – in Gorenjska banka tudi – za trdega in doslednega bankirja, ves čas smo delovali po predpisih, v vsej karieri nisem bil niti enkrat kakorkoli kaznovan za nobeno

kršitev predpisov, nato pa se je zgodilo, da smo bili kar nenkrat, kot se je pokazalo sedaj, neutemeljeno obtoženi. Nad Gorenjsko banko in njeno tedanjo upravo se je v povezavi z lastninjenjem Merkurja in Iskratela zgrnilo kar šest kazenskih ovadb in prav nobena se ni končala z obsodbo. Večji del postopkov se je končal že pred vložitvijo obtožbe, ta kazenski postopek zavrnitvijo obtožbe, v eni zadevi pa je bila tudi izrečena oprostilna sodba, ki pa ni pravnomočna,« je povedal Kavčič, ki je bil sicer obdolžen le zaradi posojila, ki ga je v banki najel Iskratel in se je, kot omenjeno, za obdolžene ugodno končal.

Padla tudi ovadba zaradi lastninjenja Iskratela

»Želel bi si, da bi imeli tisti, ki so pripravili obtožbo, večjo strokovnost, a očitno je niso imeli ali pa so ravnali mimo nje zaradi velike medijske izpostavljenosti primera,« pa je odločitev sodišča komentiral nekdanji glavni direktor Iskratela Andrej Polenec. Pri tem je spomnil, da je bil skupaj z nekdanjimi vodilnimi v Gorenjski banki in Iskratelu nepravilno kazensko ovaden tudi zaradi domnevno spornega lastninjenja Iskratela po odhodu nemškega lastnika Siemens v letu 2009. Tudi ta zadeva se je namreč pravnomočno končala v korist ovadenih, postopek pa je bil po naših podatkih ustavljen še pred uvedbo sodne preiskave. »Tudi v tem primeru se je izkazalo, da smo delali po predpisih in pravilno. Če tedaj ne bi šli v nakup Iskratela, kamor smo povabili tudi vse zaposlene, bi podjetje po vsej verjetnosti propadlo. Tako pa je danes Iskratel v situaciji, ko posluje pozitivno in dobiva dobrega strateškega lastnika,« je poudaril.

Tudi nekdanji finančni direktor Iskratela Metod Zaplotnik je zadovoljen, da sta se v korist ovadenih končali tako ovadba zaradi posojila Merfinu kot zaradi lastninjenja Iskratela. Žal pa mu je, da sta bili ovadbi sploh vloženi, saj sta na vpletenih

pustili neizbrisen madež. »V Sloveniji je žal tako, da vsaka ovadba za večino ljudi pomeni tudi že obsodbo. Osebo mi zato ni bilo vseeno, saj vso kariero nisem imel opravka z nezakonitimi stvarmi. Vedno sem bil prepričan, da smo vse delali pošteno in korektno,« je povedal.

Kordež se je dogovoril s tožilstvom

V zvezi s financiranjem Merfina specializirano državno tožilstvo vodi le še eno zadevo, kjer čaka na odločitev višjega sodišča na njihovo pritožbo zoper oprostilno sodbo. Gre za postopek zoper nekdanja vodilna v Gorenjski banki Gorazda Trčka in Tilna Zugwitza, predsednika uprave idrijskega H&R Edvarda Svetlika in Anico Klemenčič iz GBD Skupine, ki so bili oproščeni obtožbe zlorabe položaja pri kreditiranju Merfina preko H&R in GBD Skupine v skupnem znesku 16 milijonov evrov. Nasprotno pa je bil zaradi zlorabe položaja pri posojilih Iskratela, H&R in GBD Skupine družbi Merfin januarja 2016 na zapor obsojen Bine Kordež, ki je s tožilstvom sklenil sporazum o priznanju krivde za vsa očitana kazniva dejanja v zvezi z lastninjenjem Merkurja. Kot je tedaj poudaril Kordež, sklenjeni sporazum ne pomeni obremenjevanje drugih oseb.

Ste jo morda videli?

SIMON ŠUBIC

Železniki – V Železnikih od začetka septembra pogrešajo 44-letno Suzano Raušer. Pogrešana, ki uporablja javni potniški promet, naj bi se nahajala na območju Celja. Je močnejše postave, rjavosivih las in visoka okoli 150 centimetrov. Policija jo prosi, naj se javi, kdor ima informacije o njej, pa naj pokliče na številki 113 ali 080 1200.

Pogrešana Suzana Raušer

Požar jim je uničil dom

SIMON ŠUBIC

Cegelnica – V Cegelnici pri Naklem je v sredo zgorelo ostrežje stanovanjske hiše družine Bodlaj, zelo poškodovana pa je tudi mansarda. Požar je pogasilo štirideset

gasilcev iz Kranja, Naklega, Dupelj in Podbrezj. Za zbiranje pomoči družini, kije ostala brez doma, je Rdeči križ odprl transakcijski račun št. 07000-0000100776 s sklicem 9-2020 in pripisom HA POŽAR CEGELNICA.

Trinajstletnika našli v prepadu

SIMON ŠUBIC

Bled – Okoli 140 policistov, gasilcev, gorskih reševalcev, vodnikov z reševalnimi psi, podvodnih reševalcev in občanov je v sredo zvečer na območju Straže na Bledu ob podpori posadke policijskega helikopterja iskalo trinajstletnega domačina, ki se s teka, na katerega se je odpravil ob 16. uri, ni vrnil domov do običajne ure. Ker je na tek odšel na znano lokacijo, ki jo njegova družina uporablja za svoj tekaški krog, je obstajal sum nesreče in zaradi tega možna ogroženost otroka. Po okoli dveh urah iskanja v temi so ga našli nad Ledrarjevim kamnolomom sredi pobočja Straže. Bil je poškodovan po glavi in rokah. Nudili so mu zdravniško pomoč, nato

so ga odpeljali v bolnišnico. Na Policijski upravi Kranj so včeraj pojasnili, da je trinajstletnik po vsej verjetnosti na robu trim steze zdrsnil na mokri travi, po padcu čez višjo navpično prepadno steno pa je obležal daleč pod njo. »Visok padec so močno oblačila drevesa. Bil je primerno opremljen. Kot sedaj kaže, je imel kljub težjim poškodbam ogromno srečo,« je sporočil Bojan Kos, predstavnik za stike z javnostjo PU Kranj. Gorska policijska enota si je včeraj ogledala kraj dogodka in tujo krivdo izključila.

V iskanje so se včeraj vključili tudi policisti, ki so bili prosti, je še povedal Kos. »Eden od njih je izredno dober poznavalec območja in je bil v določenem delu eden ključnih faktorjev

Trinajstletnega Blejca so po dveh urah iskanja našli poškodovanega nad Ledrarjevim kamnolomom.

pri iskanju. Otrok je bil najden ravno na mestu, ki ga je skupaj z vodnikom reševalnega psa pregledoval ta policist,« je razložil in dodal: »To je naš pravi obraz, to

so naše vrednote, to je naše poslanstvo. Delamo za ljudi.« Policisti se zahvaljujejo tudi vsem, ki so sodelovali v iskanju, in vsem tistim, ki so jim posredovali informacije.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Nagrajeni Mihov dom

Mihov dom na Vršiču je v akciji Siola in Planinske zveze Slovenije z glasovi obiskovalcev gora prejel priznanje za naj planinsko kočo 2020. »Vesel sem, da je nagrada v naših rokah. Mislim, da je pretehtalo to, da so ljudje opazili spremembe v okolici doma in kulinariki, četudi sva s partnerico Petro tukaj šele od oktobra. Obiskovalci cenijo najino delo, trud in ustrežljivost,« je povedal oskrbnik Aleš Štefe.

SUZANA P. KOVAČIČ

»Veseli smo nagrade, ker vidimo, da Aleš in Petra res dobro delata. Znata poskrbeti tako za dobro kulinariko kot tudi za okolico doma. Gost mora v domu začititi toplino in prijaznost. V društvu z njima dobro sodelujemo,« je povedal Marko Kopač, predsednik Planinskega društva (PD) Kranjska Gora, ki je lastnik doma.

Za Aleša Štefeta in Petro Bratuša je to četrto priznanje naj planinska koč, prve tri sta prejela še kot oskrbnika Valvasorjevega doma pod Stolom. »V tem času, kar sva oskrbnika Mihovega doma, sva v sodelovanju s PD Kranjska Gora

premahnila na boljše že veliko stvari – v domu in zunaj njega.« PD Kranjska Gora je že pred njunim prihodom vložila v obnovo. »Dom ima novo streho, okna, kuhinjo in nova vhodna vrata. Midva sva s prihodom opravila še vsa nujna vzdrževalna dela, na novo uredila kopalnico in oskrbniško sobo. Postavila sva točilni pult, ki ga prej v koči sploh ni bilo, kupila pomivalni stroj, potem pa najela še čistilni servis, da so vse temeljito očistili. Uredila sva okolico doma tudi z Mihovo plažo,« je pojasnil Aleš.

Predvsem pa sta osvežila kulinarično ponudbo. »Vztrajava pri tem, da ponudiva samo planinske jedi in da nama surovine zanje

dostavijo lokalni dobavitelji. Vse pripravljava sama v kuhinji doma, od testa do kruha. V večjem delu sva sama, med glavno poletno sezono sta občasno pomagali študentki, sicer pa nama pri delu občasno pomaga še en par.« Mihov krožnik npr. je sestavljen iz ajdovih krapov, svinjske pečenke in kislega zelja. Med gosti je zelo priljubljen, sta povedala Aleš in Petra. Uvedla sta tudi Mihovo enolončnico, saj sta ugotovila, da njuni gostje zelo radi pokusijo stvari, ki so na ime Miha; da mora že biti nekaj okusnega, kakšna specialiteta. Sicer pa jedilnik tudi menjata. Nekaj pa je stalnih jedi, kot so jota, štruklji, zavitek.

Oskrbnik mora dobro poznati tudi okoliške hribe, je prepričan Aleš: »V času, ko smo zaradi epidemije imeli zaprto, sva s Petro vsako jutro, preden sva začela delati po koči in na vrtu, hodila po gorskih poteh, ki jih še nisva poznala, prav iz tega razloga, da lahko zdaj svetujeva planincem. Da nekomu, ki želi na Prisojnik, pa ni uhojen in je brez ustrezne opreme, raje predlagava npr. Visoki Mavrinc s prav tako čudovitim razgledom.«

Aleš je po rodu Križan, preden je šel prvič za oskrbnika v planinski dom leta 2012, je bil podjetnik, delal je v gradbeništvu. »Že takrat sem – malo zares, malo za hec – govoril, da ko bom starejši, bom pa oskrbnik planinskega doma,« je dejal. S Petro, Radovljčanko po rodu in ekonomistko po poklicu, sta se spoznala v prvem letu njegovega vodenja Valvasorjevega doma. Vsa naslednja leta sta bila potem skupaj tam, zgodba s tem domom pa se je lani zanju končala.

Poleti je bilo zaradi znanih razmer v Mihovem domu manj tujcev, je pa seveda veliko domačih gostov, ki uporabijo tudi turistične bone. V koči je na voljo 23 ležišč, čeprav zaradi protikoronskih ukrepov ne moreta oddajati vseh hkrati. Mihov dom bo do konca septembra odprt vse dni, potem bo odprt ob koncih tedna, za skupine ob predhodnem dogovoru pa tudi med tednom.

Aleš Štefe in Petra Bratuša (v sredini). Čestitila sta jima tudi župan občine Kranjska Gora Janez Hrovat in predsednik PD Kranjska Gora Marko Kopač.

Oskrbnika Aleš in Petra ponudita planinske jedi, vse pripravljata sama v kuhinji doma.

Naj planinska koč 2020 je Mihov dom na Vršiču.

Kultura

Kranjčanka Alenka Štrukelj svetuje: »Telefon kdaj zamenjajte s knjigo.« Stran 22

Pogovor

Ministrica Simona Kustec o izzivih šolanja v času epidemije in o zadnjih dogodkih ... Stran 23

Aktualno

Kranjčana Marko Polanc in Miran Kavaš o Tadeju Pogačarju in Primožu Rogliču ... Stran 24

Od petka do petka

Šolsko ministrico Simono Kustec, ki se je zaradi neuporabe maske na dobrodelni prireditvi (na sliki desno) opravičila, pozivajo k odstopu. / Foto: RTV Slovenija (zajem zaslon)

Sedemnajstletnico, ki si ni hotela nadeti maske v avtobusu in naj bi bila nesramna, sta policista vklenila v lisice. / Foto: Facebook (zajem zaslon)

Aleš Hojs kljub nepreklicnemu odstopu ostaja notranji minister. / Foto: arhiv GG

Pivčevo čaka interpelacija, Hojs ostaja minister

SIMON ŠUBIC

Potrdili rebalans z rekordnim primanjkljajem

Državni zbor je predvčerajšnjim sprejel rebalans proračuna, ki za letos predvideva rekordni primanjkljaj, visok kar 4,2 milijarde evrov, kar v deležu bruto domačega proizvoda znaša 9,3 odstotka. V primerjavi z novembra potrjenim proračunom za leto 2020 se bodo odhodki povečali za tri milijarde evrov na 13,4 milijarde evrov, prihodki pa zmanjšali za skoraj 1,6 milijarde evrov, na 9,2 milijarde evrov. Kot sta povedala predsednik vlade Janez Janša in finančni minister Andrej Šircelj, je tako visok primanjkljaj posledica nepričakovanih izdatkov za blaženje posledic epidemije covid-19.

Ministrico Pivčevo čaka interpelacija

Opozicijske stranke LMŠ, SD, Levica in SAB so v ponedeljek vložile interpelacijo ministric Aleksandre Pivce, ki ji očitajo kršenje zakonodaje s področja korupcije, sum zlorabe uradnega položaja in nespoštovanje etičnih norm. Pivčeva pravi, da gre za zlorabo inštituta interpelacije z namenom rušenja vlade. A na mestu ministrice za kmetijstvo je

ne želijo več niti poslanci iz njene stranke DeSUS-a, ki po besedah vodje poslanske skupine Franca Jurše pričakujejo, da bo premier Janez Janša to vprašanje razrešil še pred interpelacijo. Če bi Pivčeva ostala na položaju, koalicijska ne bi imela več glasov njihovih poslancev, ki bi v tem primeru najverjetneje interpelacijo podprli, svari Jurša. Kot je znano, bodo po odstopu Pivčeve z mesta predsednice stranke v DeSUS-u volili novo vodstvo, Pivčeva pa je že napovedala svojo vnovično kandidacijo za predsednico stranke. Na drugi strani je začasni predsednik stranke Tomaž Gantar (minister za zdravje) dejal, da za predsednika ne bo kandidiral.

Pozivi ministrici Kustečevi, naj odstopi

Ta teden v javnosti močno odmeva ponedeljkova dobrodelna prireditev Olimpijskega komiteja Slovenije, na kateri gostje niso nosili zaščitnih mask, čeprav so v zaprtih javnih prostorih obvezne. Med njimi je bila tudi šolska ministrica Simona Kustec, ki se je za napako opravičila, a jo iz opozicije vseeno pozivajo k odstopu. Olimpijski komitej Slovenije je na očitke o neuporabi mask odgovoril, da so sledili navodilom Nacionalnega inštituta

za javno zdravje (NIJZ). Vodili so seznam prisotnih, ob vstopu na dogodek so informacijske table obveščale o primerni medsebojni razdalji in higieni kašlja, vsebovale pa so tudi splošna pravila za preprečitev širjenja okužb. Prav tako so do prihoda v dvorano vsi gostje, med katerimi sta bila tudi predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Thomas Bach in predsednik UEFA Aleksander Čeferin, nosili maske, ob vstopu v dvorano pa so jih sneli. Sedežni red je bil vnaprej določen, sedeži pa so bili razvrščeni ob upoštevanju zadostne razdalje dveh metrov. Iz tujine je pripotovalo 32 gostov, njihovi testi na covid-19, ki niso bili starejši od 48 ur, pa so bili negativni, so razložili. Direktor NIJZ-ja Milan Krek je kasneje povedal, da bi moral organizator nadzorovati uporabo mask na prireditvi, na vrsti pa je zdaj zdravstvena inspekcija, da ukrepa. V torek so sicer pri enem od zaposlenih v Olimpijskem komiteju Slovenije potrdili okužbo s covidom-19, vendar pa ta oseba ni bila na ponedeljkovi prireditvi.

Zaradi maske v lisicah

Precejšnjo pozornost javnosti je v zadnjih dneh pritegnil tudi incident na Vranskem, kjer sta policista

sedemnajstletno potnico, ki na avtobusu ni hotela nositi zaščitne maske, vklenila v lisice. Na policiji pojasnjujejo, da policista nista vedela, da je mladoletna, prisilnih sredstev pa nista uporabila zato, ker ni nosila maske, temveč zaradi njenega nesramnega vedenja do voznikov in potnikov ter nesodelovanja v policijskem postopku. Ali je bil ta izveden ustrezno, bo zdaj preučila komisija Generalne policijske uprave. Notranji minister Aleš Hojs je sicer policista pohvalil za strokovno in pravilno ukrepanje.

Janša Hojsu vrnil neodprto ovojnico

Aleš Hojs sicer ostaja notranji minister. Pričakovano je preстал interpelacijo v državnem zboru, zanjo je v soboto okoli pol trih zjutraj po maratonski seji glasovalo 38 opozicijskih poslancev, proti razrešitvi pa je bilo 43 poslancev. Z mesta ministra ga ni odnesel tudi njegov nepreklicni odstop, saj mu je predsednik vlade Janez Janša v ponedeljek vrnil neodprto ovojnico z odstopno izjavo, Hojs pa je po pogovoru s premierjem sporočil, da ostaja notranji minister. »Ta ovojnica bo v naslednjih urah raztrgana – sam jo bom raztrgal,« je ob tem poudaril.

Slovinci v zamejstvu (765)

Raziskovalni pogled čez mejo

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu že 18 let razpisuje nagrade za najboljša diplomatska, magistrska in doktorska dela, napisana v preteklem letu, na temo Slovencev v zamejstvu in po svetu. Študirajočo mladino tako spodbuja k raziskovanju življenja in dela Slovencev v zamejstvu in po svetu, obenem pa na ta način dviguje narodno zavest in opozarja na nujnost sodelovanja Slovencev, ne glede, kje živijo. Doslej je na razpisih sodelovalo 334 diplomantov, magistrantov in doktorantov, ki, kot je dejala ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch, razdajajo svoj čas in znanje raziskovanju številnih oblik življenja Slovencev

izven Slovenije. Nagrajenih je bilo 110 avtorjev.

Podelitev letošnjih nagrad je bila v torek v dvorani državnega sveta v Ljubljani. Zaradi epidemioloških razmer je bila manj množična kot običajno. Za področje izseljenstva je bila podeljena druga nagrada. Prejela jo je Maja Belavič za doktorsko disertacijo o raziskovanju ameriške priseljenke zakonodaje. Za področje zamejstva so bile podeljene tri nagrade. Za magistrska dela so jih prejeli: Anja Škarabot za raziskovanje imenovanja krajev in ulic na območju Gorice, Jasmina Delič za nalogo o možnostih sporazumevanja v slovenščini na dvojezični šoli na Koroškem in Lara Devetak za raziskavo o položaju delavcev, ki

prehajajo slovensko-italijansko mejo. Posebna nagrada pa je bila podeljena Andrejki Leban, ki je napisala magistrsko delo o izobraževalnih načrtih za nadarjene učence v šoli s slovenskim učnim jezikom v Italiji. Strokovno ocenjevalno komisijo je letos vodila dr. Zaira Vidau, člani pa so bili dr. Maja Smotlak, dr. Daniel Wutti, dr. Miha Zobec, dr. Sandra Bašič Hrvatina in dr. Aleksander Gačič.

Na Koroškem se v zaradi epidemije okrnjenem obsegu nadaljujejo prireditve ob stoti obletnici koroškega plebiscita. V Pliberku so uredili park spomina na vse žrtve vojne in vojnega nasilja, med njimi prvič tudi slovenskim družinam, ki so jih nacisti zaprli v koncentracijska

Prejemniki nagrad in člani strokovne komisije z ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Heleno Jaklitsch na torkovi slovesnosti v državnem svetu

taborišča. Nanje doslej v Pliberku niso ohranjali spomina, ampak le na žrtve partizanskega nasilja po vojni. Obeležja, postavljena v parku, so enake velikosti, kar

poudarja, da vse žrtve zaslužijo enako spoštovanje. Park so odprli v ponedeljek, 21. septembra, na dan ustanovitve Organizacije združenih narodov in dan miru.

Po svetu

Kaj pa Poljska

Znano je in na to opozarjajo tudi institucije Evropske unije, da postaja Poljska vse bolj konservativna in vse manj demokratična država. To seveda velja predvsem za aktualno oblast. Slišati pa je tudi kritične glasove, ki jih še niso povsem utišali ...

MIHA NAGLIČ

Pogumna Poljakinja

Eden od kritičnih glasov je poljska gledališka režiserka Maja Kleczewska, ki je trenutno pri nas, v Slovenskem mladinskem gledališču režira Cankarjeve Hlapce. Kaj se torej po njenem videnju dogaja na Poljskem? »Pravzaprav lahko rečemo, da je v zadnjih petih letih Poljska prenehala biti demokratična država. Predvsem zato, ker so mediji prenehali biti demokratični. Nisem pričakovala, da se ta država lahko tako hitro spremeni, da bomo v petih letih prišli do takega razmaha agresije, nasilja. Celu na ulici ga doživljamo vsakodnevno. Avgusta so se na Poljskem v različnih mestih vsak dan dogajali napadi na osebe LGBT. Ko so aktivisti LGBT obesili mavrično zastavo na kip Jezusa v Krakovskem predmestju v Varšavi, je to povzročilo pretiran odziv. Aretirali so več kot 50 ljudi. Ena izmed njih, Margot, je bila v zaporu več tednov. Bili smo prestrašeni in nemočni. Umetniki so pisali pisma in iskali ljudi v tujini, v Evropi, da bi nam pomagali, da bi od zunaj opozorili na naš položaj in bi se lahko nekako uprli temu zatiranju. Tudi z gledališke šole so sneli zastavo LGBT.

Stranka Zakon in pravičnost – PiS – zelo hitro in zlahka določa žrtve, osebe, ki jih je dovoljeno napadati. Tako usmerja nasilje in agresijo, ki naraščata. Država je razdeljena na dva dela in lahko je manipulirani, usmerjati ta spor.« Za aktualno poljsko oblast so značilni tudi poskusi omejevanja že doseženih pravic žensk. »Ženske na Poljskem so navajene, da je to močna tema, s katero politika vpliva na čustva ljudi. Vsakih nekaj let je zakon o splavu v parlamentu. Sedanjo zakonodajo skušajo zaostri in onemogočiti dostop do splava. Seveda je to provokacija in ženske gredo takoj na ulice. Kar naprej moramo braniti svoje pravice. Istanbulska konvencija pa se mi zdi še resnejša stvar. Tu ne gre več le za Poljsko, ampak, kot vidimo, tudi za Slovenijo in druge države višegrajske skupine. Zdi se mi, da gre tu za težnjo, da bi napisali nov zakon o družini. Ta zakon bi družino ščitil v katoliškem duhu, ženske pa popolnoma potisnil na obrobje. Svobodne ženske, ki same odločajo o sebi, so nevarne za družbo, ki jo hočejo nadzirati. Mislim, da so ženske lakmusov papir, jeziček na tehtnici tega nadzora. Čim bolj nadziramo ženske, tem bolj nadziramo družbo. Kakor jaz razumem, hoče to

PiS doseči na Poljskem. Pri nas obstaja skupina, imenuje se Ordo iuris, desničarski pravniki, ki hočejo na novo napisati projekt o zaščiti družine. Se pravi ne gre za zaščito žensk, žensko lahko pretepa. Tako ne bo več pravnih orodij, da bi se osvobodile zatiralskih spon. Mislim, da to želijo doseči, da je tak njihov načrt.« Ogrožena je tudi neodvisnost sodne veje oblasti. »Protestov pred sodišči je bilo nešteto. Ljudje so nešteto stali pred sodišči. Poskušali so pokazati, da družba vidi, kaj se dogaja, in da se ne strinja s tem, da bi vlada vplivala na neodvisnost sodišč, da je to temelj demokracije. Zdi se mi, da je bistvo dogajanja na Poljskem to, da tako imenovana večina volivcev nikakor ne razume, kaj pomeni delitev oblasti na tri veje. Ta večina volivcev sploh ne vidi nevarnosti v tem, da vlada, ena stranka, nadzira sodišča. Zato imam občutek spolne nemoči. Zdi se mi, da ta vlada lahko naredi še veliko več, in to s privolitvijo večine prebivalstva. Spomnim se, nedavno so bile predsedniške volitve. Bila je priložnost, da bi zmagal kandidat, ki ni iz vrst PiS-a. Rafał Trzaskowski, župan Varšave, je bil kandidat opozicije. Bila je priložnost, da bi presekali hegemonijo ene

stranke. To ni uspelo. To pomeni, da je prebivalstvo izjemno zmanipulirano. Vprašanje sodišč je eno od tistih, ki jih televizija in mediji, ki nagovarjajo ljudi, predstavljajo kot normalno, opozicija pa ne more prodreti s svarilom o resnosti položaja.« (Vir: Helena Milinković, MMC RTV SLO)

Mladi Belorusi

»Mladi imajo svoje politično prepričanje, mlajše generacije ne podpirajo Lukašenka. Če bi skušal protestnike razgnati z vojsko, bi bil to njegov samomor. Mislim, da bo imela vojska vsekakor pomembno vlogo v tej krizi, vendar čas za to še ni nastopil.« Tako pravi beloruski novinar Sergej Haratnov. Samo upamo lahko, da vojska ne bo nastopila proti lastnim državljanom. (Vir: MMC RTV SLO)

Ko je nekomu lepo

»Kako mi je lepo. / Počutim se kot pistacija v ratluku.« Avtor tega verza je Jovica Ivanovski (roj. 1961), eden najbolj branih in priljubljenih sodobnih makedonskih pesnikov. Lepo je prebrati, da se kdo na tem svetu, polnem tegob, še počuti dobro. (Iz zbirke Ostanite še malo, prevedel Aleš Mustar.)

Velika dvorana Ustavnega sodišča v Varšavi. Je sodna veja oblasti na Poljskem še neodvisna od drugih dveh?

Na protestih proti samodržcu Lukašenku sodeluje zelo veliko mladih Belorusov. Ta fotografija je bila posneta v Minsku 14. avgusta 2020. / Foto: Wikipedia

Mestu Struga ob Ohridskem jezeru slovi tudi po tradicionalnih Struških večerih poezije (Struški večeri na poezijata). / Foto: Wikipedia

Za boljšo šolo (92)

Da bi ohranili otroško čudenje in strmenje

IVKA SODNIK

V sedanjem času in v našem okolju govoriti o dušni in duhovni vzgoji je skorajda smešno, saj večina ljudi ne ve, kaj naj bi to bilo, pravi naš avtor Janez Svetina. Tudi moderna zahodna psihologija navadno ne govori o duši in duhu, češ da sta to neznanstvena pojma.

Pa vendar je človeštvo skozi zgodovino z velikimi misleci in mistiki prišlo do spoznanj, da je v globini človeške narave duša, to je tista najgloblja skrita stvar, ki človeka sili k resnici, dobremu in lepoti in ki je neuničljivi vir srčne dobrote in nesebične ljubezni. To notranje jedro človeka spodbuja k žlahtnosti in plemenitosti, k nesebičnosti, moralnemu pogumu in junaštvu in je

neusahljivi vrecel tihe globoke notranje radosti in zmeraj novega upanja. Ker smo ravno v otroštvu običajno v najbolj živem stiku s svojim notranjim jedrom in se kasneje skozi odraščanje ta stik vedno bolj izgublja, je res velika škoda, da ne bi mladih v času šolanja poučili, kako ohranjati to povezanost. Otroci so čisti in nedolžni in svet dojemajo s srcem. Zato jih odrasli ne moremo pretepati s prijaznimi besedami, za katerimi ni pristnega sprejemanja in ljubezni.

Premišljene in zavestne dušne vzgoje torej v šolah ni, nasprotno, zelo se trudimo, da bi otroke čim prej iztrgali iz njihovega čarobnega sveta in jih postavili v »resnični« svet odraslih, ki je zgolj

konvencionalna podoba sveta, kakršna se kaže ljudem, ki so izgubili stik z globljo resnico svojega notranjega bistva. Ta čarobni svet, ki ga doživljajo otroci, bi ob primerni vzgoji lahko zadržali, če ne bi vztrajali zgolj pri površnem racionalizmu in imeli otroštva za neko nižjo razvojno stopnjo. Znanstvenik Einstein je celo rekel, da je ta otroška sposobnost čudenja in strmenja pogosto v ozadju vseh velikih ali največjih znanstvenih odkritij.

Da otroci ne bi izgubili stika z globokim virom notranje radosti, bi morali preživljati lepo in radostno otroštvo. Vemo, da veliko družin tega otrokom iz različnih razlogov ne zmore nuditi, zato je tako pomembno,

na kakšne razmere in koliko harmonije bo otrok naletel v šoli. V medosebnih odnosih spretni in prijazni, dobri, resnicoljubni, človeško pokončni, plemeniti in pogumni učitelji bi lahko zapolnili marsikatero vrzel iz razbite ali čustveno hladne družine. Temelj dušne vzgoje so torej osebnosti učiteljev.

Pomembno vlogo pri dušnem razvoju otrok ima tudi estetska vzgoja, zato bi morali biti otroci obkroženi z vsemi vrstami žlahtne umetnosti in obdani z lepoto narave. Učenci si želijo čim več pouka v naravi. K dušni vzgoji sodi tudi dosledno navajanje otrok na brezpogojno resnicoljubnost, na sočutje, prijaznost, nesebičnost in dobrote, k obvladovanju samega

sebe in k harmoničnim odnosom s drugimi. Otroke bi morali naučiti premagovati svoje nizke notranje vzgibe, ki mu prinašajo slabo lastno počutje in rušijo odnose z drugimi. Seveda pa bi morali otrokom pustiti tudi zadosti svobode, da bi se lahko razvijali v skladu s svojo naravo. To ne pomeni, da bi jim zmeraj pustili, da bi počeli, kar se jim zljubi. Otroci se morajo naučiti tudi samobvladovanja.

Tudi za področje dušne vzgoje bi šole potrebovale učno in vzgojno gradivo s priročniki, ki naj bi jih pripravila neka osrednja, za to področje zadolžena ustanova. Še veliko bolj kot razni nauki pa so v šoli pomembni odnosi in vzdušje.

Kultura

Telefon kdaj zamenjajte s knjigo

Alenka Štrukelj

Kranjčanka Alenka Štrukelj je diplomirana komunikologinja z večletnimi izkušnjami na področju odnosov z javnostmi. Je zunanja sodelavka Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in strokovna sodelavka projekta Nacionalni mesec skupnega branja. V Mestni knjižnici Kranj vodi bralno skupino in piše blog s pomenljivim naslovom Literarna lekarna. Seveda veliko in dobro bere, zato na svojem blogu in družbenih omrežjih vsem starim in novim bralcem sporoča, katerega knjižnega naslova nikakor ne smejo zgrešiti.

IGOR KAVČIČ

Kaj trenutno berete?

Berem francosko sodobno klasiko roman Ledeni teden Pascala Brucknerja, po katerem je Roman Polanski posnel film Grenki mesec.

Pravzaprav bi vas kot zapri-seženo bralko moral vprašati, koliko knjig imate trenutno odprtih ...

Običajno res berem več knjig hkrati, še posebno v zadnjih dneh, ko me na mizi čaka kakih dvajset recenzijskih izvodov in imam že nekaj slabe vesti do založb. Največkrat branje leposlovja kombiniram z duhovno literaturo ali kakšno knjigo za osebno rast. Zaradi svojih otrok, predvsem pa za dušo, pa pogosto posežem tudi po delih za otroke in mladino.

Lani poleti ste na svojem blogu za mesec dni zastavili bralni načrt »ena knjiga na dan«. Kakorkoli tule obračam besede, vendarle potrebujem razlago ...

Seveda nisem čisto zares prebrala vsak dan nove knjige. Šlo je predvsem za mojo osebno akcijo knjižne blogerke, da vsak dan na Instagramu objavim zapis o knjigi, ki sem jo prebrala, ne le tisti dan, ampak tudi izven izbranega meseca. Na blogu Literarna lekarna običajno o knjigah, ki jih preberem, pripravim daljši opis, v omenjeni akciji na Instagramu pa sem fotografiji dodala le kakšen citat in mogoče še kratek opis, zakaj v knjigi gre. S tem sem hkrati tudi vzdrževala lastno blogersko kondicijo.

Sicer preberem več knjig, kot potem o njih na blogu pišem, pa ne zato, ker se mi ne bi zdelo vredno, predvsem nimam časa pisati o vsem. Rada pa več napišem o tistih knjigah, ki so me navdušile. Običajno tistih, ki me spremljajo, ne vprašam le, ali so knjigo brali in ali jim je bila všeč, ampak kot reče no poleg zapisa, kakšna se mi je zdela in kaj me je pri njej navdušilo, dodam še fotografijo, citat, kakšen razmislek. Poskušam spodbuditi sledilce k sodelovanju.

Berem, da založbe blogerjem pripisujejo vse večji pomen pri širjenju bralne kulture. Kako razširjen je tak način pisanja o knjigah v Sloveniji?

Blogerjev, ki pišemo bolj poglobljeno z več angažmaja in razmisleka o knjigah, nas je v Sloveniji kakih dvajset, ogromno pa je takih, ki objavljajo na Instagramu. Sicer ne dosegamo tako velikega števila sledilcev, kot na primer tako imenovani lifestyle blogerji, ki promovirajo različne življenjske sloge in seveda tudi sebe, kar pa je hkrati tudi naša prednost. Okrog sebe smo zato zgradili manjšo, a močno bazo zvestih sledilcev, ki nam zaupajo, ker vedo, da priporočamo dobre knjige. Tisti, ki nas spremljajo, so običajno tudi dobri kupci knjig, saj marsikdo namesto da bi čakal v vrsti za izposoj v knjižnici, knjigo raje kupi, hkrati pa naslov priporoči tudi drugim bralcem.

Kot strokovna sodelavka ste vključeni v letošnji Nacionalni mesec skupnega branja, sodelovali pa ste tudi pri organizaciji nedavnega nacionalnega medresorskega posveta Branje kot vrednota. Kako vi vidite branje?

Zame osebno je branje zelo pomembna vrednota. Je nekaj, čemur se moramo posvečati že od najzgodnejše mladosti in na tem graditi tudi v odraslih letih. Znanstveniki so ugotovili, da branje spodbuja k razmišljanju in pomaga k boljšemu življenju, bralci so uspešnejši in dosežejo boljše izobrazbo in službo, se v življenju lažje znajdejo. Sama pa vem, da branje vpliva tudi na fizično zdravje, ker pomirja, krepi spomin, izboljšuje koncentracijo, in nas povezuje z drugimi ljudmi, ko se z njimi pogovarjamo o tem, kar smo prebrali.

Omenili ste, da je treba branje spodbujati že pri otrocih. Bi lahko rekli, naj otroci – še preden znajo brati – berejo s starši?

Začne se že z zgledom, ko otroci vidijo, da starši berejo in pri tem uživajo. Otrok lahko že kot malček gleda slikanice, pri katerih vizualne podobe starši lahko povežemo z besedo. Tudi ko že zna brati, je pomembno, da starši beremo z njim. Otrok tako na primer za pol ure dobi starša samo zase, pri čemer je zelo pomembna povezava na emocionalni ravni. Otroku veliko več pomeni, če dobi pol ure popolne pozornosti starša, kot da ga

Alenka Štrukelj, knjižna blogerka iz Literarne lekarnice / Foto: Igor Kavčič

ta pelje v nakupovalni center in mu kupi prvo stvar, ki si jo zaželi.

Ker se danes marsikatera služba raztegne na ves dan, knjižnih naslovov, ki bi jih radi prebrali, pa je vedno več, nam za branje pogosto zmanjkuje časa ...

Vprašati se je treba, kaj je tisto, kar ljudem jemlje čas. Imajo res toliko obveznosti ali si zgolj ne vzamejo časa za branje, ker to ni življenjskega pomena? Koliko ljudi pa reče, da nima časa za ukvarjanje s pametnim telefonom in družbenimi omrežji? Če bi za 15 minut namesto telefona v roke prijeli knjigo, bi lahko prebrali kratko zgodbo ali pa nekaj poglavij.

Ampak če nekdo cele dneve dela ...

Tega ne kupim. Kot pravim, vsak naj telefon kdaj zamenja s knjigo. Saj tudi jaz kot blogerka veliko delujem na družbenih omrežjih, meni je to delo, služba, a si kljub temu znam vzeti čas za branje. Branje je zame sprostitiv.

Ena krilatic, ki spodbujajo k branju, je tudi promocija k ustvarjanju domačih knjižnic. Na ta način se na neki način zaključijo tudi krog od avtorja prek založnika do kupca, torej bralca, mar ne?

Dokazano je, da so otroci, ki so od rojstva obkroženi s knjigami ali jih imajo vseokozi na dosegu roke, bolj uspešni v šoli, so strpnji, potrpežljivi, pripravljeni k dialogu ... V začetnem obdobju

pandemije, v času karantene, so bile knjigarne zaprte, prav tako nekaj časa niso obratovale javne knjižnice – in takrat so nam prav prišle naše domače knjižnice. S knjigami je čas mineval hitreje, knjige so nas umirjale, nam dale občutek varnosti in nadzora nad življenjem. Na srečo so se knjižnice hitro reorganizirale, pošiljale knjige na dom, pričla smo bili porastu elektronskih knjig, knjigarne so okrepile spletno prodajo ... Ampak kljub vsemu – kot sem rekla: pri bralcih, ki knjige kupujemo na zalogo, so se domače knjižnice izkazale za dobro rešitev.

V majhno stanovanje ne gre ravno veliko knjig ...

Drži. V preteklosti sem se že hudovala nad pohištvenimi portali in trgovinami s pohištvom, kjer so dnevne sobe oblikovane zelo nefunkcionalno za bralce. Soba naj bi bila čim bolj prazna, brez kakršnihkoli knjižnih polic, razen kakšne vitrine, v kateri so kozarci in skodelice. Kje je pa prostor za knjige?!

Smo tudi moški slabši bralci od žensk ali je to zgolj stereotip?

Mislím, da moški ravno tako berete kot ženske. Razlika med nami pa je v tem, da se o prebranem ne pogovarjate. Greste s prijateljem, za katerega veste, da ne bere, na pivo in mu začnete razlagati o zadnji knjigi, ki ste jo prebrali. Najbrž vas bo nekam poslal. Pri ženskah je drugače, če

prijateljci povem, da sem prebrala to in to knjigo, jo zanima, o čem v njej piše, in pogosto potem iz vsebine knjige preskočiva na izzive v resničnem življenju.

Pogosto posegate tudi po slovenskih avtorjih?

Seveda berem tudi dela slovenskih avtorjev, predvsem tista, ki izidejo pri uveljavljenih založbah. In lahko rečem, da imamo pri nas kar nekaj res odličnih avtorjev, ki bi si zaslužili več pozornosti. Pri tem mislim tudi na mlajše avtorje, ki so vrhunski, pa jim še ni uspel prodor na širši evropski trg kot na primer Dragu Jančarju. To, da bo Slovenija na prihodnjem knjižnem sejmu v Frankfurtu častna članica, je velika priložnost, da do prevodov pridejo tudi novi avtorji. Menim, da imajo tudi naši pisci, tako kot se je izkazalo za film, dovolj univerzalne zgodbe, ki so zanimive tudi za druga jezikovna okolja. Zato bi rekla: da, svetujem, da v roke vzamete tudi slovenske avtorje.

Kdaj, v katerem delu dneva, sami najraje berete?

Kadarkoli, ob različnih delih dneva. Običajno pa berem zvečer pred spanjem, ko me branje potem tudi zaziba v spanec. Kdaj berem tudi zjutraj, preden zares vstanem. Kratke zgodbe pa so odlične za avtobus ali vlak; ali pa ko čakam v čakalnici pri zdravniku. Če seveda ne živimo v času pandemije in ukrepov zaradi covid-19.

»Vprašati se je treba, kaj je tisto, kar ljudem jemlje čas. Imajo res toliko obveznosti ali si zgolj ne vzamejo časa za branje, ker to ni življenjskega pomena? Koliko ljudi pa reče, da nimajo časa za ukvarjanje s pametnim telefonom in družbenimi omrežji?«

Pogovor

Razmere v šolah obvladljive

Simona
Kustec

Z ministrico za izobraževanje, znanost in šport Simono Kustec, ki prihaja iz Kamnika, smo se pogovarjali o izzivih, ki jih prinaša šolanje v času epidemije, komentirala je tudi zadnje pozive k odstopu zaradi nenošenja maske na dobrodelni večerji.

MATEJA RANT

Funkcijo ministrice ste nastopili tik pred razglasitvijo karantene v marcu in popolnim zaprtjem vseh šol. Kako se spominjate tistega obdobja?

Bilo je razburljivo, zahtevno. Odzvali smo se odločno, odgovorno, vedelo se je, da moramo storiti vse, da zaščitimo zdravje vseh vključenih v sistem vzgoje in izobraževanja ter obenem zagotovimo optimalne pogoje, da izobraževalni proces teče naprej. Vsi skupaj, od otrok, njihovih staršev, učiteljev, ravnateljev, zavoda za šolstvo in medijev do nas na ministrstvu, smo stopili skupaj, se povezali in medsebojno sodelovali, kar se mi zdi izjemno pomembno, saj nam je to dajalo prepotrebno dodatno moč, spodbudo, motivacijo, pa tudi odgovornost, da smo obvladali zahtevno situacijo.

Tako učenci in dijaki kot učitelji so izobraževanje na daljavo v času epidemije covid-19 ocenili kot zahtevnejše in bolj stresno od pouka v učilnicah. Kaj vam pomeni ta podatek tudi v luči organizacije pouka v tem šolskem letu?

Šola je nesporno prvi prostor pridobivanja znanja. Zato bomo naredili vse, da izobraževalni proces ostane v šolah. Nam je pa čas izobraževanja na daljavo pokazal na potrebo po modernizaciji celotnega izobraževalnega procesa. Sedanje generacije otrok so »digitalne« generacije, zato bi se moral temu približati tako način predavanja in usvajanja znanja kot tudi osmislitev tega, kaj sploh naj sestavlja vsebine znanj za prihodnje generacije. Vse to seveda še vedno v prvi vrsti znotraj učilnic. Tako učenci kot učitelji so z učenjem na daljavo med karanteno dobili neko novo izkušnjo, priložnost, pri kateri se je izkazalo, da se lahko uči tudi na drugačen način, za katerega pa potrebujete tudi drugačna orodja in znanja. Prav zato smo spet skupaj čez poletje vsak na svoji strani poskrbeli, da smo te manjkajoče dele pridobili z dodatnim nakupom opreme in dodatnimi usposabljanji za delo v novem šolskem letu.

Šolanje na daljavo je marca večino šol ujela nepripravljenih. Kako bi danes ocenili

Simona Kustec / Foto: Primož Pičulin

šolanje, ki je potekalo prek računalnikov in drugih elektronskih naprav?

Z današnjega zornega kota zagotovo lahko rečem, da sem zadovoljna. Sama sem izobraževanje na daljavo že takrat ocenila z oceno prav dobro, štiri, in pri tej oceni ostajam tudi danes. Dejansko smo novo šolanje izpeljali čez noč, povsem nepripravljeni, in to v tako velikem sistemu, v katerem neposredno »zavrtimo« četrtino celotne populacije v državi, posredno pa več kot polovico, če prištejemo še starše, stare starše ... Nihče ni bil pripravljen, z ravnatelji, učitelji in vzgojitelji pa smo splavali; dobesedno v desetih dneh smo sistem izobraževanja na daljavo postavili na način, da smo omogočili nadaljnje usvajanje znanja. Danes, po vsem tem času, ima seveda vsak svoje mnenje, kaj vse ni bilo v redu, v tisti situaciji pa je bil odziv več kot pozitiven – iskale so se rešitve, medsebojno se je pomagalo v danih razmerah, se pristopilo z izjemnim razumevanjem, odgovornostjo in profesionalnostjo.

Mnogi učitelji so tudi čez poletje opozarjali na nujnost vrnitve vseh šolarjev v šolske učilnice. Že imate podatek, koliko učencev in dijakov učitelji v času karantene niso dosegli oziroma jim z njimi ni uspelo vzpostaviti prav nobenega stika?

Po naših podatkih ni večjih razlik kot v drugih običajnih šolskih letih. V primerih,

o katerih sprašujete, gre večinoma za občutljive zgodbe posameznih družin, ki segajo po svoji problematiki širše od le šolskega prostora. Ves čas je približno odstotek takšnih otrok, ki nam jih res ne uspe doseči, potem so še otroci iz romskih družin; novih družbenih skupin otrok, ki zaradi šolanja na daljavo ne bi bili deležni ustrezne pomoči, pa z individualnimi izjemami, ki smo jim preko šol, zavoda za šolstvo in donatorjev nemudoma priskočili na pomoč, nismo prepoznali. Za primerjavo: ta čas v šolah ni pet odstotkov otrok; zaradi zdravstvenih razlogov, povezanih z novim koronavirusom, je takšnih 0,6 odstotka.

Je odstotek otrok, ki so ta čas doma zaradi covid-19 oziroma karantene, povezane z njim, v okvirih pričakovane?

Stanje dnevno spremljamo po vsej državi, razmere so obvladljive, stabilne, čeprav za same šole izjemno zahtevne. To je tudi odraz tega, da se v šolah vsi vključeni zelo zavedajo pomena treh z-jev – znanja, zdravlja in zaupanja in nam vsem skupaj s svojim dosedanjim vedenjem v šolah dodajajo še četrti z, ki se imenuje zrelost. Danes je delež okuženih učencev, dijakov in vseh zaposlenih v vzgoji in izobraževanju z novim koronavirusom (v torek, op. a.) 0,04 odstotka, ko temu dodamo podatek vseh, ki morajo v karanteno, smo pri 0,66 odstotka. To so obvladljive

in za delovanje vzgojno-izobraževalnega procesa v danih razmerah dobre številke.

Kakšni so podatki za gorenjske osnovne in srednje šole?

Na gorenjskih šolah v tem trenutku (v torek, op. a.) ne beležimo novih okužb, aktivnih okužb je devet, posledično s tem v karanteni 59 šolajočih, prve skupine pa so se že zdrave vrnilo tudi nazaj v učni proces v šole.

Ta čas izobraževanje poteka po tako imenovanem modelu B – vsi učenci in dijaki se izobražujejo v šoli, a v skladu s priporočili, ki so jih pripravili pri Nacionalnem inštitutu za javno zdravje za preprečevanje okužb z novim koronavirusom. Je ta čas torej še vse pod nadzorom?

Ravno danes (v torek, op. a.) smo imeli našo običajno tedensko koordinacijo in se pogovarjali o širši sliki. Ugotavljam, da je stanje stabilno in da sistem dobro, vzorno teče tudi v primerjavi z drugimi sorodnimi podsistemi, kot sta npr. zdravstvo in sociala. Imamo tudi že izkušnjo vračanja prvih skupin z začetka šolskega leta iz karantene, tako da se številke šolarjev na daljavo ta trenutek celo nižajo. Skratka, ni nobenega razloga za spremembe in trdno ostajamo v modelu B.

Mnogo polemik je bilo glede nošenja mask za vse učence. So se otroci oziroma bolj rečeno njihovi starši zdaj že navadili na to?

Glede tega dobivam ogromno pism, takšnih in drugačnih, nekateri nošenja mask ne podpirajo, spet drugi to močno zagovarjajo. Epidemiološka stroka nam je glede tega dala svoje strokovne usmeritve, ki jih je treba spoštovati, in zaupati, da nam želijo zgolj najboljše za ohranjanje našega zdravlja in s tem omogočiti, da v teh razmerah naši otroci pridobivajo najboljše možno znanje.

Po drugi strani so v preteklih dneh na vas letele kritike in celo pozivi k odstopu, ker na slovesnosti olimpijskega komiteja niste nosili maske. Kako to komentirate? Verjemite mi, da mi je zelo težko. Ob vstopu v jedilni prostor smo bili naprošeni, da snamemo zaščitne maske, ker naj bi bilo to skladno s priporočili, ki jih je

organizatorju dobrodelne večerje, na kateri smo udeleženci prispevali za mlade športne upe iz socialno ogroženih družin, dal NIJZ. S svojo nepremišljenostjo bom živela do konca življenja, vsem ljudem, ki so zmožni slišati in razumeti moje iskreno opravičilo, pa to na tem mestu ponovno izrekam. Sama že ves čas zaupam in verjamem stroki, da nas nošenje mask ščiti pred možnostjo okužbe, zato jih moramo v tem času nositi, ker tudi tako skrbimo za svoje in zdravje drugih.

Epidemiološke razmere v državi se slabšajo. V katerem primeru je predvidena aktivacija modela C, po katerem se učenci v nižjih razredih izobražujejo v šoli, ostali pa na daljavo oziroma morebiti celo po modelu D, ko bi se vsi izobraževali doma?

Morebitna aktivacija drugih modelov bo neposredno povezana tudi z bistveno bolj zahtevno epidemiološko sliko celotne države. Kot ves čas ponavljam, bom pri svojem delu sledila tudi ocenam pedagoške stroke, predstavnikom staršev in tudi sindikatov ter končno ustavnim načelom naše države, da je treba narediti vse, da se bo, dokler bo le mogoče, izobraževanje izvajalo v šolah. Tudi če bo to pomenilo potrebo po modifikaciji modela B, je to še vedno boljše kot prehod v model C ali celo D.

Kmalu se začenja tudi novo študijsko leto. Se bodo vsi študenti vrnili v predavalnice ali razmišljate tudi o drugačnih scenarijih?

Pretekli teden smo v sodelovanju z NIJZ, univerzami, nacionalno agencijo za akreditacijo študijskih programov, študenti in sindikati priporočila oziroma smernice podali tudi univerzam. Pri tem smo spoštovali specifično učnega procesa na tej ravni izobraževanja, kar pomeni, da smo razumeli, da se lahko univerze same odločajo za tip študija, ki bo vključeval tudi možnost hibridnega modela, to je kombinacije izobraževanja v predavalnicah in na daljavo. Vsekakor pa je treba tudi na tej ravni izobraževanja spodbujati, da se čim več procesa ob spoštovanju smernic epidemiološke stroke in trenutne širše epidemiološke slike države odvija v predavalnicah.

»Pri svojem delu bom sledila tudi ocenam pedagoške stroke, predstavnikom staršev in tudi sindikatov ter končno ustavnim načelom naše države, da je treba narediti vse, da se bo, dokler bo le mogoče, izobraževanje izvajalo v šolah.«

Aktualno

Trenirala kolesarska fenomenena

Kranjčana Marko Polanc in Miran Kavaš – pod njuno taktirko sta kolesarja Tadej Pogačar in Primož Roglič trenirala pred prestopom v vrste profesionalcev. Junaka Dirke po Franciji bosta v nedeljo za Slovenijo tekmovala na cestni dirki za svetovno prvenstvo.

MAJA BERTONCELJ

Dvojna slovenska zmaga Tadeja Pogačarja in Primoža Rogliča na Dirki po Franciji še vedno odmeva. Pot do velikih uspehov sta tlakovala tudi s pomočjo trenerjev, ki so ju spremljali na kolesarski poti. Med njimi sta tudi Kranjčana Marko Polanc, ki je bil trener Tadeja Pogačarja, in Miran Kavaš, pod vodstvom katerega je treniral Primož Roglič.

Trenirala sta izjemna kolesarja – fenomenena

»S Tadejem sem sodeloval v sezonah 2017 in 2018, ko je bil član ljubljanskega KD Rog. Potrjuje tisto, kar je kazal in dosegal že pred odhodom v ProTour. Seveda je presenetil. Eno je tekmovali v kategoriji do 23 let, drugo pa biti najboljši v elitni konkurenci. Zmagovati je začel že v prvi sezoni, v drugi je dobil Tour, nekateri najboljši za to potrebujejo nekaj let. Zagotovo, da je fenomen. To pove že sama statistika. Tadej je sproščen, razigran, z ničimer se ne obremenjuje, tudi ne s pritiski od zunaj, vse mu je enostavno, le odpele svoje. Po mojem mnenju je to kombinacija karakterja in mladosti. V luči njegovih uspehov se mi zdi to pomembno,« pravi Marko Polanc, znani slovenski trener iz Britofa. Miran Kavaš je dve sezoni – 2014 in 2015 – treniral Primoža Rogliča. Zasavec je tudi na ta način povezan z Gorenjsko, ki jo dobro pozna. Ne nazadnje je v Kranju obiskoval srednjo ekonomsko šolo. »Primož se je kot član Adrie Mobila oglašil pri meni in začela sva sodelovati. Njegov napredek je bil neverjeten. Vsakič, ko je naredil test, so bili rezultati boljši. V sezoni 2015 je dosegel kar nekaj odličnih rezultatov, med drugim je zmagal na dirki Po Sloveniji. Ob koncu sezone me je poklical Merijn Zeeman, športni direktor takratnega kluba LottoNL Jumbo. Zanimalo ga je čim več o tem fantu. Povedal sem mu, da je izreden potencial, da ne bodo naredili nobene napake, če ga vzamejo. Priporočil sem jim ga. Potem me je še klical, ni bil prepričan. Odločil se je, da ga vzamejo. Skozi zadnja vrata je prišel v ekipo. Na testu pred podpisom pogodbe je bil boljši od vseh fantov. Že po nekaj mesecih je dosegel prvo zmago, dobil status v ekipi. Primož je bil prvi kolesar v moji trenerski

karijeri, ki je lahko treniral toliko, kolikor si mu dal. Kljub temu nisem želel v ekstreme. Ima značajske in motorične kvalitete, notranjo energijo, željo po potrditvi. Izredno hitro se je vklopil v vsako okolje, tudi profesionalno. Zelo hitro se uči in ne ponavlja napak. Verjamem, da bo v kolesarstvu še veliko naredil. Če bi bil malce drugačen razplet, bi lahko imel že trojček zmag na velikih etapnih dirkah: Vuelta, ki jo je lani dobil, Giro, na katerem je bil lani tretji, in Tour, kjer je bil letos drugi. Zanimivo, da je lani, ko je bil sprejem zanj in za Pogačarja, dejal, naj Tadej še malo počaka, da bodo še drugi kdaj zmagali....« je o svojem nekdanjem varovancu povedal Miran Kavaš iz Kranja. Glede na to, da Roglič prihaja iz smučarskih skokov, je nekaj besed namenil še temu fenomenu: »Pri kolesarstvu gre v veliki meri tudi za mentalno moč. Ugotavljajo, da nas bolj omejuje mentalna kot fizična utrujenost. Če imaš zelo trden, borben, nepopustljiv značaj, si na pravi poti. Moraš pa seveda imeti tudi fizične predispozicije. Velikokrat je tako, da bi tisti, ki je dober v enem športu, lahko uspel tudi še v kakšni drugi panogi. Ob tem lahko omenim kolesarja Grego Boleta. Bil je tudi hokejist, najboljši v svoji generaciji.«

Razplet ju ni presenetil

Razplet letošnjega Toura ju ni povsem presenetil. »Na to, kar se je zgodilo, gledam povsem športno. S strani Pogačarja je bilo poraženih 169 kolesarjev, Roglič je bil prvi med njimi, tisti, ki mu je bil najbližje. Zmagal je pošteno, v ekipi Jumbo-Visma pa lahko iščejo lastne napake, ki so jih naredili. Slovenija je res specifična. Nekateri so jezni na Pogačarja, ker Roglič ni zmagal, drugi so veseli. Bistvo je, da je zmagal Slovenec,« razmišlja Polanc, Kavaš pa: »Dvojna zmaga Slovenije je nekaj neverjetnega. Če pogledamo Italijo: leta 1965 je bil zmagovalec Toura Felice Gimondi, leta 1998 Marco Pantani. V 55 letih sta na Touru zmagala dva in nikoli to ni bila dvojna zmaga. Francija na zmagovalca te največje etapne dirke na svetu čaka od leta 1985, od zmage Bernarda Hinaulta. Torej se v Franciji ne rodi niti eden takšen, ki bi zmagal na Touru, pri nas pa sta se hkrati pojavila kar dva, ki sta prvi in

Marko Polanc: »S strani Tadeja Pogačarja je bilo na Touru poraženih 169 kolesarjev, Roglič je bil prvi med njimi, tisti, ki mu je bil najbližje. Zmagal je pošteno, v ekipi Jumbo-Visma pa lahko iščejo lastne napake, ki so jih naredili.«

Miran Kavaš: »Ob koncu sezone 2015 me je poklical Merijn Zeeman, športni direktor takratnega kluba LottoNL Jumbo. Zanimalo ga je čim več o Primožu. Povedal sem mu, da je izreden potencial, da ne bodo naredili nobene napake, če ga vzamejo.« / Foto: Gorazd Kavčič

drugi. V kolesarstvu je izjemna konkurenca in težko je uspeti. Kar se tiče samega razpleta letošnje dirke, me pravzaprav ni tako zelo presenetil. Takšne dirke so vedno zelo nepredvidljive. Roglič je dva dneva pred koncem, ko je imel prednost 59 sekund, dejal, da prednosti nikoli ni dovolj. Kot vem, je še vedno čutil posledice padca v etapi kriterija Dauphine. Tako njega kot ekipo je skrbelo, kako bo na tem kolesu lahko odpele kronometer. To ni opravičilo, želim le reči, da ni bilo tako samoumevno, da bo kar zmagal. Daleč od tega. Tudi Pogačar je že pred prestopom v ekipo ProTour kazal svojo moč. Ta preobrat me ni toliko presenetil.«

Pot do kapetana v ekipi

Na Dirki po Franciji nista bila le Pogačar in Roglič, v senci njunih uspehov je bil dvakrat drugi v etapi Luka Mezgec, Jan Polanc in Matej Mohorič sta z odliko izpeljala vlogo pomočnikov. Vsi trije so odlični kolesarji. Kako pa si izboriti mesto kapetana ekipe na največjih etapnih dirkah? »To je tako kot

se odločiti, da bi bil kapetan – in gremo. To je postopek, no, Pogačarju je takoj uspelo. Drugače je to treba načrtovati, prilagoditi trening. Na etapnih dirkah morajo biti kolesarji bolj vzdržljivi, za enodnevne pa bolj močni, hitrejši. Pomembna je tudi narodnost. Če bi imeli slovensko ekipo, bi bilo lažje.«

Velikega rezultata sposobni tudi v Italiji

Komaj se je zaključila francoska pentlja, že je pred kolesarji nov vrhunec: svetovno prvenstvo, ki se je začelo večeraj in se bo zaključilo v nedeljo. Polanc je tam v vlogi pomočnika selektorja članske reprezentance Andreja Happtmana. »Svetovno prvenstvo je nova zgodba, drugačna dirka. Ne smemo pritiskati na fante. Lahko je marsikaj, lahko pa tudi nič. Vemo, da je za štirimi tri tedne dirkanja na Touru. Najbolje se lahko pripravi in regenerira tisti, ki je bil tudi tam najboljši. Vprašanje je primerjava z drugimi, ki jih na Touru ni bilo. Na enodnevni dirki ni popravnega izpita. Po dosežanih dosežkih bodo v središču pozornosti. Pričakovanja so, kakšen bo razplet, pa bomo videli v nedeljo,« je v sredo po treningu s prizorišča prvenstva v Imolli v Italiji povedal Polanc. Kavaš pravi, da se boji, da so napovedi preveč optimistične in pričakovanja javnosti prevelika. »Na olimpijskih igrah v Londonu je bilo tako, da so bili najboljši tisti, ki so prišli s Toura. Letošnje leto je specifično. Kolesarji so bistveno manj dirkali, manj je bilo priložnosti, veliko kolesarjev je še brez podpisanih pogodb. Veliko večjo željo imajo po dokazovanju. Po takšnih rezultatih, kot so jih slovenski kolesarji dosegli na Touru, se v tako kratkem času ni enostavno še enkrat zbrati, razen če se noge z lahkoto vrtijo, da si tako dober. Tudi drugi se pripravljajo in so formo lovili na drugih dirkah. Na članski cestni dirki bomo imeli glede na točke na svetovnem prvenstvu na startu kar osem kolesarjev. Najmočnejše ekipe jih imajo dvanajst, eni samo po enega ali dva. Največ zmag imajo do sedaj Belgijci, tudi Italijani so zelo visoko. Nekaj zmag ima za posledico tudi večjo kvoto. Tukaj so potem še, čeprav so v reprezentanci, določeni dogovori oziroma pritiski med ekipami.

Mislím, da je Slovenija rangirana tako visoko, da bodo kolesarji dejansko lahko vozili, kot znajo. Zelo so dobri, sposobni velikega rezultata, če je le ostalo dovolj ognja. Človek se tudi utruji. Za enodnevne dirke moraš biti dokaj svež. Nisem nikogar odpisal, lažje pa naredi rezultat tisti, ki ima večji motiv za dokazovanje. Če bo pa še na svetovnem prvenstvu tako, kot je bilo na Touru, potem pa ne vem, če nas bodo sploh še spustili čez mejo.« (smeh)

Slovenske klube bi morali bolj podpreti

Slovenski kolesarji nizajo izjemne dosežke, s sogovornikom pa smo pogledali še v prihodnje generacije. »Pogled trenutno ni ravno rožnat, se pa lahko hitro tudi obrne. Smo majhni, kolesarjev ni veliko. Klubi životarijo. Delajo, a lahko bi še bolje, če bi bila podpora boljša,« je na to temo spregovoril Polanc. »V Sloveniji je tako, da se vsako eno ali dve generaciji najde nekdo, ki je malo boljši. To pomeni, da lahko pride tudi v ekipo ProTour. Letos mladinske sezone praktično ni bilo. Delal sem tudi s tujimi kolesarji in lahko rečem, da so naši izredno disciplinirani in pridni. Tudi stroka ne dela slabo. Pravijo, da so v športu tri stvari: najprej je treba najti, potem natrenirati, potem dati priložnost. Ko smo pri priložnosti, so te zelo povezane s financami. Ti fantje, o katerih sva govorila, so dobili glavno priložnost v okviru tujih ekip, niso pa tam iz njih naredili čudežev. Šli so dobri in so že imeli rezultate. Prvi dve točki sta torej v Sloveniji dobro opravljene, za tretji pogoj pa se bojim, da se pogoji slabšajo. Če bi nekdo obdelal finančno stanje, kaj se v slovenskih kolesarskih klubih dogaja zadnjih dvajset, trideset let, bi videl, da po letu 2008 finančno stagnirajo. Ni denarja niti za organizacijo dirk. Zelo bi bil vesel, če bi se glede na te uspehe kaj spremenilo. V Angliji je na primer kolesarstvo po uspehih dobilo status športa, pomembnega za državo. Je kar nekaj systemskega denarja, s katerim so okrepili zvezo, programe spodaj. Morda bi tudi pri nas lahko razmišljali o tem. Kolesarstvo je po mojem mnenju prikrajšano,« je še povedal Miran Kavaš, ki je pred leti izdal tudi praktični vodnik Trening kolesarjev.

Na robu

Kot dan brez zobobola, 2. del

Čudež v Watowicah

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Delala sem v neki turistični agenciji, veliko sem potovala, uživala sem življenje z veliko žlico. Bližnji so bili nekako prepričani, da sem lezbijka, saj me nikoli niso videli z moškim, a nisem bila. Le do čustvenih zvez sem bila hladna kot špricer ...«

Vanda je nadaljevala: »Vsakič, ko sem se s kakšne poti vrnila domov, se mi je zdelo, da je oče bolj suh, bolj bled, skoraj posušen. Nekako sem se ga bala vprašati, kaj mu je. Govorila sem si, da se z Ireno verjetno kaj prepirata, pa si nespornost

preveč jemlje k srcu. Žal sem se motila. Imel je raka. Zakaj mi tega ni hotel povedati, ne vem. Nekoč me je na Letališču Jožeta Pučnika pričakala Irena. Da se mora o nečem z menoj pogovoriti. Zelo previdno mi je povedala, da je z očetom zelo slabo. Nisem mogla verjeti! 'Njegovo zadnje upanje je konoplja. Če ne bo pomagala, bo umrl,' mi je dejala.

Po tistem pogovoru sem bila doma vsak prosti trenutek. Saj sem ga imela zmeraj rada, a zaradi vsega, kar sem doživela v otroštvu, je bilo moje srce podobno ledeni trdnjavi. Hladno. V težkih trenutkih mi je oče zupal marsikaj. Pa ne le o mami in bolezni, tudi o sebi in Ireni. Videla sem, da bi mu bilo še dosti huje, če je ne bi imel ob sebi. Šele takrat sem spoznala, da je zelo plemenita ženska, predvsem pa nevsiljiva. Nikoli se ni vrivala med naju z očetom. Konoplja je očetu podaljšala življenje za skoraj dve leti. 'Ko me več ne bo, boš imela ob sebi Ireno,' mi je ves čas govoril. Zaspal je v njenem naročju, medtem ko sem peljala skupino turistov na neko razstavo na Dunaj.

Šele ob očetovi smrti sem se začela zavedati, kako drugačno bi bilo moje življenje, če bi takrat, ko so se mi v

otročtvu dogajale hude reči, pristala pri mami. Bi mi pri njej sploh kdo prisluhnil in me razumel?

Ni mi bilo lahko. Včasih se mi je zdelo, da se tudi mene loteva norost. Turistične skupine, ki sem jih vodila po Evropi, pač niso dovoljevale kakšnega samopomilovanja. Spominjam se zakonskega para iz Japonske. Bila sta že upokojena, po Evropi pa sta iskala svojo izgubljeno hčerko. Zdelo se mi je zanimivo, da sta bila kot zelo premožna intelektualca tako zelo starokopitna! Kljub temu da sta bila prijetna, sem razumela njuno hčerko, da se je pred njima skrila. Pogovor z njima mi je dal misliti. Težave v medsebojnih odnosih imajo vsi narodi tega sveta. Vrsto let sem bila prepričana, da smo le Slovenci eni veliki težaki, ki grenimo življenje drug drugemu.

Leta so tekla, po operaciji kolkov sem nekaj časa imela pri sebi tudi Ireno. Večeri, ko je sedla h klavirju, so bili med najlepšimi. Nekoč jo je obiskal njen nečak Ratko. Onjem sem vedela marsikaj, med drugim tudi to, kako je v letu, ko se je Slovenija osamosvajala, zbežal iz vojašnice nekje v Bosni. V bistvu je pomagal prijatelju, ki je želel biti ob svoji ženi, ko bo

rojevala. Več kot štirinajst dni sta bila v smrtni nevarnosti, ko sta se prebijala proti Kolpi. A iz te pustolovščine je naredil zanimivo zgodbo, ki sem ji zelo rada prisluhnila. V življenju ni imel sreče. Kot inštruktor vožnje je s svojim učencem doživel hudo prometno nesrečo. Posledice so bile hude: za odvajanje blata je imel vrečko, skupaj z njo pa kup kompleksov. Dekleta so se obračala stran, ko so izvedela za to hibo. Mene to ni motilo. Njegova toplina, čustvena zrelost, empatija, ki jo je čutil ne le do ljudi, temveč tudi do živali, me je zelo pritegnila. Začela sva se sestajati, rodila se je ljubezen. Ko sem bila že prepričana, da se bova poročila, se je ustrašil. Čeprav sem bila zelo prizadeta, sem ga razumela. Pustila sem času čas, za pol leta sem se preselila v Španijo, kjer sem se vpisala na magistrski študij. V času dopusta sem se s prijateljico odpravila na Irsko. Prijateljica niso mogle razumeti, da sem zaljubljena v invalida, ki me za povrh še ne mara, namesto da bi se odzvala številnim povabilom drugih moških. Nekajkrat sem poskusila, pa ni šlo. V primerjavi z Ratkom so se mi zdeli plehki in prazni.

Nekoč pa me vsa panična pokliče Irena in mi pove, da

je Ratko dobil neko bakterijo in da je bolnišnici, ker njegovo življenje visi na nitki. Bil je vidno shiran, bled v obraz, v času, ko ga nisem videla, so mu posiveli lasje. V dno srca se mi je zasmilil. Vsak dan sem ga obiskovala, ga držala za roko. Ker je bil precej veren, sem mu brala iz revije Ognjišče. Počasi, korak za korakom, je prihajal k sebi. Ni mogel verjeti, da me spet vidi, a tokrat se nisem dala odgnati. Tisti meseci so bili sploh zelo stresni. Umrla mi je tudi mama. Pred tem je že velikokrat poskušala narediti samomor, a so jo zmeraj rešili ... Njena smrt me niti ni prizadela. Če sem zaprla oči, sem si komaj še lahko predstavljala, kakšna je bila. Na pokopališču sva bili z babico sami, nihče drug ni bil povabljen na pogreb. Ob čaju, ki ga je skuhala, mi je potem pripovedovala o težkem življenju, ki ga je imela z mojo mamo. Pred tem pogovorom nisem nikoli niti pomislila, da se je, reva, žrtvovala za svojo hčerko. Ker se moj oče, ni hotel ... Težko se je bilo sprijazniti, da vsaka družina hrani tudi skrivnosti in da ima vsaka resnica lahko tudi drugo plat.

Med maminimi stvarmi mi pa ni dovolila brskati. S seboj sem želela vzeti vsaj kakšno fotografijo, pa mi je rekla, da je že vse zažgala. Čudno. Po tem večeru je nisem nikoli več videla. Dve leti kasneje so jo pokopali na občinske stroške, o njeni smrti pa me ni nihče obvestil. Pokopana je, tako kot

mama, v skupni grobnici. Sem in tja grem na pokopališče in jima prižgem svečo.

Ne da bi si tega želela, sem začela doživljati krizo srednjih let. Moje vrstnice so imele otroke že v srednji šoli, jaz pa še resnega fanta ne! Ni mi bilo lahko. Prebliski, da bi bilo treba takšnemu življenju narediti konec, so bili vedno pogostejši. Tudi Irena je opazila, da se z menoj nekaj dogaja. Pritisnila je na Ratka, naj mi pomaga, tako kot sem nekoč jaz njemu. Spet sva se zblížala. Obema se je vidno oddahnilo, ko se je to zgodilo. Četudi je bil zaradi bolezni še zelo šibek, je zmogel toliko moči, da se mi je pridružil, ko sem peljala romarje na Poljsko, v Wadowice, rojstni kraj papeža Janeza Pavla II. Še danes ne vem, kaj točno se je tam zgodilo. Četudi sem imela sebe bolj za ateleisto kot vernico, se je v tisti iskreni in globoki molitvi, sredi katere sem se znašla, nekaj dotaknilo tudi mojega srca. Spomnim se, da me je Ratko prijel za roko – in takrat sem vedela, da se ne bova nikoli več ločila.

Na njegovo željo – meni je bilo vseeno – sva se tudi poročila. Oba sva bila prepričana, da otrok ne bova imela. Malo ne zaradi posledic njegove bolezni, malo pa ne zaradi moje starosti. Ko sem zanosila, sem bila prepričana, da je to čudež. Ali pa sreča, ki si je nisem zaslužila. Še sama ne vem.«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Rodoljub Franc Ravnihar

PETER COLNAR

V Mekinjah, naselju v predmestju Kamnika, ki leži med rekama Kamniška Bistrica in Nevljica in se prvič omenja med letoma 1143 in 1147, ko je bil na Mekinjskem gradu sedež andeških ministerialov, se je 23. septembra 1832 rodil Franc Ravnihar, ki se ga je oprijela oznaka rodoljub. Bil je med Slovenci, ki so močno vplivali na družbeni razvoj v Ljubljani in s tem tudi na Slovenskem. Njegov oče Janez se je rodil v Škofji Loki.

Franc je leta 1851 stopil v računsko službo pri kranjskem deželnem odboru. Dne 30. maja leta 1870 se je oženil s 16-letno ljubljansko krasotico Faniko Perme iz bogate obrtniške rodbine v Špitalski ulici (danes Stritarjeva ulica 7), ki je s svojo izobrazbo in glasbeno nadarjenostjo postala zvezdnica gledaliških, glasbenih in plesnih prirediteljev Narodne čitalnice.

Leta 1870 je postal deželni blagajnik, leta 1884 knjižničar in odbornik Dramatičnega društva. Leta 1872 je bil med pobudniki ustanovitve Glasbene matice in 16 let njen prvi predsednik ter nato častni član. Glasbena matica je združevala ljubiteljske in poklicne glasbenike. Med društvene člane so že ob ustanovitvi pristopile pomembne osebe slovenskega javnega življenja, ugledni ljubljanski meščani in tudi kulturniki in rodoljubi iz drugih slovenskih krajev. Glasbena matica je najprej začela izdajati slovenske skladbe in zbirati ljudske pesmi. Leta 1882 je ustanovila glasbeno šolo, leta 1891 pevski zbor in začela koncertno dejavnost. Želje društvenih članov o ustanovitvi koncertnega orkestra so se uresničile s prvo Slovensko filharmonijo in

z Orkestralnim društvom. Leta 1919 je Glasbena matica z ustanovitvijo konservatorija izpolnila svoj najpomembnejši cilj – omogočiti glasbeno izobraževanje poklicnih glasbenikov.

Leta 1882 je kupil grad Jama (Grubenbrunn) v Zgornji Šiški in ga čez 11 let tudi prodal. V letih 1883 do 1897 je v ljubljanskem občinskem svetu vodil finančni in olepševalni odsek. V tem času je tudi organiziral pešpoti za Cekinovem gradom v Šiško. Leta 1894 je odšel v pokoj in se odtele udeleževal vseh narodnih gibanj. Bil je med ustanovitelji ljubljanske Narodne čitalnice, njen dolgoletni odbornik in predsednik.

Leta 1863 je ustanovil društvo Južni Sokol, ki je bil prvo telovadno društvo na Slovenskem. Južni Sokol so oblasti leta 1867 ukini- le zaradi tako imenovanega

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- V Innsbrucku se je 21. 9. 1415 rodil cesar, deželni knez, državnik, monarh, plemič, vojvoda Friderik III. Habsburški. Dedna pogodba med Habsburžani in knezi Celjskimi, ki je bila sklenjena leta 1443, je zagotovila, da so Habsburžani po izumrtju Celjskih leta 1456 podedovali njihove posesti, s čimer se je oblast Habsburžanov na Slovenskem utrdila in ozemeljsko tudi zaokročila. S privilegiji je močno vplival na gospodarski razvoj Kamnika.
- Na Brezjah se je 22. 9. 1863 zgodilo prvo čudežno ozdravljenje Marije Tavčar.
- 23. 9. 1790 se je v Strahinju rodil mengeški župan Mihael Stare. Leta 1809 se je poročil z Nežo Markič iz Naklega. Leta 1811 je v Mengšu kupil hišo ter odprl gostilno ...
- Na Bledu se je 25. 9. 1918 rodil strojnik Anton Baloh. Bil je vrhunski strokovnjak za termodinamiko in procesno tehniko, predvsem v zvezi s pridobivanjem sladkorja.
- V Mateni se je 27. 9. 1890 rodil zbiralec ljudskih pesmi Franc Kramar. Bil je organist, nazadnje v Poljanah nad Škofjo Loko.

sokolskega ekscesa (pretepa med pripadniki nemškega tabora in sokolovci, v katerem je bil udeležen tudi ljubljanski župan in viden pripadnik Sokola

Etbin Henrik Costa). Že naslednje leto je bil ustanovljen Ljubljanski Sokol. Ta društva so bila protitež nemškemu telovadnemu društvu.

Spolno nasilje med mladoletnimi vrstniki

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Spolni delikti seveda niso bili mestni privilegij, tudi z dežele so prihajale prijave »nemarnih dejanj«. Najprej primer, ki je na spolnost zgolj nakazoval.

Avgustovskega dopoldneva leta 1856 sta se na občinskem pašniku Studenca sprli sestri Helena (17) in Marija (18) Intihar z vaškima pastirjema iz Kota pri Igu, z Avguštinom Ušeničkom (15) in Mihaelom Križnarjem (17). Ker z zmerjanjem niso nič opravili, je Miha Heleno udaril s pastirsko šibo in jo nato, ko je skočila vanj, vrgel na tla in ji, da bi jo osramotil, dvignil krilo.

Ko je to naredil, je nanj planila starejša Marija, ga vrgla po tleh, ga pritisnila ob tla, praskala po vratu in mu pulila lase. Avguštin mu je pomagal s tem, da je Marijo s šibo tepel po hrbtu in ta je Miho spustila. Miha je vstal in hotel pobrati slamnik, ki mu je padel z glave, vendar ga je Marija prehitela, pograbila slamnik in ga zmečkala z rokama. Sedaj pa je Miha skočil vanjo, jo vrgel po tleh in v sramoto še njej dvignil krilo. Dekleti sta kričali, drugi pastirji pa so gledali ruvanje in se smejali.

Ušenik in Križnar sta naposled pustila dekleti in se vrnila past živino. Mati deklet je bila v bližini in jo je privabilo kričanje, hčeri sta ji povedali, kaj je bilo, mati pa je s tem seznanila župnika na Igu. Tudi s tem, da so dekletoma, ležečima na tleh, dvigovali krila. To zadnje je dalo župniku slutiti, da bi lahko šlo za poskus posilstva, in je zadevo prijavil orožnikom, ki so oba fanta takoj prijeli in odgnali v Ljubljano. Tam je državno pravdnštvo (tožilstvo) ugotovilo, da je šlo za pretep in nesramnost, vsekakor pa ne za poskus dvojnega posilstva v gruči pastirjev. Tega bržčas ni verjel niti župnik, ampak je hotel s tako resno prijavo mlajšim faranom vcepiti strah pred podobnim ravnanjem v prihodnje.

Na paši se je dogajalo marsikaj, zlasti ko je mladina spolno dozore(va)la. Če so stvari prišle na dan, je bilo dostikrat težko ugotoviti, kaj se je zares dogajalo oziroma komu verjeti. Nekaj takega se je zgodilo vročega dopoldneva konec julija 1853 v Studencu, okraj Lož. Andreja Milavca (16) so obtožili posilstva Katarine Krašovic (12). Na zaslišanju je priznal občečevanje s Katarino in da ga je sama napeljala k temu. Pravila da mu je namreč, kako je slišala odrasle govoriti o mesenem občečevanju. Ko sta potem s Katarino zaradi velike vročine sedla v grmovje, ga je prišla grešna sla in je občečeval z njo. Da se sploh ni nič branila in je sama dala nogi narazen. Po občečevanju je pospel naprej, Katarina pa je ponovno prišla k njemu in ga prosila, da naj še enkrat občečuje z njo, kar je tudi naredil. Takoj se je ulegla na tla in on ji je ustregel. Katarina je to zanikala, češ da jo je na silo vrgel na tla, da je jokala in kričala, a je nihče ni slišal.

Na sodišču je Andrejev zagovornik poudaril, da Andrej ni vedel, da je bila Katarina stara manj kot 14 let in da kot kmečki otrok ni mogel vedeti, da je občečevanje z mlajšo osebo od te starosti zločin. Sodišče je upoštevalo njegovo mladost in zane-marjeno vzgojo ter ga obsodilo zgolj na enoletno zaporno kazen.

Vaš razgled

Na enem od vrtov v Stražišču pri Kranju je zraslo precej nenavadno »jabolko«. A jabolčnega zavitka iz tega »jabolka« prav gotovo ne bi mogli pripraviti, saj gre pravzaprav za bučo, ki je deblo jablane spretno izkoristila, da se je povzpela v višave. Kdo ve, mogoče pa si je zaželela boljšega razgleda, kot bi ga bila deležna čisto pri tleh, kjer je sicer običajno mesto za vse njene »sorodnice«. M. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Čebele samotarke so dandanes vedno bolj redke. Zaradi sprememb v okolju, zlasti zaradi intenzivnega kmetijstva, onesnaževanja in načina gradnje, vse težje najdejo dovolj hrane in primerno mesto za gnezdenje. S preprostimi ukrepi jim lahko pomagamo: s sajenjem različnih medovitih rastlin, vzdrževanjem cvetoče trate in postavljanjem gnezdilnic. Vse to vedo tudi mladi ekologi z Osnovne šole Gorje, ki vestno skrbijo za prijaznejše okolje čebel pa tudi ostalih živali. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (557)

Newtonova zgodnja dela

MIHA NAGLIČ

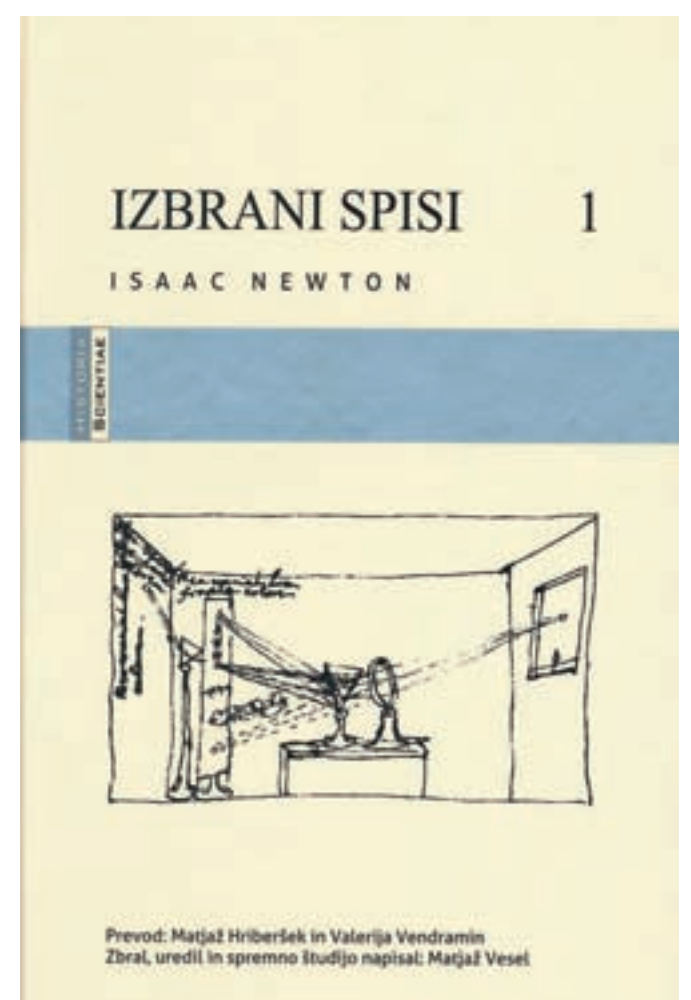
»Prostor se v vse smeri razteza vse tja v neskončnost. Ne moremo si namreč kjer koli predstavljati meje, ne da bi obenem umevali, da onstran nje obstaja prostor. In zato se vse ravne črte, paraboloidne, hiperboloidne, vsi stožci in valji ter druge tovrstne oblike nadaljujejo vse tja v neskončnost in niso nikjer omejene, čeprav jih vseprek sekajo črte in raznovrstne površine, ki se prečno širijo, ter skupaj z njimi samimi v vseh smereh sestavljajo segmente oblik. Toda da boste imeli kak primer neskončnosti: zamislite si neki trikotnik, čigar osnovnica in ena stranica mirujeta, druga stranica pa se okoli končne točke, ki se dotika njegove

osnovnice, tako suče na ravnini trikotnika, da se trikotnik na vrhu postopoma odpira, in medtem v svojem duhu opazujte točke, kjer sta se dve stranici srečali, če sta se le podaljšali vse do tja; očitno je, da so vse te točke na ravnini črti, na kateri leži mirujoča stranica, in da so nenehno toliko bolj oddaljene, kolikor dlje se suče gibljiva stranica, vse dotlej, ko se znajde vzporedno z drugo stranico in se z njo ne more več nikjer srečati. In zdaj vprašam, kolikšna je bila oddaljenost zadnje točke, v kateri sta se stranici srečali? Gotovo je bila večja, kot jo je sploh mogoče zaznamovati, oziroma bolje, nobena od točk ni bila zadnja, zato je ravna črta, v kateri se najdejo srečevališča vseh tistih točk, dejansko več kot končna.

In ni mogoče, da bi kdo rekel, da je ta 'črta' neskončna samo po 'naši' predstavi in ne dejansko; kajti če bi bil trikotnik dejansko uporabljen, bosta njegovi stranici vedno dejansko usmerjeni proti neki skupni točki, v kateri bi se obe stikali, če bi se le podaljšali, in zato bo takšna točka, kjer bi se podaljšani 'stranici' stekali, dejansko vedno obstajala, četudi si je mogoče umisliti, da obstaja zunaj meja telesnega sveta; in zato bo črta, ki jo zaznamujejo vse te točke, dejanska, četudi se nadaljuje naprej onstran vsake oddaljenosti.« (str. 105)

Isaac Newton, Izbrani spisi I, prevedla Matej Hriberšek in Valerija Vendramin, Založba ZRC, Ljubljana, 2020, 232 strani

Gornji odlomek je iz razprave O težkosti (De gravitatione) enega zgodnjih del Isaaca Newtona, za katerega vsi vemo, da je bil fizik, manj pa, da je bil tudi matematik, astronom, filozof, ezoterik in alkimist. Tudi ta odlomek priča, da je bil fizik (po predmetu obravnave) in filozof (po načinu razmišljanja in pisanja). Sodeč po naslovu knjige založba načrtuje tudi izdajo njegovih poznejših in bolj znanih spisov, ki so povzročila pravo znanstveno revolucijo. Knjigo je uredil Matjaž Vesel, ki je napisal tudi spremno študijo.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Čaka vas veliko raznovrstnih pogovorov, zato je dobro, da vam komunikacija ne predstavlja težav. Imeli boste tudi vlogo poslušalca in bodite pozorni pri besedah, ki so lahko zelo pomembne. Na poslovnem področju vas čaka se zelo veliko.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Morda ste bili čustveno malo preveč odprti, zato vas je nekdo napačno razumel in je vašo odprtost vzel po svoje. Sčasoma se bo vse postavilo nazaj na svoje mesto, a to bo terjalo čas in potrpežljivost. Pri projektu imate dobre in plodne obete.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ves teden se vam bo veliko dogajalo. Iz trenutka v trenutek ne boste vedeli, kje boste, in vse se bo odvijalo hitro. Ste človek akcije, zato vam bo vse dogajanje v spodbudo in prav nič ne boste izčrpani. Čaka vas presenečenje.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Čakajo vas nova spoznanja na področju ljubezni. Vse, kar je bilo doslej skrito pod tančico skrivnosti ali pa vam je povzročalo skrbi, se bo razkrilo. Pripravite se na večji preobrat, saj bodo premiki bliskoviti. Za premišljevanje ne boste imeli časa.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Dobili boste novice o spremembah na delovnem mestu. Prvi hip se bo ustvarila panika in strah pred neznanim, a prav hitro se vse normalizira in ugotovite, da je vse skupaj zelo dobro za vas. Izkoristili boste čisto vse možnosti.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Upad delovne vneme se vas bo držal tudi v tem času. Eno-stavno mora miniti nekaj časa, da pridete k sebi in se od vsega odpočijete. Nikar ne imejte slabe vesti, saj ste v preteklem obdobju z delom pretiravali. Vzemite si prostor zase.

Tehnica (24. 9.–23. 10.)

Urejali boste uradne zadeve. Malo se boste jezili, ker ne bo šlo vse po načrtu, ampak na koncu se vse uredi v vašo korist. Na osebnem področju boste morali malo več dati od sebe in se potruditi v odnosu, ki vam veliko pomeni.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Radi ste v večjih družbah, še rajši pa imate razgovore samo v dvoje. Pa ni nujno, da so romantično obarvani. Tudi odnose s prijatelji je treba negovati. Vzeli si boste čas in se posamezno družili z različnimi ljudmi.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Zaradi določenih razmer se vam je kar nekaj projektov in potovanj prestavilo, a samo delo je še vedno počakalo. Dogovarjali se boste in se na koncu dobro dogovorili. Vse možnosti so še vedno odprte in takoj, ko bo mogoče, boste vse nadoknadili.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Čaka vas lepo presenečenje v poslovnem svetu. Končno dobite potrditev za svoje delo in uspehe, ki niso ostali skriti, kot ste mislili in se bali. Napredovanje ne bo samo po imenu in nazivu, ampak se bo poznalo tudi pri denarju.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Na trenutke boste kar malo preveč nesamozavestni, saj to ni v vaši naravi. Kadar ne gre vse po načrtu, ne smete izgubiti poguma, ampak se morate le še malo bolj potruditi. Saj veste, da se nobena stvar ne zgodi čez noč. Kmalu pride do preobrata.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Nekdo bo hotel vplivati na vas s svojim mnenjem in nasveti. Ne boste se pustili prepričati, kar je pravilno, saj ste le vi tisti, ki odločate. Nasveti sicer ne škodujejo, a vsaka stvar ima svojo mejo in vi jih znate postavljati. Veseli boste.

TA JE DOBRA

Gneča pri frizerju

Moški pomoli glavo v frizerski salon:
 »Koliko časa bi moral čakati na striženje?«
 Frizer se ozre po čakajočih v lokalu:
 »Dobri dve uri.«
 Moški zapre vrata in ga tisti dan ni bilo več nazaj. Čez nekaj dni se zopet pojavi in kar pri vratih vpraša:
 »Čez koliko časa bom prišel na vrsto?«
 Brivec zopet pogleda po polnem lokalu in pravi:
 »Ne prej kot čez tri ure.«
 Moški odide. Čez teden dni pride spet:
 »Kdaj bi lahko prišel na vrsto?«
 Frizer mu odgovori:
 »Čez pol ure.«
 Možakar odide, brivec pa pravi svojemu vajencu:
 »Joško, steci za njim in poglej, kam ta tip gre, ko zapre vrata lokala!«
 Vajenec se hitro vrne in komaj zadržuje smeh.
 »No, hudiča, ali si ugotovil, kam gre ta tip od tu!«
 »K vam domov, šef!«

Pri psihiatru

Psihiater nagovori pacienta:
 »Zdaj mi pa lepo v miru in po vrsti povejte, kako se je vse to z vami začelo.«
 Pacient pogleda v strop in začne: »Na začetku sem ustvaril nebesa in zemljo.«

Napačno rešil križanko

Mož rešuje križanko, žena mu gleda čez ramo in mu čez nekaj časa reče: »Tule si se pa zmotil, veš. Rešitev za 'največji tič' ni 'moj', ampak 'noj'.«

LAŽJI SUDOKU

3	9		6	4	2
8	5	4		3	
	6	2		5	8
		3	9		2 7
6		3	7		5
4	2		6	1	
	1	4		9	3
		1		5	7 8
7	8		5	2	

Rešitev:

7	1	6	9	9	6	2
8	2	5	1	9	7	6
9	6	7	9	1	5	7
6	6	1	9	9	2	7
5	9	7	2	6	1	6
2	2	9	1	6	9	9
6	9	5	7	9	1	1
1	9	6	6	7	9	8
7	7	1	9	9	6	2

TEŽJI SUDOKU

2		1	9	8			
	5		6	2	1		8
							9
		6				8	5
3							4
5	8				7		
7							
4			8	3	9		6
				7	5	1	

Rešitev:

2	6	1	9	8	3	5	4
7	5	8	6	2	1	9	3
9	4	3	7	5	6	2	8
1	8	9	5	6	7	3	2
5	6	7	2	9	1	4	8
8	2	9	4	3	6	5	7
6	7	1	2	8	5	9	3
9	3	4	8	6	1	7	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

PRIPRAVITE SE NA JESEN

Vključno z nastavki

Top cena

299,99

Visokotlačni čistilnik Kärcher »K5 Premium Full Control Black«

Maks. 145 bar. Z visokotlačno pištolo in odstranjevalcem umazanije. Maks. pretok: 500 l/h. Maks. dotočna temperatura: 40°. Z 8-m visokotlačno cevjo. Moč: 2 100 W. Št. art.: 1605526.

Top cena

79,99

WPC ograja

Antracitne barve. Iz materiala WPC, odpornega proti vremenskim vplivom in enostavnega za vzdrževanje. Profilirana površina. Mere: 180 x 180 cm. Št. art.: 1381359.

Ponudba velja v **OBI Kranj** do 15. 10. 2020 oz. do razprodaje zalog. Cene so v EUR z vključenim DDV.

SESTAVIL: F. KALAN	NOVINARKA JAMNIK	SESTAV STROJEV	SL. PISEC (D. J.)	VODNA ŽIVAL	ARALSKO JEZERO	LUIS NANI	NAVARJEN DEL ČESA	PRISTAŠ ADAMITOV	MELODIČNI OKRASEK	EDO ŽITNIK	DUŠENA JEDIZ PAPIRIK IN PARADIZNIKA	DEFEKT. OKVARA	REKA V ŠVICI, AAR
SURF							13						
DRŽAVA S POUČENOM NA KMETIJSTVU													
GOZDNA PTICA			6			KMEČKO NASELJE SL. IGRALEC (BRANE)				KRAJ PRI POREČU			
IGRALKA RYAN				IGRALEC NEESON					JADRANSKI OTOK	ŠVEDSKO SMUČIŠČE EPOHA			16
PESNIK GRUDEN				GLAVNO MESTO JORDANJE	SL. GEOGRAFI (IGOR) TROPSKI KUŠČAR							PRSA	KNJIGA Z ZEMLJEVIDI
NAJAVITEV							GLAVNO MESTO ALBANJE						
KOZAŠKI POGLAVAR		9					OTOK V BALEARIH	LEŠEN ZLOZLJIV METER KRAJ NA DUGEM OTOKU					18
GORENJSKI GLAS	DRŽAVA V SREDNJI AMERIKI	CVETLICA Z GOLICE VELIKA OPICA								PODATEK O DNEVU, MESECU IN LETU	DEJAN LOVREN PESNICA VOUK		
2520 M VISOK VRH V SLOVENIJI						PRAPOR, ZASTAVA ZEVSOV SIN, AJAK							
ORANŽADA				GLASBENIK YOUNG IGRALKA WINSLET			3		REKA V TURCIJI, ARAKS UMETNOST				
RTV DOPISNIK (PRIMOZ)					AZIJCI (SLABS) DROG V KOZOLCU							JAPONSKO ŽGANJE	LESENA SKLEDA
THOMAS NELSON			NOETOVA BARKA JAPONSKA NABIRALKA BISEROV					JELEN, KI SE RUKA OKRAŠA NA ANTICNIH STEBRIH					
ATLETINJA ŽUPIN						LITERARNI JUNAK 007 BOND	GL. MESTO ERITREJE GRŠKI BOG VOJNE		17				
OSREDNJI DEL JAJCA				12					NASILNEŽ	RIMSKA PRESKRBA Z ZITOM	ALEŠ PAJOVIČ LOVEC (ZARG.)		4
IGRALKA RINA	8			RUŠKA KOČIJA SNEŽNA GRUDA									
KONRAD ADENAUER			VRSTA GLINE ŠPORTNI REKVIZIT									DRŽAVA V AFRIKI	HINDIJSKA VELIKA KACA
HOKEJIST KOPITAR					ŽENSKI SPOLNI HORMON SOSEDA ANGLEZINJE				5				
GORENJSKI GLAS	LASTNOST ŽARKEGA	ORIS, OCRT ZBORNIK, LETOPIS					LESENA POSODA ZA SOD, LEGA	DRAMA IVA BREŠANA UGO TOGNAZZI					
NAŠA PEVKA (TANJA)						MODEL GIBANJA LUNE OKORNEŽ, POČASNEŽ					2		
ŠAHISTKA KUŠNIR				OBDELOVALEC POLJA ORIENTALSKA KRCMA			10		TON, GLAS VLADAR BANOVI NE	TOM ARNOLD JADRANSKI OTOK			
RADO MULEJ			NIZOZEMSKO MESTO SLIKARSKA DEŠČICA					PEVSKA SKUPINA REKA V RUSIJI					SLOVANSKI VLADAR
ČEPICA			1					OSEBA, KI KAJ SNUJE					
JUDOV SIN						ZGOD. POKRAJINA V GRČIJI AM.IGRALKA (SUSAN)							15
IGRALEC MINEO				LEDENA GORA SREDNJA VREDNOST			11			NOČNI LOKAL			
MODEL VOZILA LANCIA													
ESTROGEN PAŠET SARANDON TARATAJKA VRISER	MUREN	KATRAN GLAVNO MESTO TIBETA											
IZVRŠNI ORGAN OBLAŠTI	7												
OLIVER HARDY				IVAN NOVAK POJEDINA, GOSTIJA									19
MESTNA ČETRT DUBROVNIKA													
REKA V SEVERNI ITALIJI													
HRVAŠKI PEVEC (GORAN)				14									

Nagrade: 3-krat praktična nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do četrta, 8. oktobra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	

Pogrešali koncertne dogodke

V Šenčurju je po dolgem času moč obiskati koncerte v zaprtem prostoru. V športni dvorani je kot prva nastopila skupina Kvatropirci, teden dni zatem Luka Basi, obetamo pa si še koncerte Siddharte in Vlada Kreslina. Organizatorica dogodka nam je zaupala, kako je poskrbljeno za varnost, obiskovalci pa, ali imajo zadržke pri obisku koncerta.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Šenčurska športna dvorana, v kateri je dovolj prostora za 1800 obiskovalcev, je bila zapolnjena manj kot tretjinsko, saj so po besedah organizatorke Maruše Korelc lahko v skladu z ukrepi za preprečevanje širjenja covid-19 sprejeli le 450 ljudi. »Poleg tega, da smo morali zagotoviti dvometrsko varnostno razdaljo tako pri prihodu kot tudi med sedišči, smo morali označiti tudi vse piktoگرامe in v dvorani namestiti razkužila ter varnostna obvestila. Od odra do prve vrste mora biti osemmetrski razmik. Do sedišča obiskovalce pospremimo oziroma usmerimo. Po novem morajo ves čas koncerta nositi zaščitno masko. Novost je še ta, da bo ob prihodu stacionarna kamera vsem obi-

Pred koncertom v zaprtem prostoru, med njim in po njem veljajo ukrepi, ki zagotavljajo varno glasbeno doživetje. / Foto: Primož Pižulin

uredila dvorano in vse drugo, si ne moremo privoščiti. Cene vstopnic so ostale enake, stroški pa so mnogo višji. Kljub vsemu se mi zdi pomembno, da dogodki so, saj ljudje potrebujemo zabavo. Opažam, da so obiskovalci nekoliko prestrašeni, predvsem starejše generacije. Pri premagovanju zadržkov pa je ključno zaupanje, zato jim organizatorji zelo odzivno in vestno odgovarjamo na vprašanja in pojasnjujemo vse ukrepe, ki bodo zagotovili varen obisk koncerta.

V Šenčurju so drugo nedeljo v septembru nastopili Kvatropirci. Dva izmed štirih članov, Tomaž Krt in Samo Kališnik, pravita, da po sprostitvi ukrepov nastopajo več kot običajno. »Glasbeniki smo bili med epidemijo popolnoma omejeni, dela ni bilo, prihodka tudi

ne. Bili smo sredi turneje, ko smo morali z danes na jutri odpovedati vse nadaljnje koncerte. Na drugi strani pa je država na nas popolnoma pozabila. Z Zavoda za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije smo pred kratkim dobili le sporočilo, da bomo iz rezervnega sklada dobili neke vrste pomoč, to je vse,« sta dejala sogovornika in dodala: »Trenutno imamo ogromno koncertov, nastopamo tudi ob sredah, četrtkih in petkih. Poleg tega smo skupina, ki prepeva na porokah, teh pa je kar veliko. Je pa na koncertih opaziti, da energija ljudi ni enaka, kot je bila pred pojavom koronavirusa, poleg tega je obiskovalcev mnogo manj. Glasbeniki se kljub vsemu trudimo, da jim ponudimo pristno glasbeno doživetje, obenem

pa jim svetujemo, naj na koncertih uživajo in se sprostijo, kot so se poprej.«

Za Kranjčanko Nino Bovha in Jano Jereb s Trebije je bil to prvi koncert v času covid-19. »Pomislekovi glede obiska koncerta nisem imela, saj mislim, da na tovrstnih dogodkih ni večje možnosti okužbe kot na drugih dogodkih in lokacijah. Za varnost je primerno poskrbljeno. V parterju je razmik med stoli dovolj velik, na tribunah bi bil morda lahko večji,« je dejala Nina Bovha, Jerebova pa je še dodala: »Pogrešala sem koncerte, ni prav, da so kulturno dogajanje popolnoma prepovedali. Tovrstnih glasbenih dogodkov bi morali biti še več, saj ljudje potrebujemo razvedrilo, obenem pa je prav, da podpremo slovenske glasbenike z obiskom njihovih koncertov.«

»Glasbeniki se trudimo, da obiskovalcem ponudimo pristno glasbeno doživetje, in jim svetujemo, naj na koncertih uživajo ter se sprostijo, kot so se poprej.«

skovalcem izmerila telesno temperaturo. Tudi po koncertu velja poseben protokol izhoda, kjer je zagotovljena varnostna razdalja,« je varnostne ukrepe pojasnila Korelcova in nadaljevala: »Organizatorju se priprava tovrstnega dogodka izplača le v primeru, da večino dela opravi sam. Agencije, ki bi

PREJELI SMO

Zapora Gradnikove ceste

Živim v raju pod Triglavom, točno v lepem srednjeveškem mestecu Radovljica, še točneje na Gradnikovi cesti – tu bodo živeli srečni ljudje. Tako je bilo do letošnjega državnega praznika, ko so mi brez posebne, bolj rečeno točne obrazložitve zaprli mojo izhodno cesto. Postalo me je strah, saj ima celo naselje – pet blokov, nekaj deset atrijskih hiš – sedaj samo en izhod na prometno cesto iz Lesc v Radovljico. Kaj če v naselju zagori, kaj če pride do zapore

zaradi prometne nesreče, kaj če je potrebna hitra zdravniška pomoč ...? Zaprta bi čakala v tem lepem naselju na konec – česa? Raja pod Triglavom. Edino razlago na to zaporo mi je dal Andrej Kolar v Deželnih novicah. Kot piše, je zapora potrebna zato, citiram: »otroci, starejši občani, mamice z vozički, kolesarji, gibalno ovirani se ne bodo več oziroma mogli voziti z avtomobili po tej poti do šole, vrtca, ZD, nakupovalnega centra ...«. Iz njegovega pojasnila sem dobila vtis, da ta gospod nas, stanovalce naselja, ponižuje in se iz nas norčuje. Sam namreč stanuje na Gradnikovi cesti, ima dva izhoda in zaradi zapore svojo oziroma slepo ulico, se pa lahko po tej cesti, kamor se

ne smejo peljati v ZD bolniki, otroci v šolo oziroma v vrtec, starejši do trgovin, on lahko pelje. Kot razlog za zaporo navaja tudi policijsko kontrolo na postaji Izospan, okajeni gredo po Gradnikovi, nadalje dostavljavci paketov in raznašalci hrane, starejšim in bolnim skozni naselje. Ali ta gospod nima niti najmanjšega čuta do soljudi in njihovih potreb? Zato bi prosila za razlago potrebe po zapori ceste od bolj razsodnih in odgovornih ljudi. Menim, da bomo prebivalci razumeli, če bodo rešitve, ki so potrebne, zmogli pametno rešiti, in ne tako žaljivo.

ALENKA MENCINGER, DR.
DENT. MED.

Uredili lepotni center

ALENKA BRUN

Kranj – Nasproti avtobusne postaje v Kranju in v neposredni bližini nebotičnika so junija odprli novo prodajalno priljubljenega podjetja dm drogerie markt. Stavba opozori nase že z zanimivim videzom. Pred kratkim pa je v njej zaživel tudi prvi lepotni center dm Studia v Sloveniji, ki poleg frizersko-kozmetičnih storitev nudi tudi širok razpon profesionalnih, kakovostnih in luksuznih storitev. Salon bo omogočal celovito obravnavo za izbrano lepotno področje, ki bo vključevala tudi individualno svetovanje in izobraževanje ter

prilagojen program za vsako stranko posebej. Po želji stranke bodo v salonu s pomočjo osebnega kartona omogočali storitve vse leto s ciljem vzdrževanja najboljše kondicije kože, las in lasišča. Posebno pozornost so v dm Studiu namenili tudi opremiti prostora, kjer uporabljene nežni svetli toni in udobno pohištvo pričarajo trenutke brezskrbnega sanjarjenja, dajo prostor intimen pridih in s tem pripomorejo k dobremu počutju strank pri njih. Center lepote tako združuje vse lepotne storitve na enem mestu, vsak mesec pa bo poskrbel tudi za dodatna presenečenja.

Prostor omogoča udobno počutje strank in celovito obravnavo za izbrano lepotno področje.

Dokumentarni film o podvigu Luke Kovačiča

Kranj – Kranjčan Luka Kovačič je konec avgusta v eno tekaško avanturo povezal pet najvišjih slovenskih vrhov. Za pot, na kateri je v višino »nabral« 6.600 metrov, v dolžino pa 55 kilometrov, je želel porabiti manj kot 24 ur, uspelo pa mu je v 13 urah in 56 minutah. Celoten podvig so spremljale tudi kamere. Ekipa je že pripravila dokumentarni film, v katerem lahko Luko spremljamo od doline Vrata čez pet najvišjih slovenskih vrhov do Mangartskega sedla. Slabih 14 ur so strnili v 15 minut gorniške in tekaške akcije, prelepe narave in nekaj zabavnih vložkov. Film je za ogled na voljo na spletni strani <https://win.gs/3kKoeW7>.

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Zemlja je osnovno najpomembnejše orodje ne glede na to, ali pridelujete vrtnine, sadje, vinsko trto, zelišča, ste vrtičkar, trženjski pridelovalec, ekološki ali konvencionalni kmet, ali prekopavate ali ne. Odličan priročnik za vse, ki želijo spoznati sestavo tal ter kako jih izboljšati, da bodo rastlinam dostopna vsa hranila, ki jih potrebujejo za rast in dober pridelek.

17
EUR

* Poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narcocine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

144 strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

Dan slovenskih lekarn

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Vsako leto 26. septembra zaznamujemo dan slovenskih lekarn. Letošnja tema je Zdravila in moški. V ta namen bo izšla knjižica, ki nas vodi od fizioloških posebnosti moškega skozi različna življenjska obdobja do končne andropavze. Opisane so najpogostejše zdravstvene težave moških, kot so rak, motnje erekcije, plešavost, benigno

povečanje prostate ..., pa tudi katera zdravila ali prehranska dopolnila izbrati za določene težave, na kaj je treba pri izbiri izdelkov paziti, kam se obrniti po nasvet in pomoč. Knjižica bo od 26. septembra dalje na voljo brezplačno v vseh enotah Gorenjskih lekarn. Med 25. septembrom in 3. oktobrom bosta brezplačni tudi dve storitvi, in sicer izdelava osebne kartice zdravil in pregled uporabe zdravil.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI AVTOBUS BIOTERME PONEDELJEK 5. 10., TRST 8. 10., MOŽNOST KORIŠČENJA TURISTIČNIH BONOV na naslednjih destinacijah: STRUNJAN 4.–9. 12., 9.–14. 12., BERNARDIN 4.–9. 12., BANOVC 2.–7. 12., ŠMARJEŠKE TOPLICE 28. 11.–4. 12., RADENCI 22.–27. 11. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Dan odprtih vrat kmetije

Podnart – Ekološka kmetija Porta, Ovsiške 55, Podnart, vabi v nedeljo, 27. septembra, med 12. in 17. uro na 16. Dan odprtih vrat.

Ob Dnevh evropske kulturne dediščine

Jesenice – Gornjesavski muzej Jesenice ob Dnevh evropske kulturne dediščine vabi v torek, 29. septembra, ob 17. uri v »muzej na prostem« – pokrito halo ob tržnici na Stari Savi – na koncert Simfoničnega orkestra Jesenice z gostjami Katrinami, predstavitev zaključka projekta Naša industrijska dediščina naš ponos in javno vodstvo po razstavi tehniške dediščine.

Radovljica – Muzeji radovljiške občine Dneve evropske kulturne dediščine začenjajo z brezplačno delavnico polstenja Zmoči in gneti, na kateri boste pod vodstvom Tanje Legat ustvarili copate. Delavnica bo v ponedeljek in torek, 28. in 29. septembra, od 9. do 12. ure potekala v projekcijski sobi Čebelarškega muzeja. Obvezne so najave po e-pošti mro@mro.si.

O rezultatih analize vode iz izvira v Zgornji Besnici

Zgornja Besnica – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na izobraževalno-naravoslovni dogodek Predstavitev rezultatov celovite hidrogeološke analize vode iz geotermalnega izvira v Zgornji Besnici, ki bo v petek, 2. oktobra. Zbor bo ob 15.30 na parkirišču pri Podružnični šoli Besnica. S strokovnjakom iz Geološkega zavoda Slovenije se boste sprehodili do betonskega bazena nekdanjih Besniških toplič. Ob 16.30 bo v Krajevnom domu osrednje predavanje, v katerem bodo strokovnjaki GZS predstavili rezultate celovite hidrološke analize vode iz geotermalnega izvira. Udeležba je brezplačna, zaradi organizacije pa je potrebna najava udeležbe. Prijava in več informacij na: info@ctrp-kranj.si, 040 303 752 in FB-strani Centra.

IZLETI

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v torek, 29. septembra, vabi na kolesarski izlet Kranj–Voglje–Zalog–Kranj. Odhod bo ob 9. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Tura je srednje zahtevnosti, dolžina proge 45 kilometrov. Če bo deževalo, bo izlet odpadel, dobili pa se boste v Zdravljici.

Planinsko-pohodniški izlet na Talež

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet na Talež, ki bo v četrtek, 8. oktobra, ob 8. uri izpred Globusa. Hoje bo za od dve uri do dve uri in pol, višinska razlika bo 200 metrov. Pripravljeni sta lažja in težja izvedba poti. Potrebne so primerna obutev in pohodne palice, obvezne so maske. Prijave v zplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 5. oktobra 2020.

OBVESTILA

Naravi prijazen gorenjski vrt

Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na nagradni natečaj Naravi prijazen gorenjski vrt. Sodelujete lahko s svojimi hišnimi vrtovi, vrtički na terasah ali balkonih ter društvenimi ali šolskimi vrtovi. Več o natečaju in prijavnih lahko izveste na spletni strani in FB-strani Centra. Izbrani vrtovi bodo prejeli plakete in praktične nagrade za ekološko vrtnarjenje. Dogodek se izvaja v okviru operacije Spoznajmo biodiverziteti v naseljih. Prijava in več informacij na: info@ctrp-kranj.si, 040 303 752 in FB-strani Centra.

RAZSTAVE

Razstava Fotografskega društva Jesenice

Jesenice – Fotografsko društvo Jesenice vabi na odprtje društvene fotografske razstave članov Fotografskega društva Jesenice, ki bo v petek, 25. septembra, ob 18. uri v razstavnem prostoru Dolik Jesenice. Na odprtju razstave je obvezna uporaba zaščitnih mask, pazite na varnostno razdaljo. Ob prihodu vsak obiskovalec odda listek z osebni podatki (ime in priimek, naslov in telefonsko številko). Podelitev nagrad in fotografskih nazivov FZS bo potekala brez dotikov in rokovanja. Razstava bo na ogled do 21. oktobra.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **PITE SO SLASTNE**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 11. septembra 2020, so: **Jože Poklukar** iz Zgornjih Gorij, ki prejme 1. nagrado – darilno kartico želja v vrednosti 15 EUR, **Iza Oštir** iz Zgornje Besnice in **Majda Ciglar** iz Kranja, ki prejmeta 2. in 3. nagrado – knjigo.

Nagrajencem čestitamo!

KINO SPORED

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 26. 9.
18.00, 20.00, 21.15 NOVI MUTANTI
15.50, 17.40, 19.50, 20.50 PRVIČ NA-
RAZEN
17.20, 20.20 TENET
15.30, 19.15 VOJNA Z DEDKOM
18.30 MULAN
16.10 MULAN, 3D
17.00 10 DNI BREZ MAME

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 25. 9., in nedelja, 27. 9.
18.00 MULAN, 3D
20.30 CORPUS CHRISTI
Sobota, 26. 9.
19.00 MULAN, 3D

Organizatorji filmskih predstav si pridružijo pravico do spremembe programa.

Martinovanja Bela Krajina, Štajerska, Šavrini in Istra 7. 11., 14. 11., 1 dan od 49,00 EUR	Gardaland - Noč čarovnic 24. in 31. 10., 1 dan 61,00 EUR	Sejem za ljubitelje ročnih del 17. 10., 1 dan od 49,90 EUR
Safari park in Verona 24. 10., 1 dan od 61,00 EUR	Sprehod med krošnjami in jezeri 18. 10., 1 dan od 33,00 EUR	Salzburg in Hiša narave 24. 10., 1 dan od 48,00 EUR
München in Allianz Arena 30. 10., 1 dan od 64,00 EUR	Republika San Marino Ravena, San Marino, Gradara, Urbino... 24. 10., 2 dni od 114,00 EUR	

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016

Vsa ponudba na www.alpetour.si

Part of Arriva – a company

narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije."/>

narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije."/>

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

 FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

**DOMPLAN zemeljski plin po
akcijski ceni 0,02020 €/kWh
do konca leta 2020!**
Več o akcijski ponudbi lahko dobite na
spletni strani www.domplan.si
Domplan, d.d., PE Energetika
Bleiwisova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800
E: energetika@domplan.si
I: www.domplan.si

MOTORNA VOZILA AVTOMOBILI

PRODAM
ROVER, letnik 1999, prva registracija
11. 10. 1999, prevoženo 98.000 km,
tel.: 031/577-703 20002095
BMW 116 D 2.0, letnik 8/2009, euro
4 motor, 125.000 km, tel.: 040/347-
931 20002113
FORD Focus karavan, 1.6 DCi, letnik
2005, reg. do 12/20, servisna knjiga,
garažiran, 830 EUR, tel.: 040/285-
748 20002092
MERCEDES-BENZ A class 1.4 ben-
cin, 228.000 km, reg. do 6/2021,
cena 850 EUR, tel.: 041/967-554
20002136

RENAULT Clio, lepo ohranjen, 1.
lastnica, garažiran, prevoženo 59.000
km, letnik 2006, tel.: 070/710-237
20002133

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vo-
zila v okvari, slabše ohranjena in nevo-
zna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji,
Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce,
tel.: 040/629-675 20001865

DRUGA VOZILA

KUPIM

PRIKOLICO za kampiranje, večjo, tel.:
041/756-007 20002045

STROJI IN ORODJA

PRODAM

TRAČNO žago za hlodovino in viličar
Litostroj 5 T, ugodno, tel.: 051/202-
229 20002104

TROFAZNI elektro motor z ojnico
in jermeni za mlin ali cirkular, tel.:
040/389-518 20002121

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

JESENOVE plohe, suhe, 50 mm, in
jelševe plohe, tel.: 051/202-229
20002102

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019 20001859

DRVA, bukova ali gabrova, suha, mo-
žna dostava, tel.: 031/616-879
20002097

SUHA bukova in mešana drva, možna
dostava, tel.: 031/676-235 20001750

SUHA bukova mešana drva in butare,
tel.: 031/826-621 20002061

SUHA mešana drva, možna dostava, in
odjemalec silaže, tel.: 031/343-177
20002106

SUHA bukova in mešana drva ter do-
mač jabolčni sok, tel.: 040/860-238
20002110

SUHA mešana drva, okolica Preddvo-
ra, tel.: 031/694-225 20002128

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

KUPIM

DOBRO ohranjeno posteljo, staro oko-
li 70 let ali več, tel.: 04/59-57-583,
040/394-076 20002099

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

ELEKTRIČNO sušilnico za sadje, ugo-
dna cena, na voljo takoj, tel.: 04/51-
32-758, 041/912-998
20002129

OKROGLO pomivalno korito, vgradno
pečico in nizki hladilnik, tel.: 04/23-
10-189, 031/768-763 20002127

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne tehni-
čne, umetniške, sporočilne, energijske
vrednosti, tel.: 040/567-544 20002067

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kipe in drobnarije, tel.:
051/258-936 20001864

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

TERARIJ 100 x 50 cm, skoraj nov,
ugodno, tel.: 041/911-835 20002101

PODARIM

VEČ vrst kaktusov, Stražišče pri Kra-
nju, tel.: 031/621-858 20002131

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, z mizo in
koritom, tel.: 070/558-214 20002111

TROSILEC Sip za hlevski gnoj, gorski,
2 pokončna valja in kiper prikolico 3,5
t, tel.: 041/865-675 20002115

TROSILEC gnoja Tehnostroj, ležeči va-
lji, gumivoz in rastlinjak 9 x 50 m, tel.:
041/506-584 20002134

KUPIM

STAREJŠI kmečki mlin za mletje repe
ali jabolk, tel.: 040/389-518 20002093

PRIDELKI

PRODAM

BELI in rdeči jedilni krompir, tel.:
041/526-906 20002108

JABOLKA za ozimnico voščenske in
nekaj drugih, cena 0,50 EUR/kg, tel.:
041/916-295 20002125

JEDILNI rdeči krompir desire, 30 kg/9
EUR, tel.: 041/293-627 20002116

KROMPIR za krmo, Škofja Loka, tel.:
041/857-703 20002123

NEŠKROPLJENA jabolka šampan-
ska reneta, boskopski kosmač, tel.:
041/282-808 20002119

RDEČI krompir in beli, pakiran,
15 kg/5 EUR, Hotemaže 66, tel.:
041/397-063 20002098

ZELJE za ribanje, krmni krompir in bik-
ca za nadaljnjo rejo, možna dostava.
Sp. Brnik 40, tel.: 031/604-918
20002109

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA limuzin, 200 kg, tel.: 051/202-
229 20002103

BIKCA ČB, starega 4 mesece, tel.:
031/266-163 20002112

BIKCA ČB/RJ, starega 4 tedne, tel.:
041/254-711 20002120

BIKCE, stare 6 in 7 mesecev, tel.:
031/699-145 20002135

ČB bikca, starega 14 dni, tel.:
041/886-862 20002132

JARKICE, rjave, na voljo bodo po
28. septembru, zbiram naročila, tel.:
041/820-594 20002094

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, gra-
haste, črne in bele pred nesnostjo, in
kg piščance za dopiranje. Pripeljemo
na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarje-
va ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
20001862

RJAVE jarkice v začetku nesnosti. Sta-
nonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 04/51-85-
580, 041/694-285 20002126

TELICO simentalco, staro 15 mese-
cev, tel.: 031/837-520 20002122

TELICO simentalco, brejo 8 mesecev,
tel.: 031/475-042 20002138

TELICO, brejo 4 mesece, ČB/LS/
LIM, pašno, tel.: 04/59-61-069,
040/613-705 20002096

TELIČKO simentalco, staro 1 teden,
tel.: 031/635-401 20002105

TELIČKO, staro 12 dni, in bikca, stare-
ga 11 dni, simentalca, tel.: 031/250-
114 20002130

ZAJCE lisce za pleme, mešanke zaj-
kije in mladice ter meso, tel.: 051/712-
764 20002124

BIKCA mesne pasme, starega nad 4
mesece, tel.: 031/888-608 20002100

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko
plus. Oddamo in rejo pitance, bikce in
teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Par-
mova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-
081 20001861

ZAPOSLITVE (m/ž)

IŠČEM

IŠČEM DELO – glasbeni ansambel
vam z živo glasbo popestri praznova-
nje, tel.: 031/325-654 20002137

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na
Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170,
041/733-709; žaluzije, roloji, rolete,
lamelne zavese, plise zavese, komarni-
ki, markize, www.asteriks.net
20001860

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela,
notranje omete, strojne omete, fasade,
adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje,
kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno,
hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Stru-
zevo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
20001866

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje
dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki,
... LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.:
041/583-163 20001867

BARVANJE napuščev in fasad do vi-
šine 25 m, z lastnimi dvigali – možna
izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa sli-
kopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p.,
C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166
20001908

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a,
Kranj izvaja vsa gradbena dela od te-
meljev do strehe, adaptacije, omete,
omete fasad, kamnite škarpe, tlakova-
nje dvorišč, tel.: 041/557-871 20001863

PEČARSTVO, lončene peči, zidani ka-
mini, kmečke peči, obnova, popravilo,
izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš
Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Ra-
dovljica, tel.: 040/364-636 20001720

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi
tuljavami, vrtnanje, zidava in popravila,
nudi dimne obrobe in kape. Cvetko
Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob,
tel.: 051/828-419 20001791

SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava,
montažni dimniki, dimniške kape. Ga-
rancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246 20000866

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena
tesnila, do 30 % prihranka pri ogreva-
nju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan
hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik,
s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.:
031/720-141 20001858

RAZNO

PRODAM

A lestve, večklinske, tel.: 031/812-
210 20002114

SKLEPNE sponke – pante različnih di-
menzij, tel.: 04/58-33-705, 040/527-
504 20002091

SOD – nerjaveč RF za sok, vino, 64,
84 in 124 litrov, ter novo vrtno škropil-
nico, 10 l, tel.: 041/858-149 20002062

VELIKI komplet navojnih svredrov in vi-
dia klin, 500 mm, tel.: 041/364-504
20002118

ZRAČNO puško, žensko kolo, 21 pre-
stav, tel.: 041/364-504 20002117

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje,
pipe, akumulatorje, računalnike. Odvoz
brezplačen, tel.: 070/385-956
20002107

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

V 89. letu je 19. septembra 2020 v krogu družine zaspal mož, oče, dedek in pradedek

CIRIL ZAVRL

z Rupe pri Kranju

Od pokojnika smo se poslovili v družinskem krogu na Mestnem pokopališču Kranj.
Hvala vsem za izraženo sožalje.

Žalujoci žena Milka in hčerka Tatjana z družino

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

ANTON BISTAN

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

ZAHVALA

V 90. letu se je od nas poslovil dragi ata, stari ata in pradedek

FRANC JERAM ST.

Štefanov ata iz Krnic pri Novakih

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od našega ata in
ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem tistim, ki ste nam
izrekli sožalje, podarili sveče, Mariji Galičič za prebran govor ter
dar za sveto mašo. Zahvala tudi župniku Simonu Fortuni, pogreb-
ni službi Hipnos in vsem.

Žalujoci domači

LOTO
Rezultati 77. kroga – 23. septembra 2020
6, 9, 10, 23, 33, 34, 39 in 27
Loto PLUS: **1, 2, 11, 12, 19, 25, 28 in 16**
Lotko: **9 6 1 1 3 4**
Sklad 78. kroga za Sedmico: **4.030.000 EUR**
Sklad 78. kroga za PLUS: **1.030.000 EUR**
Sklad 78. kroga za Lotko: **250.000 EUR**

Po dveh razprodanih delih planinskega vodnika Pozdravljene, gore je Jelena Justin najlepše vzpone zbrala v tretji knjigi. Vzpone je razporedila od nezahtevnih do zelo zahtevnih, da si bo vsak lahko sam zase izbral najprimernejšo pot.

15 EUR * poština

Redna cena vodnika je 20 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

Vodnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

Železniški predor obnavljajo avstrijski delavci

Poleg gradnje druge cevi avtocestnega predora Karavanke so na Hrušici dobili še drugo veliko gradbišče, začela se je namreč obnova železniškega predora Karavanke. Izvajalec del je Strabag.

URŠA PETERNEL

Hrušica – Na Hrušici je potekala predstavitev projekta varnostno-tehnične nadgradnje železniškega predora Karavanke, ki se je začela prejšnji mesec. Ker gre za obsežen projekt, gradbena dela pa že vplivajo tudi na vsakdan krajanov, so na željo Krajevne skupnosti Hrušica odgovorni predstavili potek del. Kot je dejal predsednik Krajevne skupnosti (KS) Hrušica Janez Marinčič, se krajanje obračajo na krajevno skupnost s številnimi vprašanji glede projekta, nekateri pa so tudi nezadovoljni zaradi pomanjkanja informacij. Ne nazadnje je sredi kraja zdaj veliko gradbišče, izvajalec del Strabag pa je v bližini postavil tudi zabojnike, v katerih bivajo delavci.

Kot je krajanom povedal Aljoša Andlovec iz družbe DRI, je izvajalec del tako na avstrijski kot na slovenski strani Strabag. Projekt obnove bo trajal leto dni, pri čemer upajo, da bodo krajanom povzročili čim manj nevšečnosti.

Prenova železniškega predora Karavanke se je začela, gradbišče je v celoti ograjeno, ne nazadnje so v neposredni bližini tudi otroški vrtec, otroško igrišče in balinišče.

Odgovorni vodja del za slovensko stran predora pri Strabagu Enver Šiljić je podrobneje predstavil sama obnovitvena dela, v sklopu katerih bodo predor v celoti prenovili, uredili novo oblogo iz brizganega betona, zamenjali spodnji ustroj, uredili intervencijske hodnike, namestili nove signalno-varnostne naprave, sodobne telekomunikacijske sisteme

in sisteme požarne varnosti in učinkovitega reševanja v primeru nesreč.

Poleg tega bodo odstranili en tir, tako da bo proga le še enotirna. Na odseku od predora do železniške postaje Jesenice bodo obnovili tudi poltretji kilometer odprte proge ter objekte ob progi, kot

ves železniški promet pa preusmerjen preko Šentilja.

Na gradbišču sta postavljena tudi agregat in ventilator, namenjen zračenju v predoru, ki povzročata hrup, so opozorili krajanje, prav tako jih skrbi prašenje, ki ga bodo po pričakovanjih povzročali tovornjaki.

Na Hrušici imajo zdaj dve kontejnerski naselji; v enem bivajo turški delavci, ki gradijo drugo cev avtocestnega predora, v drugem pa delavci avstrijskega Strabaga, ki obnavljajo železniški predor.

so propusti, prečkanja ceste in mostički. Na samem platuju ob predoru bodo zgradili nove tehnične prostore z bazenom za gašenje v primeru požara in za odpadne vode ter čistilno napravo. Restavrirali bodo tudi portal predora.

Ta čas je proga zaprta le prek dneva, od 5. oktobra pa do 10. julija prihodnje leto pa bo ta odsek v celoti zaprt,

Ob tem je predsednik KS Hrušica Janez Marinčič opozoril, da v krajevni skupnosti potekata dva velika projekta, gradnja druge cevi predora Karavanke in obnova železniškega predora. Vprašal se je, kaj bodo od tega imeli krajanje Hrušice, potreb v krajevni skupnosti je namreč veliko in odgovorni bi morali razmisliti tudi o tem.

Sredi Hrušice v bližini gradbišča je avstrijski Strabag postavil zabojnike, v katerih bivajo tudi njihovi delavci.

Festival Odprte hiše Slovenije

Ta konec tedna bo arhitekturno-nepremičninski festival Odprte hiše Slovenije, v okviru katerega bo vrata obiskovalcem odprlo tudi dvanajst javnih in zasebnih objektov na Gorenjskem.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Danes, v petek, se bo začel tridnevni arhitekturno-nepremičninski festival Odprte hiše Slovenije, med katerim bo odprlo vrata devetdeset zasebnih in javnih objektov v Sloveniji, med njimi tudi šestnajst povsem lesenih. Na Gorenjskem bo vrata odprlo dvanajst objektov: apartmajsko naselje Podbreg in Jasna Chalet Resort v Kranjski Gori, pasivna hiša na Golniku, prenovljene male dvorane v Festivalni dvorani na Bledu, Šenkova hiša na Jezerskem, stanovanjske hiše v Trziču, Kranju in v vasi pod Krvavcem, telovadnica Osnovne šole Stražišče v Kranju, Vrbanova domačija v Poljanski dolini, vrtec Kamnitnik v Škofji Loki ter prenovljene pisarne družbe Optiweb v Škofji Loki.

Festival ponuja obiskovalcem brezplačne ogledne odlične arhitekture in prostorskih ureditev ter pogovore z arhitekti, uporabniki,

lastniki, izvajalci in različnimi strokovnjaki. Letos bo potekal že enajstič zapored, tokrat na temo Arhitektura za prihodnje generacije.

Pri izvedbi festivala tudi letos sodeluje javna agencija Spirit Slovenija. Kot pravi Irena Meterc, vodja sektorja za spodbujanje podjetništva in tehnološkega razvoja v agenciji, festival širi primere dobre prakse in izobražuje javnost o vrednotah dobro oblikovanega in grajenega prostora, predvsem o kakovosti bivanja v lesenih objektih in prednostih lesenih gradenj. V Sloveniji predstavlja tovrstna gradnja le okoli deset odstotkov vseh gradenj, medtem ko v Skandinaviji v lesenih hišah živi kar 70 odstotkov ljudi. V zadnjih letih tudi pri nas zanimanje za gradnjo lesenih objektov narašča, kar je posledica vse večjega zavedanja o pomenu kakovostnega bivanja in uporabe lesa v bivalnem okolju.

Jezero prerašča račja zel

Preddvor – Dno jezera Črnava v Preddvoru je prerasla račja zel, zaradi česar so se v občini odločili za poseg, ki bo poskrbel za odstranitev te invazivne rastline. »Načrtujemo, da bi jezero izpraznili, ga čez zimo tako pustili, da se osuši in račja zel pomrzne, saj je to edini naravni način, da se odstrani,« je povedal župan Občine Preddvor Rok Roblek. »Čez zimo bi sanirali tudi iztočni sifon, ki izteka pod grajskim paviljonom, spomladi pa bomo začeli urejati obalo. Zdaj o tem potekajo dogovori z zavodom za varstvo narave. Z direkcijo za vode pa smo v fazi urejanja zaključnih dokumentov, da občina prevzame jezero Črnava v upravljanje, s tem pa bi lažje dosegli vsebine, ki si jih želimo na jezeru.« Jezero Črnava so zaradi puščanja talnega sifona v preteklosti že izpraznili in izvedli sanacijo, opravili pa so tudi več sanacijskih del na usedalniku. To se je zgodilo pred desetletjem, temeljito pa so ga sanirali že desetletje pred tem. Umetno jezero Črnava je sicer nastalo pred več kot šestdesetimi leti, obletnico so proslavili lani spomladi z obnovljenimi pomoli in ponovno splavitvijo treh čolnov, sicer pa imajo s tem magnetom za obiskovalce še več načrtov.

Jezero Črnava naj bi izpraznili (enako so storili že leta 1997 in 2010) in poskrbeli za odstranitev invazivne račje zeli.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno s plohami in nevihtami. Jutri bo dež ponehal, oblačnost se bo trgala. V nedeljo bo sončno s hladnim jutrom, popoldne bo spet začelo deževati.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

15/18 °C

SOBOTA

9/13 °C

NEDELJA

4/16 °C

